B-CBA 2015-2016

Regionaal Informatie- en Expertise Centrum (RIEC) Noord-Holland

CONCEPT

De informatie in deze rapportage bevat(ten) gegevens in de zin van de Wet politiegegevens en de Algemene Wet betreffende Rijksbelastingen en andere soortgelijke wetgeving. Op grond van deze wettelijke bepalingen geldt een strikte geheimhoudingsplicht. Overtreding van deze geheimhoudingsbepaling is strafbaar gesteld in artikel 272 van het Wetboek van Strafrecht.

CONCEPT

Schakels

Een exploratief onderzoek naar de relaties tussen malafide Turkse ondernemers in Noord-Holland

CONCEPT

Inhoud

Voorwoord

Inleiding

Managementsamenvatting

Hoofdstuk 1 | Criminele Turkse netwerken Blz. 9-24

1. 1. Inleiding Turkse georganiseerde criminaliteit **blz. 9**
De Turkse maffia *blz. x*
Reputatie Turkse maffia in Turkije *blz. x*
1 .2. Enkele bekende Turkse Maffia en hun relatie met Nederland **blz. x**
De zwarte zee maffia *blz. x*
Koerdische maffia *blz. x*
PKK *blz x.*
Grijze wolven *blz. x*
1. 3. Turkse Baba's blz. x
De rol van de media *blz. x*
1. 4. Activiteiten van de Turkse maffia **blz. x**
Drugshandel in en via Turkije *blz. x*
Nederland distributiecentrum voor Europa *blz. x*
1. 5. Verwevenheid onder- en bovenwereld **blz. x**
Susurluk-schandaal *blz. x*
Corrumperend effect op de samenleving *blz. x*
1 .6. Turkse maffia in Nederland **Blz. x**
Uitwisseling bekende criminelen *blz. x*
Internationale handel, lokale worteling *blz. x*
1.7. Turkse handelsgeest en ondermijning **Blz. x**
1.8. Opbrengsten **Blz. x**
1.9. Conclusie **Blz. x**

Hoofdstuk 2 | Vier netwerkperspectieven Blz.

2.1. Malafide ondernemers

2.2. Systeemfraudeurs

2.3. Goksyndicaat

2.4. Glazenwassersmaffia

Hoofdstuk 3 | Gemeentelijke beelden

3.1. Gemeente Haarlem
Beeld op basis van interviews
Relaties op basis van RIEC casuistiek
Relaties nav ICOV schema
Conclusie
3.2. Gemeente Zaanstad
Beeld op basis van interviews

CONCEPT

Relaties op basis van RIEC casuistiek
Relaties nav ICOV schema
Conclusie
3.3. Gemeente Alkmaar
Beeld op basis van interviews
Relaties op basis van RIEC casuistiek
Relaties nav ICOV schema
Conclusie
3.4. Gemeente Beverwijk
Beeld op basis van interviews
Relaties op basis van RIEC casuistiek
Relaties nav ICOV schema
Conclusie

Conclusie

Aanbevelingen

Bijlagen

A. Theoretisch kader
B. Media-analyse liquidaties Turks- Nederlandse criminelen
C. Literatuurlijst
D. Netwerkkaart aard van verbindingen media-analyse
E. Overzicht artikelen gebruikt voor media-analyse
F. Netwerkkaart malafide ondernemers Haarlem
G. Turkse Tilburgers starten actie: stop met wiet op zolder

CONCEPT

Voorwoord

In 2014 is project Schoterweg gestart. Dat project richte zich op de aanpak van ondermijning op en rondom de Schoterweg in Haarlem waar relatief veel Turkse malafide ondernemers in beeld kwamen. De resultaten van dat project waren aanleiding voor een opvolging in de vorm van het langerlopend project Lelie 2016-2018. Naar aanleiding van restinformatie uit het onderzoek [redacted] in Zaanstad, een opsporingsonderzoek naar Turks/Koerdisch crimineel samenwerkingsverband, is in 2015 project Koera gestart. Tegelijkertijd hebben Prof. Tops en collega op initiatief van een medewerker van de gemeente Zaanstad een onderzoek naar signalen van ondermijning gedaan in de wijken Poelenburg en Peldersveld die voor een opvallend groot aandeel (c.a. 30%) worden bewoond door Turkse Nederlanders. Tot slot is in 2016 in het Oost-Nederland door RIEC-collega's daar een fenomeen onderzoek gestart naar verwevenheid tussen de Turkse onder- en bovenwereld.

Op diverse locaties zijn verschillende organisaties ongeveer op het gelijke moment gestart met onderzoek naar, en aanpak van ondermijning waarbij Turkse criminelen betrokken zijn. Dit onderzoek richt zich niet zozeer op de criminele activiteit zelf, maar juist op de personen en hun onderlinge relaties, m.a.w. op de samenwerkingsverbanden. Vanuit dat perspectief is geprobeerd wat meer inzicht te geven in de organisatie van de Turkse onderwereld in Noord-Holland.

CONCEPT

Inleiding

CONCEPT

Managementsamenvatting

[...]

CONCEPT

Hoofdstuk 1 | Criminele Turkse netwerken

In de Turkse media wordt veel geschreven over de Turkse georganiseerde criminaliteit, die daarbij vaak aangeduid wordt met de term 'maffia'. De Turkse sociale wetenschappen, waarvan de criminologie als wetenschap in Turkije nauwelijks bestaat, hebben daarentegen relatief weinig onderzoek naar georganiseerde criminaliteit gedaan.[1] Andersom hebben buitenlandse wetenschappers weinig belangstelling getoond voor de Turkse georganiseerde misdaad. In Nederland komt daar eind jaren '90 verandering in als het onderzoek *De Maffia van Turkije* van de wetenschappers Frank Bovenkerk en Yücel Yeşilgöz wordt gepubliceerd. Dit onderzoek - , dat in de media en de politiek voor controverse zorgde, omdat bijvoorbeeld recensenten het als een 'racistisch betoog' beoordeelden,- is een van de eerste en weinige Nederlandse wetenschappelijke onderzoeken naar de georganiseerde criminaliteit van Turkije en haar aanwezigheid in Nederland. Bovenkerk en Yeşilgöz hebben geprobeerd deze georganiseerde criminaliteit in al haar complexiteit te beschrijven. Zo wordt het bijvoorbeeld onderzocht als economisch verschijnsel, als politiek fenomeen en sociologisch vraagstuk. Deze uitvoerige beschrijving maakt het boek, ondanks de kritiek die het kreeg, tot een waardevolle bron voor de beantwoording van de deelvraag die in dit hoofdstuk centraal staat:

"Hoe worden criminele Turkse netwerken in de literatuur en recente mediaberichten omschreven en wat is kenmerkend voor deze netwerken?"

Aangezien uit het onderzoek van Bovenkerk en Yeşilgöz blijkt dat de aanwezigheid van de Turkse georganiseerde criminaliteit in Nederland niet los te zien is van de georganiseerde criminaliteit in Turkije wordt in dit hoofdstuk eerst ingegaan op onder andere het ontstaan van de Turkse maffia, de activiteiten van de maffia en de rol van de 'baba's' daarin. Daarna komt de aanwezigheid van de Turkse georganiseerde criminaliteit in Nederland aan bod. Daarvoor zijn ook andere, meer recente bronnen geraadpleegd, zoals onderzoeken van het WODC (2012) en Europol (2014) die in bredere context de Turkse georganiseerde criminaliteit bespreken. Tot slot is voor de beantwoording van de deelvraag gebruik gemaakt van de bevindingen uit een analyse van mediabreichten (m=56) naar aanleiding van twaalf recente liquidaties van Turks-Nederlandse criminelen om de de relatief (ver)oude(rde) literatuur aan te vullen met actuale voorbeelden en inzichten. (Zie voor de complete uitvoering en bevindingen van deze media-analyse bijlage B.)

1.1. Inleiding Turkse georganiseerde criminaliteit

De term 'maffia', waarmee in Turkije naar de georganiseerde criminaliteit wordt verwezen, is rond 1860 ontstaan op Sicilië. Bij afwezigheid van centraal overheidsgezag op het eiland, ontstaan alternatieve lokale bestuurlijke machten die overheidstaken overnemen en die op hun eigen wijze conflicten beslechten; de maffia's.[2] Tegenwoordig wordt de term ook gebruikt om andere grote misdaadorganisaties te duiden, zoals de Albanese maffia, de Russische maffia, maar ook aan de Triade (China) en De Yakuza (Japan) wordt gerefereerd met de term 'maffia'. Van al deze misdaadorganisaties heeft alleen de Amerikaanse maffia nog wortels in Italië.

[1] De Turkse maffia, blz. X

[2] In het begin van de negentiende eeuw was Sicilië een feodale samenleving. In 1812 wordt het feodalisme afgeschaft en door de verkoop van stukken land ontstaan veel grootgrondbezitters. In 1860 wordt Sicilië bij Italië gevoegd. Op dat moment zijn er grote geschillen tussen de verschillende groot grondbezitters. Italië heeft te weinig politie om het eiland te controleren. Grootgrondbezitters die hun disputen daardoor niet via de legale weg kunnen oplossen, wenden zich tot criminelen die hen bescherming beloofden. Zij hadden nauwe banden met het bedrijfsleven en de politiek. Doordat later veel Sicilianen naar de Verenigde Staten emigreren, verspreid deze vorm van criminaliteit zich ook daar. Bron: http://www.isgeschiedenis.nl

CONCEPT

In Nederland wordt de georganiseerde criminaliteit door de media of de wetenschap nauwelijks of niet aangeduid met de term 'maffia', omdat tot op heden geen Nederlandse misdaadorganisaties zijn waargenomen die aan de definitie van dit begrip voldoen.[3]

De Turkse maffia

Met betrekking tot de Turkse georganiseerde criminaliteit betogen Bovenkerk en Yeşilgöz dat het gerechtvaardigd is om daar wel met de term 'maffia' naar te verwijzen, omdat deze veel gelijkenissen met de oorspronkelijke maffia van Sicilië vertoont. Dit geldt bijvoorbeeld voor de sociologische en historische ontstaanscondities en de internationale positie die zowel de Siciliaanse als de Turkse maffia inneemt. *"De georganiseerde misdaad is zowel in Turkije als op Sicilië het politieke antwoord op een zwakke staat en de uitdrukking van snelle economische en sociale verandering. Sedert het tot stand komen van de moderne Turkse staat in 1923 heeft de overheid gekampt met het probleem dat haar onderdanen zo'n grote regionale, godsdienstige en etnische diversiteit vertonen."*[4] Volgens een telling in 1989 zou het om maar liefst 47 etnische groepen gaan, waarvan de Koerden en de Armenen waarschijnlijk de bekendste zijn. De centrale overheid werd sinds het begin van de twintigste eeuw geconfronteerd met vele opstanden en had in betreffende streken weinig gezag. Bij afwezigheid daarvan hebben zich in die gebieden eigen vormen van bestuur en conflict-regulering ontwikkeld. Hier vonden de Turkse maffiafamilies haar oorsprong. Taken waar de overheid een alleenrecht op had namen zij over, bijvoorbeeld het gebruik van geweld en het heffen van belastingen. Het overnemen van deze overheidstaken is ook kenmerkend voor de oorspronkelijke Siciliaanse maffia. De verwevenheid met de bovenwereld en het infiltreren in (lokale) bedrijfstakken zijn eveneens twee belangrijke kenmerken van de 'maffia' die in Turkije zijn waargenomen.

Het is opvallend dat de maffia zowel in Sicilië als in Turkije juist tot wasdom komt bij een snelle economische groei en niet zoals misschien verwacht zou worden bij economisch verval. Daar is evenwel een logische verklaring voor. De maffia's in Turkije ontstonden, omdat de inefficiënte en rigide overheid de ontwikkelingen niet bij konden houden. De Amerikaanse socioloog K. Merton beschrijft dit als: *'De functionele tekorten van de officiële structuur roepen een alternatieve (onofficiële) structuur op om aan de bestaande behoeften wat efficiënter tegemoet te komen."*[5] De jaren '80 zijn met betrekking tot de opkomst van de maffia in Turkije belangrijk geweest, omdat er toen sprake was van een grote economische groei. De maffia manifesteerde zich toen vooral in de internationale handel, maar bijvoorbeeld ook in de huizenbouw waar in de grote steden een nijpend tekort aan was. Sinds de jaren '90 kan de Turkse maffia omschreven worden als *"(...) een uitgebreid netwerk van misdadige organisaties, dat zijn oorsprong heeft in afpersing en smokkel en dat zich thans vooral manifesteert in de internationale drugshandel en in het particuliere geweld (...)."*[6]

Verschillen tussen de Turkse en de oorspronkelijke Siciliaanse maffia zijn er ook. Een belangrijk verschil is het ontbreken van duidelijke erecodes en inwijdingsrituelen bij de Turkse maffia, die voor de Siciliaanse maffia juist kenmerkend zijn. Dat wil echter niet zeggen dat de Turkse maffia geen erecodes kent. Niet schieten op vrouwen en kinderen, niet schieten tijdens feesten ter ere van bruiloften en geboortes en niet schieten bij begrafenissen zijn daar voorbeelden van.

Uit de media-analyse: Liquidaties in bijzijn kinderen en vrouwen

Uit de bevindingen van de media-analyse blijkt dat men zich niet altijd even streng aan alle zgn. 'erecodes' houdt. Zo wordt ook in het bijzijn van kinderen en vrouwen geschoten en incidenteel zelfs op vrouwen. Dat geeft de media aanleiding (samen met andere signalen zoals het soort wapens dat gebruikt wordt) de conclusie te trekken dat het geweld in de onderwereld toeneemt.

[3] Zie ook het Theoretisch kader voor een uitleg van het begrip maffia.
[4] http://www.burojansen.nl/traa/b8_2_17.htm, geraadpleegd 13 oktober 2015.
[5] De maffia van Turkije, blz.
[6] De maffia van Turkije, blz. 24

Op 4 januari 2014 bijvoorbeeld wordt clubeigenaar [redacted] in Amsterdam diverse malen van dichtbij neergeschoten terwijl hij zijn [redacted] op zijn armen heeft. Zijn [redacted] staat naast hem. Beiden blijven ongedeerd. Tien dagen later wordt in Amsterdam [redacted], schoonmoeder van de bekende [redacted], zittend op haar balkon vanaf de straat met Kalasjnikovs doodgeschoten. Zij was mogelijk het slachtoffer van een persoonsverwisseling, maar dat is niet bewezen. De vriendin van [redacted] wordt in mei door de politie gewaarschuwd dat ze op een dodenlijst staat. In juni wordt ze desondanks neergeschoten, maar zij overleefd deze aanslag.

Frappant is verder dat een paar Turkse maffiosi regels en namen uit Amerikaanse maffiafilms overneemt, zoals *The Godfather*. [redacted] een bekende maffiabaas uit Istanbul in de jaren '80, heeft zich bijvoorbeeld de bijnaam Al Pacino toegeëigend. Vaderlandsliefde of het verlangen naar onafhankelijkheid is misschien nog wel het meest onderscheidende element van de Turkse maffia, ten opzichte van maffia uit andere landen. Politieke kleur speelt een belangrijke rol in de Turkse georganiseerde criminaliteit.

Reputatie Turkse maffia in Turkije

Het is tot slot belangrijk om te beseffen dat waar de term 'maffia' vaak een negatieve connotatie heeft, haar aanwezigheid in diverse streken van Turkije van oudsher niet (uitsluitend) als negatief ervaren wordt. Bij afwezigheid van overheidsgezag zorgden zij voor orde en conflictbeslechting. Turkse buurtbewoners wendden zich in hun stad eerder tot het hoofd van de maffia dan de politie om hun problemen op te lossen. Daarbij stond de politie en de officiële Turkse overheid aan de lokale maffia een bepaalde vrijheid toe om hun zaken te regelen. Zij vormden als het ware een schakel tussen de plaatselijke bevolking en het officiële gezag en waren vaak populairder dan het officieel gezag.

Zo kon het zijn dat een maffiabaas lokaal een reputatie van vredestichter had. En behalve een reputatie als vredestichter stond hij soms ook als weldoener bekend. Een deel van het (crimineel) verdiende geld investeerde de maffia namelijk op hun beurt weer in de samenleving. Deze filantropie uit zich bijvoorbeeld door investeringen in lokale voetbalclubs. Zo ontstond er in de lokale samenleving draagvlak voor de aanwezigheid van de maffia. Dit verklaart onder meer de soms wat merkwaardige populariteit van bepaalde maffiosi. De in Turkije bekende maffiabaas [redacted] verwoordde dat treffend met: *"Het systeem is een hoer, wij zijn de weldoeners."*[7] Een medewerker van de gevangenis Bayampasa vult dit aan met: *"De wetten van de maffia zijn meer waard dan die van de overheid."*[8]

Uit de media-analyse: Turkse filantropie in Amsterdam

Uit berichtgeving blijkt dat soortgelijke filantropie ook in Nederland voorkomt onder Turkse criminelen. Zo financierde de in 2007 geliquideerde [redacted] de Amsterdamse voetbalclub [redacted], [redacted] stond destijds bekend als succesvolle textielondernemer en was een gerespecteerd lid van de Turkse gemeenschap. Onder zijn voorzitterschap wordt [redacted] tussen 1991 en 1998 een van de best presterende voetbalclubs van Amsterdam. Hij gold als een geslaagd voorbeeld van de integratie en mocht om die reden ook de hand van prins Willem Alexander schudden.

Rond 2005 ontstaan echter geruchten dat [redacted] een 'kopstuk' van de Nederlandse heroïnehandel zou zijn en belastingfraude zou plegen. Als hij in 2007 vlakbij het [redacted] in Amsterdam doodgeschoten wordt, houdt de politie al gauw rekening met een afrekening in het criminele circuit. Diverse andere bekende drugscriminelen zullen later over de moord op [redacted] verklaren. Desondanks is deze nooit opgelost. Na het verlies van zijn grootste financier gaat [redacted] in 2009 failliet, mede doordat de club in 2006 een naheffing van €1,5 miljoen van de Belastingdienst krijgt die de club niet kan betalen.

[7] Turkse maffia, blz. 126
[8] Turkse maffia blz. 49

Een belangrijk verschil tussen dit voorbeeld in Amsterdam en de filantropie in Turkije is de mate van publieke openheid over de betrokkenheid van de Turkse maffia. In Turkije doet men niet geheimzinnig over de betrokkenheid van de maffia, omdat deze daar niet zo'n slechte reputatie geniet. Als vooraf bekend was geweest dat [redacted] drugsgeld in de Amsterdamse club investeerde, had dat in Nederland daarentegen waarschijnlijk tot grote maatschappelijk verontwaardiging geleid.

Desondanks moet in kleine kring, onder direct betrokken bij de club wel een vermoeden zijn geweest van 'de zaken' van [redacted]. Toen hij [redacted] was kon de club over een begroting van €2 miljoen per jaar beschikken. Dat was voor een voetbalclub van die klasse in die tijd, een ongekend hoog bedrag. Daarnaast werd de club bezocht door personen met een discutabel reputatie, zoals de drugshandelaar en [redacted] en de van drugshandel, moord en witwassen verdachte [redacted] die eind 2014 eveneens geliquideerd zou worden.

1.2. Enkele bekende Turkse maffia en hun relaties met Nederland

De term maffia heeft niet betrekking op één grote organisatie. Daarentegen gaat het om meerdere verschillende misdaadorganisaties die naast elkaar bestaan en soms met elkaar rivaliseren. Hoewel wel vaak van een 'familie' gesproken wordt, wil dat zeggen dat hem om een familie in de zin van bloedverwanten gaat. Naar het hoofd van een Turkse maffia wordt ook tegenwoordig in de Turkse media vaak verwezen met de term 'baba', wat letterlijk 'vader' betekent. Deze omschrijvingen van een 'familie' met een 'vader' aan het roer wekt de indruk van een hiërarchisch gestructureerd netwerk. De hedendaagse maffia van Turkije voldoet echter qua structuur eerder aan de kenmerken van de in het buitenland gekaraktiseerde organisaties als een los netwerk met een flexibele organisatiecultuur.[9] Uit bevindingen van de media-analyse blijkt dat die netwerken net zo vaak uit familiebanden (broers, vaders en zonen bijvoorbeeld) als uit sociale verbanden (jeugdvrienden bijvoorbeeld) bestaan.

De maffia's van Turkije kunnen echter in ieder land weer een ander gezicht laten zien, omdat ieder land zijn eigen opsporing en berechting kent. De maffia past zich hierop aan, zoals omgekeerd ook opsporingstechnieken zich aanpassen op de criminele activiteiten van de maffia. *"De overheidsreactie is een van de vormende krachten van de misdaad."*[10] Op hoofdlijn worden er in Turkije twee grote maffiaclans onderscheiden die met elkaar rivaliseren, namelijk de Zwarte Zee Maffia en de Koerdische maffia.[11]

De Zwarte-zee maffia

Een belangrijke deel van de Turkse maffia bestaat uit de Lazen, ook wel de Zwarte- Zee maffia genoemd. De Lazen zijn *"(...) een bevolkingsgroep die woont op de vruchtbare, steile berghelling aan de oostelijke Zwarte Zee tussen Sinop en de grens van het Kaukasusgebergte. Zij vormen een eigen etnische groep (...) Zij hebben voorts een vervaarlijke reputatie en zijn beroemd om het vervaardigen van wapens en om de vele schietpartijen die daarmee onderling worden uitgevoerd. Na de Tweede Wereldoorlog zijn veel Lazen naar Istanbul getrokken om er in de bouwnijverheid te werken en daar hebben enkelen zich tot ware bazen ontpopt in de bouwmaffia."*[12]

Een aantal bekende namen binnen de Zwarte Zee maffia die ook banden met Nederland hebben of hebben gehad, zijn [redacted], [redacted] en [redacted], [redacted] zou vooral in de jaren tachtig in Amsterdam een vooraanstaande rol hebben gespeeld en zat in de heroïnehandel. In 1989 werd hij in Italië veroordeeld tot vierentwintig jaar cel vanwege drugshandel. [redacted] werd een van de grootste bazen van de Zwarte Zee maffia genoemd. De groep waar hij leiding aangaf, werd [redacted] genoemd. In 2005 wordt hij in Italie geliquideerd, maar dat betekend niet het einde van [redacted][13] [redacted]

[9] Maffia van Turkije, blz. 31
[10] Misdaad van Turkije, blz. 32.
[11] http://www.misdaadjournalist.nl/2014/12/liquidaties[redacted]en-[redacted]een-turks-onderonsje/, geraadpleegd 4 november 2015.
[12] http://www.burojansen.nl/traa/b8_2_17.htm, geraadpleegd 13 oktober 2015.
[13] http://www.turkmafyasi.net/turk-mafyasi/[redacted], geraadpleegd 28 oktober 2015.

organisatie zou een jarenlange vete uitvechten met een andere Zwarte Zee maffia, namelijk [redacted] De broers [redacted] en [redacted] stonden aan het hoofd van deze [redacted]. Op 24 december 2014 wordt [redacted] in Istanbul doodgeschoten. In de media wordt gespeculeerd dat dit mogelijk een vergelding is van de moord op [redacted] in 2005. [14] Zijn broer [redacted] zou nu in Dubai verblijven en wordt in de media beschreven als een van de kopstukken van de hedendaagse Turkse misdaad.[15]

Uit de media-analyse: [redacted] in Tilburg

De macht van [redacted] strekt zich uit tot in Nederland. Beide broers zouden in de jaren tachtig in Rotterdam hebben gewoond en Nederland nog regelmatig bezoeken.[16] [redacted] zou tot het Rotterdamse criminele circuit worden gerekend en onder meer met de van drugshandel en moord verdachte [redacted] contact onderhouden over de drugshandel.[17] In 2013 valt de naam [redacted] in een strafrechtelijk onderzoek naar een Turks drugsnetwerk in Tilburg. Deze strafzaak moet in 2015 inhoudelijk behandeld worden.

Dit Turkse netwerk zou volgens justitie bestaan uit ongeveer tien Turks-Nederlandse criminelen uit Tilburg en [redacted] die werden aangevoerd door [redacted] Volgens informatie van de RID is [redacted] een neef zijn van [redacted] uit Istanbul. De groep zou de drugsmarkt (zowel hennep, heroïne als XTC) in Tilburg proberen over te nemen. De in- en export zou van en naar Duitsland en Turkije lopen. Daarbij zouden ze lokale wiettelers en drugshandelaren afpersen *"Aanvankelijke benaderen ze criminelen en ondernemers uiterst vriendelijk en correct, waarna ze een verzoek neerleggen. Inmiddels weet iedereen dat dit verzoek gezien moeten worden als een eis. Men treedt keihard op en stelt zogenaamde voorbeelden indien de verzoeken niet gehonoreerd of naar tevredenheid worden afgehandeld."*[18] Dit leidt onder andere tot drie mislukte liquidatiepogingen in 2012 op [redacted], [redacted] en [redacted]

In 2013 wordt de drugsbende door justitie opgerold. Men had veertig verdachten op het oog, acht worden opgepakt. Getuigen geven aan dat ze bang voor [redacted] zijn. Een reden daarvoor is dat hij deel uitmaakt van een veel groter internationaal netwerk onder leiding van [redacted]. De dreiging dat [redacted] een beroep op [redacted] in Turkije zou kunnen doen, maakt dat iedere Turkse crimineel 'sidderde', maar zou ook onder de rest van de Turkse gemeenschap in Tilburg angst zaaien. Het geeft bovendien aan dat de organisatie van de Turkse maffia niet bij de grenzen van Turkije stopt. In dit geval is [redacted] een internationaal georganiseerde netwerk, dat in diverse landen actief is.

In een artikel van de Turkse krant Hurriyet uit 2014 wordt gesteld dat met de dood van [redacted] de laatste klassieke maffiosi van Turkije is gestorven. Veel bekende maffiosi uit de jaren '80 en '90 zijn of opgepakt of overleden. Hun imperiums zijn zonder hun leiding niet in staat gebleken te overleven. Veel leden vluchtten naar het buitenland of zijn inmiddels ook overleden. Daarvoor in de plaats zou volgens de auteurs van het artikel een nieuwe generatie maffiosi zijn gekomen. Dat zijn geen mannen die opgeklommen zijn van de straat en zo lokaal en regionaal hun aanzien hebben verdiend. In plaats daarvan gaat het nu om staatsmannen en zakenmannen, die rondreizen met 'rode paspoorten' (m.a.w. een diplomatenstatus).[19] De nieuwe generatie bestaat uit onder andere [redacted], [redacted] en de eerder genoemde [redacted] Een aantal oude

[14] http://www.misdaadjournalist.nl/2014/12/liquidaties-[redacted]-en-[redacted]-een-turks-onderonsje/, geraadpleegd 4 november 2015. Er wordt in een van de reacties aangegeven dat de liquidaties van [redacted] en [redacted] te wijten is aan ruzie tussen twee Zwarte Zee maffia's. + http://www.turkmafyasi.net/turk-mafyasi/huseyin-saral/, geraadpleegd 28 oktober 2015.

[15] http://www.elsevier.nl/Nederland/achtergrond/2014/12/Goede-bekende-van-[redacted]-ook-doodgeschoten-in-Istanbul-1672562W/, geraadpleegd 20 november 2011.

[16] http://www.crimesite.nl/nieuwe-liquidatie-nl-turk-in-istanbul/, geraadpleegd 9 december 2015

[17] http://www.crimesite.nl/nieuwe-liquidatie-nl-turk-in-istanbul, geraadpleegd 9 december 2015.

[18] De Turkse maffia zit diep in de Nederlandse onderwereld, Panorma, 1 februari 2015. [redacted]

[19] Diplomatenstatus

maffiosi zouden volgens de auteurs daarentegen tegenwoordig een 'normaal' leven leiden, zoals [redacted] en [redacted]. Velen van hen, zoals [redacted], zouden in Turkije een carrière in het toerisme zijn begonnen.[20]

Naast het duidelijke concentratiegebied langs de Zwarte Zee, zijn klassieke maffiafamilies te vinden in heel Turkije. Zij zijn met name aanwezig in Istanbul, Ankara en de toeristische steden als Bodrum, Alanya en Antalya.

Koerdische maffia

De Koerdische maffia's die zich hoofdzakelijk bezig houden met het plegen van criminele activiteiten, zoals drugshandel, zijn met name aanwezig in het Oosten en Zuidoosten van Turkije, waar een groot deel van de Koerdische bevolkingsgroep oorspronkelijk vandaan komt. Ten opzichte van de buurlanden van Turkije waar de ruwe opium vandaan komt, nemen zij daar een sleutelpositie in. Verder is de Koerdische maffia verspreid over heel Turkije aanwezig. Bekende families zijn die van [redacted] [redacted] en [redacted]. De groep van [redacted] was in het verleden ook in Nederland actief in de drugshandel. Een lid van deze groep werd verantwoordelijk gehouden voor een serie moorden begin jaren '90 in Amsterdam en Rotterdam.[21]

PKK

"Naast deze klassieke maffia bestaan in Turkije misdaadorganisaties met een uitgesproken politieke signatuur. Zij zijn geen onderdelen of vleugels van politieke partijen maar zelfstandige groepen die met enkele politieke bewegingen samenspannen. Deze vindt men aan de uiterste rechterzijde van het spectrum en uiterst links.[22] Aan de linkse zijde bevindt zich bijvoorbeeld de PKK, de Koerdische nationalistische beweging. Zij persen succesvolle zakenlieden en drugshandelaren af, omdat ze financiële middelen nodig hebben om hun ideologische strijd te financieren.[23] De PKK wordt door Turkije beschouwd als een terroristische organisatie. De Europese Unie en de Verenigde Staten duiden alleen de gewapende vleugel van de PKK, namelijk Volksverdedigingkrachten (HPG) aan als terroristische organisatie.[24] De term 'maffia' is daarom op de PKK als ideologische organisatie minder van toepassing.

Evenwel geven diverse landen aan dat de PKK prominent bij de wereldrugshandel betrokken is. (...) *Volgens het Amerikaanse 'International Narcotics Control Strategy Report' wordt er maandelijks tussen de vier en zes ton heroïne naar Westeuropese landen vervoerd. Volgens een rapport van het Bundeskriminalamt (BKA) komt 80% van de heroïne via Turkije Europa binnen. Etnische Koerden, hetzij van de PKK, hetzij van de Koerdische maffia zijn de spilpunt in deze illegale handel. Volgens Interpol werd ruim een derde van de heroïne die in de periode 1984-1993 werd onderschept, gevonden bij Turkse onderdanen. Het ging hierbij om meer dan 500 personen. Ruim 300 van hen waren PKK leden of hadden contacten met de PKK. Volgens de Britse National Criminal Intelligence Service verdiende de PKK in 1993 ongeveer 38 miljoen dollar aan de drugshandel. Ook gegevens van Italiaanse inlichtingendiensten laten soortgelijke resultaten zien.*[25]

Uit de media-analyse: De zaak [redacted]

In Nederland wordt men ook geconfronteerd met aanhangers van de PKK. Zo heeft hier de strafzaak tegen [redacted] (1956) niet alleen landelijke, maar internationale aandacht gekregen. Deze bekende financier van de Koerdische zaak werd in 2002 tot een levenslange gevangenisstraf veroordeeld vanwege moord, gijzeling en drugshandel.

[20] Tekst gebaseerd op http://www.hurriyetdailynews.com/the-godfathers-bite-the-dust.aspx?pageID=438&n=the-godfathers-bite-the-dust-2000-01-02, geraadpleegd 20 oktober 2015.
[21] http://www.burojansen.nl/traa/b8_2_17.htm, geraadpleegd 22 november 2015.
[22] http://www.burojansen.nl/traa/b8_2_17.htm, geraadpleegd 13 oktober 2015
[23] http://www.burojansen.nl/traa/b8_2_17.htm, geraadpleegd 22 november 2015.
[24] https://nl.wikipedia.org/wiki/Koerdische_Arbeiderspartij, geraadpleegd 22 november 2015.
[25] http://www.hetknp.org/1999/08/18/koerdische-pkk-runt-wereldwijd-drugsnetwerk-betrokkenheid-van-[redacted]en-servi/, geraadpleegd 4 november 2015.

[redacted] was opgeleid in dienst van de Turkse staat. Tijdens zijn werkzame jaren zou hij er achter zijn gekomen dat de Turkse staat betrokken was bij drugshandel. Nadat hij zelf in 1984 door Engeland voor drugshandel veroordeeld werd, weigerde hij zich daarna nog langer voor de Turkse staat in te zetten. Begin jaren negentig ontvluchtte hij Turkije en zette zich in voor de Koerdische zaak, iets wat in Turkije verboden is. Hij vraagt in Nederland politiek asiel aan. In 2002 wordt [redacted] in Nederland veroordeeld tot een levenslange gevangenisstraf. Volgens justitie stond hij aan het hoofd van een criminele organisatie die handelde in drugs. Tot aan zijn straf gaf hij financiële ondersteuning aan de Koerdische zaak.[26]

Tot op de dag van vandaag vecht [redacted] zijn veroordeling uit 2002 aan, omdat volgens hem het bewijs materiaal gemanipuleerd is. Hier schuilt volgens [redacted] een complot achter van de Turkse overheid en een hooggeplaatste Nederlandse ambtenaar. Tegen deze ambtenaar, [redacted] heeft [redacted] in 2011 voor de tweede keer aangifte gedaan. Naar aanleiding daarvan loopt nog een onderzoek. In 2014 verscheen een boek over de zaak van een Nederlandse wetenschapsfilosoof die de bewering van [redacted] bevestigd dat geknoeid zou zijn met bewijsmateriaal.

Grijze wolven (ülkücü)

Aan de uiterst rechtse zijde van het spectrum misdaadorganisatie met een politieke signatuur staan in Turkije De Grijze Wolven ofwel *Ulkücü*. Deze extreemrechtse politieke beweging die in de jaren '40 onder leiding van de vroegere Turkse [redacted] ontstond, staat in het Westen bekend als een racistische beweging die betrokken is bij liquidaties op andersdenkenden. *"Deze beweging manifesteerde zich* [in de jaren '90, red.] *zowel in Turkije als onder de gastarbeiders van West-Europa en wist onderdelen van de oude maffia van een nationalistische tint te voorzien. De opbrengsten van de georganiseerde misdaad, en dan gaat het vooral om de handel in drugs waarop men zich richt in de jaren zeventig en tachtig, dient om de beweging te financieren. In 1978-1979 is voor circa twee miljard Turkse lire (ongeveer 100 miljoen gulden) aan wapens en munitie Turkije binnengesmokkeld. Als tegenwaarde wordt doorgaans hash of heroïne uitgevoerd."*[27]

Net zoals voor de PKK geldt voor de Grijze Wolven dat de term 'maffia' minder van toepassing is, omdat het een ideologische organisatie is. (Sommige landen, zoals Azerbeidjan en Kazachstan hebben de Grijze Wolven als terroristische organisatie gekwalificeerd en verboden.) Desondanks zou er een sterke verwevenheid zijn tussen de klassieke maffia en de Grijze Wolven: "*Leden van de klassieke mafia hebben de Grijze Wolven gesteund en Grijze Wolven zijn op hun beurt tot de maffia toegetreden.*"[28] Hoewel de Grijze Wolven buiten Turkije vaak in verband zijn gebracht met drugshandel, wapenhandel en afpersing is in Turkije strafrechtelijk bijna nooit iets tegen hen bewezen.[29]

Behalve in Turkije zijn de Grijze Wolven ook aanwezig in Duitsland, Frankrijk en Nederland. In Duitsland waren de Grijze Wolven in 2013 nog de grootste extreemrechtse organisatie.[30] In Nederland zijn de Grijze Wolven niet verboden. Ze zijn hier georganiseerd in verschillende organisaties, zoals de Turkse Federatie Nederland. Daarnaast zouden er lokaal Turkse politici zijn die sympathiseren met de Grijze Wolven. De Grijze Wolven worden ervan verdacht een dubbele agenda te hebben; door de infiltratie in de (lokale) politieke partijen en maatschappelijke organisaties zouden ze proberen een pro-Turkse koerswijziging door te drukken, de Turkse integratie in de Europese samenleving proberen te verhinderen en Koerdische, Armeense, Alevtische en Linkse Turkse groeperingen proberen dwars te liggen. Om die redenen worden de Grijze Wolven in diverse landen door de inlichtingendiensten in de gaten gehouden, zoals in Duitsland.

[26] https://nl.wikipedia.org/wiki/H%C3%BCseyin_Bayba%C5%9Fin, geraadpleegd 22 november 2015.
[27] http://www.burojansen.nl/traa/b8_2_17.htm, geraadpleegd 13 oktober 2015, geraadpleegd 22 november 2015.
[28] http://www.burojansen.nl/traa/b8_2_17.htm, geraadpleegd 13 oktober 2015
[29] http://www.burojansen.nl/traa/b8_2_17.htm, geraadpleegd 13 oktober 2015
[30] http://www.neues-deutschland.de/artikel/915132.graue-woelfe-heulen-in-oberhausen.html, geraadpleegd 22 november 2015.

Symphatisanten van de Grijze Wolven kunnen/ konden herkend worden aan de scherp naar beneden afgeschoren snor. Symbolen die ze gebruiken zijn de grijze wolf, het geuzenteken waarmee met twee vingers een wolvenkop geïmiteerd wordt en de Turkse vlag met drie halve manen in plaats van één halve maan.

Uit de media-analyse: Grijze wolven en de moord op

Behalve met aanhangers van de PKK is men in Nederland ook geconfronteerd met aanhangers van de Grijze Wolven. Ze halen onder andere het nieuws als van de linkse Turkse arbeidersvereniging HTIB in juni 1998 voor de ogen van zijn in Amsterdam wordt doodgeschoten. De wordt voor deze moord veroordeeld tot twaalf jaar cel. Men vermoedde destijds dat handelde in opdracht van de Grijze Wolven.

zelf geeft later echter de verkrachting van zus door als verklaring voor de moord. Weer later trekt hij deze bewering weer in en stelt hij dat hij door anderen bedreigd is om de schuld voor de moord op zich te nemen. Of wel of niet in opdracht van de Grijze Wolven handelde is nooit opgehelderd. Wel staat vast dat zicht in het criminele circuit begeeft en met Turkse maffia omgaat. Hij heeft contacten met de Turks-Nederlandse drugshandelaren en . In 2007 haalt weer het nieuws als hij in het ziekenhuis opgepakt wordt op verdenking van heroïnehandel en witwassen. Hij is in het ziekenhuis beland nadat hij op in Amsterdam werd neergeschoten. verdenkt zijn toenmalige bodyguard van deze aanslag.

wordt op zijn beurt op geliquideerd als hij in zijn auto zit in Amsterdam- Noord. zou weer contact hebben gehad met de in 2014 geliquideerde tegen wie hij belastend had verklaard. (Volgens zou opdracht hebben gegeven tot de liquidatie van de eerder genoemde)

Voor zowel de PKK als de Grijze Wolven geldt dat geschat wordt dat de omzet uit drugshandel die tezamen worden gebruikt voor de financiering van de ideologische strijd, de hoogte van de nationale rekening van Turkije overtreft.[31]

1.3. Turkse Baba's

De leiders van Turkse maffia's worden *baba's* (vader) genoemd. *"Voordat de film* [Godfather, red.] *in Turkije te zien was, werden de bazen van de onderwereld gewoonlijk aangeduid met de term âgo of patron, wat zoveel wil zeggen als stamhoofd, heer of grootgrondbezitter."*[32]De 'baba's werden in de jaren negentig nog vaak tot mythische figuren verheven, maar kunnen ook nu nog in de Turkse media op veel aandacht en soms ook aanzien kunnen rekenen.

"De baba's zijn vaak begonnen als mensen die op grond van hun persoonlijke overwicht en onverschrokkenheid kans zagen conflicten te beslechten."[33] In bepaalde streken in Turkije was het vanzelfsprekend dat men zich eerder tot de 'baba' wendde bij problemen dan tot de politie of het officiële gezag. Deze 'baba's' genoten vaak een meer respectabele status. Exemplarisch is een verklaring van een van de verdachten die in 2013 in Tilburg wordt gearresteerd over de vermeende leider van de groep :*"Als je een probleem hebt, helpt hij het oplossen. Altijd. Hij staat erom bekend en geniet tot ver buiten Turkije respect."*[34] Het beste kwam de status van een 'baba' tot uiting bij zijn begrafenis, die soms op ware heldenbegrafenissen lijken.[35]

[31] https://www.groene.nl/artikel/turkse-zaken, geraadpleegd 4 november 2015.
[32] Turkse maffia, blz. 31
[33] Turkse mafia, blz. X.
[34] http://pietervanklinken.nl/?p=646, geraadpleegd 9 december 2015.
[35] http://www.burojansen.nl/traa/b8_2_17.htm, geraadpleegd 13 oktober 2015

CONCEPT

Uit de media-analyse: Heldenbegrafenis [redacted] en [redacted] 2014

Op 24 december 2014 worden de (vermoedelijke) Rotterdamse [redacted] en zijn bodyguard [redacted] rechterhand [redacted] vlakbij het taksimplein in Istanbul geliquideerd. Beiden zijn lid van de machtige [redacted] die zowel in Turkije, maar ook in Nederland crimineel actief lijkt te zijn. Enkele dagen later worden ze onder grote belangstelling begraven.

Het lichaam van [redacted] werd eerst van Istanbul naar de Turkse plaats Samsum gevlogen in een privévliegtuig. Daarna wordt hij in een konvooi van ongeveer 300 honderd auto's naar zijn geboorteplaats Bafra gebracht. Daar komen bijna 3000 mensen hem de laatste eer bewijzen, waaronder lokale politici zoals de burgemeester. Naar Turks gebruik worden bij de begrafenis kransen gelegd. De kransen zijn afkomstig van bekende maffiabazen zoals [redacted] en [redacted] is ook wel bekend als [redacted]. In de jaren tachtig was hij in Nederland actief als heroinehandelaar.

Dit recente voorbeeld toont aan welke maatschappelijke status maffiabazen in Turkije kunnen hebben. Het lijkt ondenkbaar dat in Nederland lokale politici zoals een burgemeester publiekelijk de laatste eer bewijzen aan grote criminelen.

De rol van de media

Anders dan in Nederland vervullen de Turkse media een belangrijke rol bij het opbouwen van het imago van een topcrimineel. De media worden bewust gebruikt om naar buiten toe een beeld van 'mannen van eer en weldoeners der mensheid' neer te zetten. *"Net zoals in de film doet de nieuwe garde haar best een imago van respect op te bouwen en te behouden. In de roddelbladen, maar ook in de meer serieuze media krijgen de baba's ook alle kans om hun naam te vestigen." De media invloed moet niet onderschat worden, zij presenteren de maffia als helden."*[36] Zeker sinds de introductie van de schotelantenne zijn deze berichten ook in West-Europa goed te volgen. Hoewel uit onderzoek blijkt dat ook de Turkse maffia niet heel hiërarchisch georganiseerd is, lijkt de berichtgeving erop te duiden dat bij de organisatie wel altijd heel duidelijk sprake is van een leider. Uit de medianalyse blijkt dat worden omschreven met termen als 'absoluut kopstuk', 'maffiabaas' en 'onbetwist leider'.

Wat dat betreft manifesteren Turkse maffiosi zich in Turkije opmerkelijker dan waar ook ter wereld, door bewust de media op te zoeken en talkshows en interviews niet te schuwen.[37] Soms verschijnen zelfs door justitie gezochte criminelen op televisie. Waar het in Nederland gebruikelijk is om geen namen van verdachten te noemen in de media of de achternaam af te korten tot de eerste letter, worden maffiosi in Turkije met naam en toenaam genoemd. Niet in de laatste plaats, omdat ze de media aandacht zelf hebben opgezocht.

1.4. Activiteiten van de Turkse maffia

De maffia houdt zich in Turkije met een breed scala aan criminele activiteiten bezig en wordt hier vaak naar vernoemd. Zo bestaat bijvoorbeeld de 'onroerendgoedmaffia', de 'chequemaffia' (particuliere incassobureaus die gelden innen onder bedreiging met geweld), de 'erfenismaffia' (zij beslechten conflicten die bij de verdeling van de erfenis van een vermogend persoon kunnen ontstaan), de 'paspoortmaffia', de 'asielzoekersmaffia' en de 'visummaffia'.[38] *"(...) Het invoeren van de visumplicht voor landen in Europa heeft weer een andere maffia doen ontstaan (...) in de omgeving van consulaten zijn bureaus ingericht waar men het verlangde visum kan regelen. (...) Alleen al in de eerste helft van 1992 ontdekte de Istanbulse politie 961 valse*

[36] Turkse maffia, blz. 129
[37] http://www.burojansen.nl/traa/b8_2_17.htm, geraadpleegd 13 oktober 2015.
[38] Vergelijk werkwijze Bekin; informatie afkomstig uit strafdossier: niet gebruiken red.

CONCEPT

Nederlandse verblijfsvergunningen.[39] Als bron van inkomsten overschaduwt echter de handel in drugs alle andere vormen. [40]

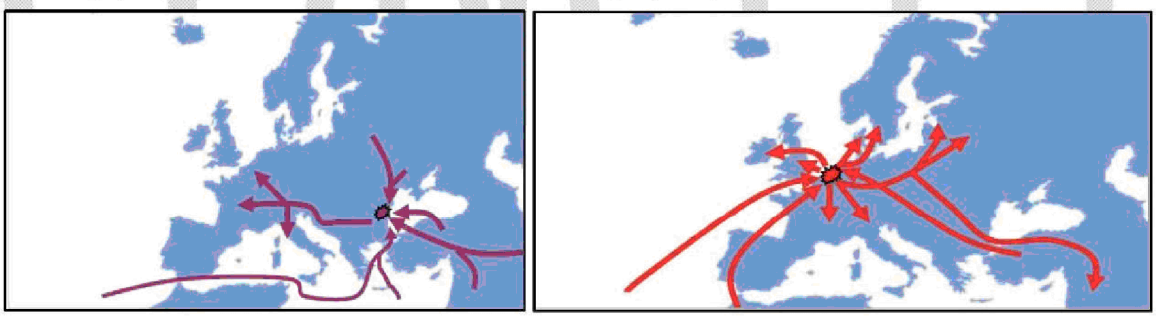
Drugshandel in en via Turkije

Dat de drugshandel in Turkije zo groot is, laat zich geografisch verklaren. Aanvankelijk was Turkije een productieland voor illegale opium. Voor de tweede wereldoorlog leverde Turkije bijna de helft van de wereldproductie van opium aan de farmaceutische industrie. Onder internationale druk verbiedt de Turkse regering in 1971 de papaverteelt. Turkije verandert vanaf dat moment van een productieland in een handelsland. De strategische ligging tussen Azië en Europa is daarbij van groot belang. In veel naburige landen, zoals Afganistan, wordt nog wel op grote schaal opium geproduceerd. Turkse en Koerdische groeperingen verkopen de drugs die zij in Afghanistan, Iran en Pakistan (de Gouden Sikkel genoemd) op de markt hebben gekocht. Daarnaast verkopen zij drugs die ingevoerd wordt via de Biram, Laos en Thailand (de Gouden Driehoek genoemd). Soms wordt die drugs in Turkije eerst in labaratoria verwerkt, voordat het wordt verhandeld. [41]

Veel van die drugs, voornamelijk heroïne, wordt vervolgens verhandeld via de beroemde Balkanroute. De Balkanroute is voor alle handel van vitale betekenis omdat deze Azie over land verbindt met Europa. *"Sinds het begin van de jaren zeventig werd de smokkel van opium via deze Balkan-route gesignaleerd. Marseille was toen het grootste distributiecentrum voor West-Europa (...).* Nu zijn worden Nederland en Antwerpen de belangrijkste distributiepunten voor Noordwest Europa genoemd.

Nederland distributiecentrum voor Europa

Europol meldt in een rapport van 2009 over de heroïnehandel in Europa: *"Turkse criminele groepen lijken de controle op de transport van heroïne naar Europa nog steeds in handen te hebben. Verdachten met de Turkse etniciteit, of die contacten hebben met Turkse drugshandelgroeperingen domineren de hele markt van heroïne*

Afbeelding X. Heroïne of cocaïne (?! Check!) routes in Europa. Bron: *OCTA. EU Organised Crime Threat Assessment 2009.* Europol. Blz. 28

dat via Nederland getransporteerd wordt." [42] Volgens het rapport van Europol speelt Nederland een rol als tweede distributieland in de heroïnehandel. Via Nederland zou de drugs verder verdeeld worden over het Noordwesten van Europa.[43] Behalve de goed ontwikkelde infrastructuur wordt de diaspora daar als verklaring voor gegeven. *"De sleutelrol van de Nederlandse georganiseerde criminele groepen is onder meer gelegen in het feit van haar relaties met zowel Turkse en Marokkaanse criminele groeperingen (zelfde etnische achtergronden en andere contacten). Deze relaties verzekeren toegang tot de bron van bepaalde drugs (heroïne, cannabis en ook cocaïne) en dat versterkt op haar beurt de rol van Nederland als een tweede distributiecentrum."*[44]

[39] Turkse maffia, blz. 51.
[40] Turkse maffia, blz. 45
[41] http://www.burojansen.nl/traa/b8_2_16.htm, geraadpleegd 15 oktober 2015.
[42] *OCTA. EU Organised Crime Threat Assessment 2009.* Europol. Blz. 28
[43] *OCTA. EU Organised Crime Threat Assessment 2009.* Europol. Blz. 31 en 32.
[44] *OCTA. EU Organised Crime Threat Assessment 2009.* Europol. Blz. 36.

Deze rol van Nederland als distributiecentrum van heroïne en de rol van de diaspora wordt door criminoloog Bovenkerk nog verder aangescherpt. *"In het boek* [De Maffia van Turkije, red.] *bevestigt de hoogleraar zijn eerdere veronderstelling dat een "aanzienlijk deel" van de Turkse en Koerdische gemeenschap in Nederland betrokken is bij criminele organisaties die zich met name bezighouden met de handel in heroïne. Tijdens de parlementaire enquête onder leiding van* [redacted] *kreeg Bovenkerk nog veel kritiek toen hij die veronderstelling hardop uitsprak. "In het onderzoek dat we hebben verricht, is zonder meer duidelijk geworden dat het inderdaad om een aanzienlijk deel gaat", zegt Bovenkerk."*[45]

Europol meldt dat naast heroïne ook de handel van cocaïne via Turkije steeds belangrijker wordt. Daarnaast zijn er nog twee andere relatief recente ontwikkelingen. De heroïne en cocaïne worden geruild voor synthetische drugs (vooral XTC) die in Nederland veel geproduceerd worden. *"Nederlandse, Marokkaanse en Turkse groeperingen zijn gezamenlijk betrokken bij de productie en verdere distributie in Europa van synthetische drugs gemaakt in Nederland."*[46] Deze synthetische drugs worden onder andere in Turkije verhandeld. Daarnaast is na Nederland in 2011 België als een tweede groot distributie punt benoemd.[47]

1.5. Verwevenheid onder- en bovenwereld

De georganiseerde misdaad in Turkije is veel meer met het officiële leven verweven dan in Nederland. *"Tijdens feesten (besnijdenisfestiviteiten, officiële openingen) georganiseerd door de baba's, zijn vooraanstaande politieke figuren openlijk aanwezig en ook leden van de geheime dienst (MIT), journalisten en hoge politiefunctionarissen. De wereld van de georganiseerde misdaad en de talrijke verbindingen met overheidsdiensten en de zakenwereld vormen een moeilijk ontwarbaar geheel."*[48] Typerend voor Turkije is dat het initiatief tot samenwerken vaak uit zou gaan van de bovenwereld, waar men in Nederland bijvoorbeeld juist de omgekeerde situatie vreest.[49] De Turkse overheid zou zelfs verschillende maffia's gebruiken om hun vuile karweitjes op te knappen die men zelf niet kon uitvoeren. Dit heeft mogelijk een historische oorzaak. *"Al onder de sultans van de achttiende eeuw wordt er samengewerkt met huurmoordenaars in een 'geheim comité'. (...)*.[50]

Turkije wordt door deze vermeende verwevenheid door sommigen omschreven als een zgn. 'narcostaat'. De term 'narcostaat' is een samenvoeging van de woorden 'narcotica' en 'staat' en verwijst naar een staat waar met medeweten van de officiële instanties op grote schaal productie of handel in narcotica plaats vindt. Mexico, Columbia en Afghanistan worden of zijn in het verleden eveneens omschreven als 'narcostaat'. *"Turkije is volgens hoogleraar* [redacted] *een narcostaat. Dat kun je zeker vaststellen, nu de Turkse parlementaire enquêtecommissie schat dat de opbrengsten van handel in verdovende middelen de nationale rekening van heel Turkije te boven gaan."*[51]

Susurluk-schandaal

In de ogen van velen werd de veronderstelde verwevenheid tussen de Turkse staat en de georganiseerde criminaliteit in 1996 bevestigd door een auto-ongeluk in Susurluk. Bij dit bekende auto-ongeluk uit 1996 waren de door Interpol gezochte drugsbaas en [redacted] het [redacted] [redacted] en [redacted] de Turkse politieacademie betrokken. Ze rijden met 200 kilometer per uur tegen een boom. Alleen [redacted] overleeft het ongeluk. In de auto worden dollars, overheidswapens en drugs

[45] http://www.trouw.nl/tr/nl/5009/Archief/article/detail/2662354/1998/05/26/Criminoloog-Turkije-is-een-narcostaat.dhtml, geraadpleegd 4 november 2015.
[46] *OCTA. EU Organised Crime Threat Assessment 2009*. Europol. Blz. 36.
[47] *OCTA. EU Organised Crime Threat Assessment 2011*. Europol. Blz. 12
[48] http://www.burojansen.nl/traa/b8_2_17.htm, geraadpleegd 13 oktober 2015.
[49] Maffia van Turkije, blz. 34.
[50] https://www.groene.nl/artikel/turkse-zaken, geraadpleegd 4 november 2015.
[51] http://www.trouw.nl/tr/nl/5009/Archief/article/detail/2662354/1998/05/26/Criminoloog-Turkije-is-een-narcostaat.dhtml, geraadpleegd 4 november 2015.

CONCEPT

aangetroffen. De toedracht van het ongeluk is nooit helemaal opgelost, maar in de ogen van velen bevestigde de verbanden tussen staat, politie en onderwereld.

Uit de media-analyse: Macht reikt tot president Erdogan

Signalen van verwevenheid tussen de Turkse maffia en de Turkse bovenwereld worden ook in Nederland waargenomen. Die signalen hebben betrekking op verwevenheid tot de hoogste posities.

Dit blijkt bijvoorbeeld tijdens het strafrechtelijk onderzoek uit 2013 naar de vermeende drugshandelaar en bendeleider [ ] in Tilburg. Uit een tapgesprek dat [ ] voert met een onbekende beller geeft deze beller aan dat hij [ ] in contact kan brengen met een adviseur van president Tayip Erodan. Volgens deze beller zou Erdogan bovendien gezegd hebben dat hij de bekende drughandelaar en leider van de [ ], [ ], 'een aardige man' vindt.

Een ander signaal wordt waargenomen tijdens de begrafenis van de (vermoedelijk) Rotterdamse [ ] in Turkije. Op de begrafenis zijn kransen gelegd. Een daarvan is afkomstig van de bekende maffiabaas [ ] [ ]. Volgens een Turks dagblad zou [ ] connecties zou hebben met president Tayip Erdogan. Zij bewijzen dit door een foto te plaatsen waarop Tayip Erdogan in gesprek lijkt met [ ]. Behalve dat, zijn op de begrafenis lokale politici zoals de burgemeester aanwezig.

Ook op de begrafenis van [ ] die op dezelfde dag [ ] als [ ] in Istanbul geliquideerd wordt, is een signaal van verwevenheid. De stadsdeelvoorzitter heeft een krans laten sturen.

Corrumperend effect op de samenleving

"Het voorbeeldeffect van prominenten die zich verrijken of die misdaad gedogen wanneer dat de betalingsbalans ten goede komt, moet wel een grote invloed hebben op de hele bevolking."[52] Mannen en vrouwen die het gemaakt hebben in de georganiseerde criminaliteit, worden door een gedeelte van de Turkse bevolking bewonderd. Daarnaast lijkt deze openlijke verstrengeling die op een lange historie bouwt, een relatief onverschillige houding op te roepen: *"De meeste inwoners van Turkije nemen voetstoots aan dat vele politici van hun positie gebruikmaken om zich te verrijken."*[53] Grote verontwaardiging blijft uit.

Plotselinge, onverklaarbare rijkdom roept in Turkije ook niet zo veel argwaan op als in Nederland. *"In Turkije worden aan mensen die plotseling op een onduidelijke manier heel rijk zijn geworden, net zomin vragen gesteld over de herkomst van het geld als dat volgens sociologen in de Verenigde Staten het geval is. Deze mentaliteit sluit in het geval van Turkije ook aan op een Turkse gewoonte uit de tijd van het Osmaanse rijk, waarbij het onrechtmatig profiteren van de overheid of van onpersoonlijke instanties niet wordt gezien als een vorm van bedrog of fraude, maar als een teken van slimheid en durf."* De Turkse criminoloog Mustafa Tören Yücel is, zo blijkt uit een recent krantenartikel, tot een soortgelijke conclusie gekomen: *"Mede door de invloed van de media denkt men in Turkije tegenwoordig dat je rijk moet worden, op welke manier dan ook. Degene die zich aansluiten bij de maffia oogsten bewondering van de mensen. Ze worden als slim beschouwd. Deze mentaliteit komt ook tot uitdrukking in een Turkse zegswijze:*[54]

"Het eigendom van de staat is zo groot als de zee. Wie daarvan niet profiteert is zo dom als een varken."

Of: *"Als de kraan openstaat, moet je de emmer vullen."* De redenatie die daarachter schuil gaat is dat als de overheid zelf schuldig is, waarom zou een ander daar dan niet van mogen profiteren? Uit onderzoek in

[52] [Bron?, red.]
[53] Turkse maffia blz. 53.
[54] Turkse maffia, blz. 53

CONCEPT

Nederland blijkt dat Turkse drugscriminelen verwijzen naar de in hun ogen verwerpelijkheid van het Nederlandse drugsbeleid. Dat de gevangenisstraffen die op de handel in softdrugs zijn zo laag zijn, is volgens hen een teken dat de Nederlandse staat het zelf ook niet zo serieus neemt. Daarnaast ontvangt de Nederlandse staat ook belasting over de verkoop van softdrugs en zegt men dat *"(….) de Nederlandse samenleving slecht zorgt voor etnische minderheden en dat er niets tegen is om te profiteren als dat eens kan."*[55] Deze argumenten kunnen worden beschouwd als neutraliseringstechnieken die men gebruikt om iets waarvan men weet dat het eigenlijk slechts is, goed te praten.[56]

1.6. Turkse maffia in Nederland

In hoeverre is de hierboven besproken Turkse maffia aanwezig in Nederland? Dat Turkije als een van de belangrijkste handelslanden in drugs en Nederland als een van de belangrijkste distributielanden van drugs in Noordwest-Europa worden benoemd, geeft aan dat er een sterke onofficiële handelsrelatie tussen beide landen is. Drugs worden vanuit Turkije naar Nederland gebracht om hier verder gedistribueerd te worden over Noord-West Europa. Andersom worden synthetisch drugs die in Nederland geproduceerd worden, in Turkije verhandeld.

Uitwisseling bekende criminelen

Er zijn talrijke voorbeelden van drugshandel tussen Turkije en Nederland, waarbij Nederlands-Turkse criminelen een rol spelen. Naast de reeds genoemde voorbeelden blijkt uit de bevindingen van de media-analyse bijvoorbeeld dat [redacted] (een telg uit [redacted]) van Amsterdam naar Istanbul reist om daar een partij synthetische drugs te verhandelen. Maar ook de in Amsterdam geliquideerde [redacted] en [redacted] reisden tussen Istanbul en Amsterdam heen en weer vanwege de drugshandel, waarbij zij dat mogelijk ook deden vanwege wapenhandel.

Dat ook in Turkije publiekelijk bekende maffia in Nederland actief zijn, blijkt uit het voorbeeld van [redacted] die hier namens [redacted] in Tilburg de drugsmarkt probeerde op te eisen. Uit tapgesprekken blijkt dat van de gehele [redacted] in Europa ongeveer 25 mensen vast zitten. Het netwerk blijkt echter groot en/of flexibel genoeg door zich door deze arrestaties bij de uitvoering van de criminele activiteiten blijkbaar niet te laten hinderen. Andersom zijn bekende grote Nederlandse criminelen in Turkije in de drugshandel actief. [redacted], [redacted] en [redacted] (in Nederland allen verdacht van drugshandel) bijvoorbeeld zouden gezamenlijk via Istanbul in cocaïne handelen.

Internationale handel, lokale worteling

Volgens de bevindingen van de wetenschappers Bovenkerk en Yesilgoz, maar ook de bevindingen uit de Monitor Georganiseerde criminaliteit en de rapporten van Europol speelt de diaspora bij de drugshandel tussen Nederland en Turkije een belangrijke rol. *"De Turkse maffia heeft zich vanaf 1980 razendsnel over de verschillende Europese landen verspreid dankzij het grote aantal gastarbeiders dat zich er eertijds heeft gevestigd en de families die via volgmigratie zijn herenigd.*[57] Lokale drugshandel is daardoor niet altijd zo 'lokaal' als het lijkt. Dit kunnen initiatieven zijn die vanuit Turkije worden gestuurd. In die zin merken Bovenkerk en Yesilgoz terecht op:

[55] Idem,blz.?
[56] Maffia van Turkije, blz. 316.
[57] http://www.burojansen.nl/traa/b8_2_16.htm, geraadpleegd 15 oktober 2015, hoofdstuk III. 3 Internationale uitwaaiering.

CONCEPT

"Wie iets wil begrijpen van de drugshandel in Nederland, moet weten dat de belangrijke beslissingen op deze markt elders worden genomen."[58]

De vatbaarheid van gedeelten van lokale gemeenschappen kan volgens de onderzoeker Bovenkerk en Yesilgoz samen hangen met het zgn. tweede-generatieprobleem: "(...). *Haar zwakke sociaaleconomische positie, haar relatief slechte integratie in de Nederlandse samenleving en de factor van de toegankelijkheid tot de drugsmarkt in het vaderland maken de tweede generatie vatbaar voor betrokkenheid bij drugshandel. De revenuen daarvan kunnen zonder veel risico worden overgebracht naar het land van herkomst, waar men er op grote voet van kan leven. Maar het is de vraag om hoeveel mensen het daarbij precies gaat en in welke hoedanigheid zij erbij betrokken zijn. En op welke manier het eigen, legale bedrijfsleven voor de illegaliteit gebruikt wordt."* [59] Daar voegen zij aan toe: "*Uit de wijze waarop de georganiseerde misdaad zich binnen de gemeenschappen van emigranten heeft genesteld blijkt opnieuw dat het niet gaat om een crimineel randverschijnsel of het ongelukkige bijverschijnsel van een tweede-generatie migrantenproblematiek, maar om een essentieel en levend aspect van de Turkse diaspora.*"[60]

Recentelijk werden deze bevindingen van Bovenkerk en Yesilgoz bevestigd in een krantenbericht van 2015: "*Turkse Tilburgers starten actie: stop met wiet op zolder.*' In dat artikel trekt een Turkse schrijfster aan de bel: "*Onder Turken in Tilburg is het aanhouden van een hennepkwekerij op zolder een vanzelfsprekendheid geworden.*" Het kweken van wiet wordt goed gepraat met het gedoogbeleid. Daarmee spekt de Nederlandse overheid immers ook alleen maar haar kas, dus daar mag best van meegeprofiteerd worden. (Zie bijlage G.)

Van aanwezigheid van de Turkse maffia in de klassieke zin, namelijk dat die het monopolie op bepaalde overheidstaken overneemt (zoals het gebruik van geweld en het het innen van belastingen) of het infiltreren en geheel beheersen van legale bedrijfstakken lijkt in Nederland evenwel geen sprake.

1.7. Turkse handelsgeest en ondermijning

"*De ondernemingszin van Turken in Nederland blijkt uit een voor minderheidsgroepen ongeëvenaarde variatie van bedrijven. Er zijn Turkse groentewinkels, bakkerijen, slagerijen, supermarkten, reisbureaus, kappers, koffiehuizen, broodjeszaken, bars, shoarmazaken, garages, juweliers, vertaalbureaus, autorijscholen, import- en exportbedrijven, transportfirma's, verhuisbedrijven, int. telefoonbedrijfjes, modezaken, naaiateliers, videotheken, meubelzaken, snackbars, eethuizen restaurants, advocatenbureaus, banken, sportverenigingen en badhuizen. Met de meeste is niets aan de hand, teken van economische vitaliteit, maar aantal leent zich voor georganiseerde criminaliteit.*"[61] Bij het misbruik van die ondernemingen door de georganiseerde criminaliteit wordt de ondermijning zichtbaar.

Dat geldt bijvoorbeeld voor (een aantal van) de Turkse koffiehuizen. Zij spelen traditiegetrouw een belangrijke rol inde Turkse en Koerdische cultuur. Mannen komen hier samen om thee en koffie te drinken en okey te spelen (een Turkse variant op Rummikub. Maar in sommige buurten zitten volgens "*(...) buurtbewoners zoveel koffiehuizen dat iedereen wel begrijpt dat ze andere inkomstenbronnen moeten hebben dan het schenken van koffie en thee*".[62]Deze gelegenheden kunnen worden gebruikt om geld wit te wassen of bijvoorbeeld om illegaal gokken aan te bieden.

[58] Turkse maffia, blz. 18
[59] Maffia van Turkije, blz. 35
[60] Maffia van Turkije, blz. 37
[61] Idem, blz. ?
[62] Idem, blz. 304

CONCEPT

1.8. Opbrengsten

Wat doet men met de opbrengsten uit criminele activiteiten? *"Een deel van de inkomsten van de drugshandel wordt in Nederland witgewassen om het levensonderhoud te betalen dat behoort bij de sociale status die de handelaren hebben bereikt, maar het overgrote deel van de verdiende inkomsten gaat naar Turkije. Voor de invoering van het verplicht melden verdachte transacties ging ook geld naar Turkije via banken. Nu moeten die banken in Nederland ook melden.*[63] *Tegenwoordig brengen geldkoeriers baar geld naar Turkije. (...) Voorts is het mogelijk de spaargelden te consumeren of te beleggen in het land (of het dorp) van herkomst.*[64]

De onderzoeker stellen dat doordat immigranten uit Turkije tegenwoordig langer in Nederland blijven, de invloed van het land van herkomst afneemt en er meer investeringen hier gedaan zullen worden. De Turkse overheid ziet de bedragen die gastarbeiders naar Turkije sturen slinken. De inkomsten via de drugshandel zorgden voor compensatie. *"Maar er is ook bij drugshandelaren al een tendens om hun inkomsten ook in Nederland op te maken of te investeren."65*

In tegenstelling tot het idee dat maffialeden zeer vermogend zijn, zijn volgens Anderson de meeste mensen die bij de georganiseerde misdaad betrokken zijn, helemaal niet vermogend. Maar diegene die dat wel zijn, kunnen gemakkelijk een soort voorbeeldfunctie voor velen andere zijn.[66] *"Alle geïnterviewde Turken en Koerden bevestigden deze indruk; het waren helemaal niet de kansarme Turken die in de drugshandel gingen. (...) De drugshandel is langzamerhand in handen gekomen van ontwikkelde en juist vooraanstaande mensen; zij zijn in staat de handel internationaal te regelen, zij beheersen hun talen. (...)."*[67] Binnen het netwerk van de plaatselijke gemeenschap zou het volgens de onderzoekers bovendien gemakkelijk zijn met de juiste personen in aanraking te komen als men dat zou willen.

De opbrengsten van de Turkse organisaties met een politie signatuur worden geïnvesteerd in de betreffende beweging. [Nog kort aanvullen?]

1.7. Conclusie

In dit hoofdstuk stond de deelvraag centraal: *Hoe worden criminele Turkse netwerken in Nederland in de wetenschappelijke literatuur en recente mediaberichten omschreven en wat is kenmerken voor deze netwerken?* Op basis van de omschrijving van criminele Turkse netwerken kunnen de volgende kenmerken worden gedestilleerd:

- de georganiseerde criminaliteit in Turkije toont veel gelijkenissen met de klassieke Italiaanse maffia;
- zij nam (en neemt mogelijk nog steeds) in bepaalde gebieden van Turkije taken van de overheid over;
- hierdoor is de Turkse onderwereld in Turkije van oudsher verweven met de Turkse bovenwereld;
- het initiatief tot die verwevenheid zou in Turkije uit gaan van de bovenwereld. (In tegenstelling tot Nederland waar men juist het omgekeerde vreest);
- Turkse georganiseerde criminaliteit heeft hierdoor in Turkije vaak een politieke kleur;
- die verwevenheid heeft een corrumperend effect op de Turkse samenleving in Turkije;
- dat leidt bijvoorbeeld tot de opvatting dat het 'dom is om niet van de staatsrijkdom te profiteren';
- een houding die men ook onder Turkse drugshandelaren in Nederland waarneemt;
- de huidige vorm van de netwerken in Turkije is niet hiërarchisch, maar lijkt op de flexibele netwerken zoals we die in Nederland kennen;
- desondanks wordt (met name in de Turkse) media vaak gerefereerd aan kopstukken en/of leiders;

[63] De Financial Intelligence Unit (FIU) heeft na een evaluatie in 2014 de samenwerking met de FIU's van Turkije (en Thailand) beëindigd. (Jaarverslag, FIU, blz. 33.) Turkije behoort niet meer tot de prioritaire landen. China en Marokko daarentegen zijn toegevoegd.
[64] Maffia van Turkije, blz. 325
[65] Idem.
[66] Idem. 309.
[67] Maffia van Turkije, blz.312.

CONCEPT

- deze leiders kunnen in de Turkse maatschappij (gedeeltelijk) op aanzien rekenen;
- ze worden namelijk van oudsher gezien als conflict-beslechters en weldoeners;
- ze maken bewust gebruik gemaakt van de Turkse media om die status te creëren;
- dit doen ze openlijker dan waar ook te wereld;
- zij creëren die status verder door te investeren in de Turkse samenleving (filantropie);
- de netwerken waar ze deel van uitmaken zijn internationaal georganiseerd;
- en bestaan uit zowel familiaire als sociale verbindingen;
- de netwerken houden zich voornamelijk bezig met drugshandel;
- maar zijn goed in het inspelen op kansen die zich voordoen (bijvoorbeeld de 'visummaffia');
- ze leunen sterk op de contacten die hen via de diaspora worden geboden;
- Turken hebben ten opzichte van andere minderheidsgroepen in Nederland een grote ondernemingszin;
- Een deel van die ondernemingen wordt misbruikte door de georganiseerde criminaliteit;
- ogenschijnlijk lokale Nederlandse ondernemingen en initiatieven kunnen daardoor deel uitmaken van een bredere internationale context;
- waarbij geldt dat de belangrijke beslissingen mogelijk niet in Nederland worden genomen;
- en doordat de tweede en derde generatie Turken langer in Nederland blijven en de invloed van Turkije afneemt, neemt men waar dat de Turkse drugshandelaren ook (meer) in Nederland hun geld opmaken en/of investeren.

CONCEPT

Hoofdstuk 2. Vier netwerkperspectieven

Binnen het RIEC werken diverse overheidsorganisaties samen. Zij handelen vanuit hun eigen taken en doelen. Ze hebben hun kennis en ervaring m.b.t. de onderzoeksdoelgroep. Uit onderzoek blijkt dat, om een netwerk in kaart te brengen, behalve data, ook de kennis van betrokkenen een waardevolle bijdrage vormt om inzicht in een netwerk te krijgen. Daarom staat in dit hoofdstuk de vraag centraal:

"Welke netwerkperspectieven op Turkse malafide ondernemers kunnen op basis van de interviews met de respondenten worden onderscheiden en hoe beschrijven zij die?

Ten behoeve van het onderzoek malafide Turkse netwerken in Noord-Holland zijn in totaal elf interviews gehouden. Er is gesproken met:

- Expert leefstijlen en culturen, Nationale Politie
- Analist systeemfraude, Belastingdienst
- Projectleider schoonmaakinterventieteam, Belastingdienst
- Medewerker, FIOD
- Beleidsadviseurs gemeente Alkmaar (duo-interview)
- Bibob- experts gemeente Haarlem (duo-interview)
- [redacted]Noord-Holland Politie
- Horeca [redacted] gemeente Zaanstad (duo-interview)
- Dossiervormer en tactisch coordinator onderzoek [redacted]
- Collega's RIEC Oost (duo-interview)
- Twee medewerkers van de Douane

In verband met de geheime status van de informatie zijn de interviews geanonimiseerd. Alleen functie en naam van de organisaties zijn vermeld De interviews zijn op locatie afgenomen aan de hand van een vooraf opgestelde topiclijst. De respondenten hebben, indien daarom gevraagd werd, de lijst vooraf opgestuurd gekregen of ter plekke uitgereikt gekregen. De interviews duurden ongeveer 60 tot 90 minuten en zijn, op een na, opgenomen en daarna uitgewerkt. Alleen de relevante passages zijn in dit onderzoek verwerkt.

Naar aanleiding van de interviews blijkt dat een gesprek over malafide Turkse ondernemers en hun relaties voor de respondenten vaak automatisch over gaat in, of gelijk staat aan, een gesprek over de Turkse onderwereld. Die Turkse onderwereld wordt door de respondenten op verschillende wijze geduid. Er worden naar aanleiding daarvan vier perspectieven onderscheiden namelijk **(a) de malafide ondernemers, (b) de systeemfraudeurs, (d) de 'gok'maffia en (e) de glazenwassers**. Uit de gesprekken blijkt dat de mate waarin gesproken kan worden van een 'netwerk'-structuur sterk verschillend is per perspectief.

CONCEPT

a. De malafide ondernemers

Bij de malafide ondernemers gaat het om ondernemers die hoofdzakelijk op legale wijze geld verdienen, maar deze inkomstenbron aanvullen met illegale inkomsten. Die illegale inkomsten bestaan hoofdzakelijk uit misbruik van belastinggeld. Men betaalt ofwel (via opzettelijk misleidend informatie) te weinig belasting of ontneemt (via opzettelijk misleidende informatie) overheidsgeld. Het gaat in het eerste geval bijvoorbeeld om het ontduiken van belasting (omzet- en loonbelasting) en in het tweede geval om hypotheek- en of toeslagenfraude.

De omvang van deze 'fraude' per ondernemer (vaak/ mogelijk) is relatief klein, in die zin dat het (waarschijnlijk/mogelijk) onder €10.000,- per jaar is. Bij de Belastingdienst ligt de grens om een ondernemer aan te melden bij Fiscale Informatie- en opsporingsdienst (FIOD) bij c.a. €10.000,- waarbij bovendien sprake moet zijn van een redelijk vermoeden dat sprake is van opzet. De malafide ondernemer waar het in deze paragraaf om gaat, blijft vaak onder deze grens en wordt daarom strafrechtelijk (vaak) niet aangepakt. Deze ondernemers worden meestal niet met (andere) strafrechtelijke activiteiten in verband gebracht. 'Malafide' betekent in deze context dus fiscale en/of bestuurlijke overtredingen cq. misstanden die niet zodanig groot zijn dat ze o.b.v. strafrecht worden aangepakt.

[Belangrijk om op te merken is dat deze malafide ondernemers beschreven worden vanuit de Turkse gemeenschap, maar volgens de respondenten is dit niet uitsluitend toe te schrijven aan Turkse Nederlanders. Ook bij andere nationaliteiten die in het land van herkomst te maken hebben gehad met een minder betrouwbare overheid, zie je deze lage belastingmoraal terug.]

Wat zien we?

Personen van Turkse afkomst, Turkse- Nederlanders, hebben een sterke ondernemerszin. De handelsgeest is onder hen, zeker in vergelijking met andere migrantengroepen, sterk aanwezig.[68] Deze doelgroep is bijvoorbeeld actief in de horeca, bakkers, supermarkten, werk- en woonbemiddelingsbureaus, solaria en kinderdagverblijven. Een deel van deze ondernemers kan worden omschreven als 'malafide'. De inkomsten zijn hoofdzakelijk legaal, maar daar waar mogelijk pakt men geld dat men op illegale wijze van de staat kan onthouden en/of afnemen ook mee.

De fraude beperkt zich niet alleen tot de onderneming. Regelmatig wordt in casuïstiek waargenomen dat ook in de privésfeer fraude word gepleegd, bijvoorbeeld hypotheekfraude en/of zorgtoeslagfraude.

De belastingmoraal is erg laag. Zoals een van de respondenten aangeeft: *"Een Turk zal er alles aan doen om geen belasting te hoeven betalen"*. Men weet ook hoe men daar onderuit komen. Die kennis is onder Turken (let op; er wordt dus breder gesproken dan alleen de 'ondernemer') wijdverspreid aanwezig. Men heeft die kennis, omdat men actief daarnaar op zoek gaat en men de kennis ook actief, zowel gevraagd als ongevraagd, met elkaar deelt.

Onderneming worden soms relatief gemakkelijk gestart. (Onbezonnen of naïef). Je ziet dan dat een neef of een broer een succesvolle horecazaak heeft en denkt dan, als hij/zij het kan ik dat ook. Waarom zou ik dan voor een €10,- per uur hard werken? Die persoon start dan ook die horecazaak. Soms zonder helemaal goed te weten hoe dat moet of wat er voor nodig is. Hierdoor worden ondernemingen soms net zo snel weer beëindigd als ze begonnen zijn.

[68] Bron Turkse Maffia, zie ook hoofdstuk literatuur.

CONCEPT

De handelsgeest hangt op een bepaalde manier voor een deel samen met de gevoeligheid voor 'status' binnen de Turkse gemeenschap. Er wordt veel waarde gehecht aan de plaats die men inneemt in de gemeenschap. Het hebben van een eigen zaak draagt bij aan de status. Dat resulteert er soms ook in dat bijvoorbeeld veel geld wordt uitgegeven aan die nieuwe Mercedes, om maar aan de buitenwereld te laten zien dat men het goed heeft terwijl men thuis soms vrijwel niets bezit.

Hier hangt ook kopieergedrag mee samen. Dan beginnen diverse mensen dezelfde soort bedrijven. Dan zie je in bijvoorbeeld Utrecht veel bouw- en timmerbedrijfjes van Turken en in Amsterdam veel groentezaken.

Ingegeven door de 'wij- cultuur' helpt men elkaar graag, ook bij het ondernemen. Is het handig dat ik een onderneming op mijn naam zet, zodat jij last hebt van de Bibobwetgeving? Geen probleem, dat doe ik voor jou. Ik help jou immers. Is het handiger dat we bepaalde zaken niet opschrijven, omdat je dan belastingvoordeel hebt, geen probleem dan doen we dat. Afspraken worden regelmatig ook niet op papier gezet. Afspraken worden gemaakt op basis van goed vertrouwen. De gemeenschap fungeert daarbij als vangnet. Want als jij je niet aan je afspraken houdt, dan betekent dat een probleem in de gemeenschap. Als financieringen voor nieuwe ondernemingen soms onduidelijk lijken, kan dat hiermee samen hangen.

Wie zien we?

Het gaat hier niet zozeer om een netwerk van malafide Turkse ondernemers. De Turkse gemeenschap zelf kan als het netwerk worden omschreven. De Turkse cultuur is namelijk een 'wij'-cultuur, dat in tegenstelling tot de Nederlandse cultuur en vele andere Westerse culturen die een 'ik'-cultuur zijn. Turken zijn sterk gericht op familie, vrienden en kennissen. Dat is in Turkije zelf zo, maar in Nederland nog sterker aanwezig, omdat men sinds de jaren '60 als gemeenschap bij elkaar is gaan wonen in bepaalde gemeenten, in bepaalde wijken. Men zoekt elkaar op vanuit die wij-cultuur, maar ook vanuit een gevoel van 'vasthouden' aan de eigen cultuur en geschiedenis. Turkse ondernemers vestigen hun ondernemingen daarom (soms/vaak) in wijken waar ook de Turkse gemeenschap zelf woonachtig is, omdat dit ook hun afzetmarkt is.

De binding tussen personen uit dezelfde geboortestreek is nog groter. Als een ondernemer zaken wil doen, zal hij dat bij voorkeur doen met iemand uit dezelfde geboortestreek. Als dat niet mogelijk is, benadert hij een andere Turkse ondernemer en pas als dat ook geen optie is, zoekt met contact met een ondernemer van een andere nationaliteit. Men handelt vanuit een gevoel van 'elkaar helpen' en 'elkaar steunen'.

Binnen deze gemeenschap is de belastingmoraal laag. De kennis over het niet betalen van belasting circuleert gemakkelijk in een gemeenschap gebaseerd op de 'wij-cultuur'. Het zijn ondernemers die deel uitmaken van de Turkse gemeenschap en naast hun legale inkomsten ook illegale inkomsten hebben. Binnen deze sterk op elkaar gerichte gemeenschap is de ene ondernemer gemakkelijk aan de andere ondernemer te relateren. Het gaat bij deze malafide ondernemers niet om een aantal ondernemers dat bewust met elkaar een netwerk vormt om gezamenlijk fraude te plegen. Het is dus ook weinig zinvol om te proberen deze malafide ondernemers in kaart te brengen, omdat dit gemakkelijk kan uitmonden in het kaart brengen van een (deel van de) gehele Turkse gemeenschap.

Wat bindt hen?

De binding wordt gevormd door de 'wij'-cultuur, het delen van dezelfde geboortestreek, geschiedenis, taal, cultuur en religie.

Wat is de werkwijze?

Zoals gezegd gaat het om het ontduiken van belasting of het onterecht ontnemen van staatsgeld. In het eerste geval kan het gaan om het opgeven van een te lage omzetbelasting, het terugvragen van teveel betaalde voorbelasting of het ontduiken van het betalen van loonbelasting. In dat laatste geval zijn bij een onderneming bijvoorbeeld opvallen vaak stagiaires aan het werk of treft men bij controles familieleden aan die niet op de loonlijst staan en aangeven slechts een dagje even bij te springen.

CONCEPT

Hypotheekfraude

Daarnaast gaat het om hypotheekfraude en toeslagenfraude. Voor deze beide vormen in misbruik van de Basisregistratie Personen nodig. Als een stel (gehuwd of ongehuwd) meerder onroerend goed bezit, is in het geval van hypotheekfraude waarneembaar dat de vrouw (met kinderen) op het ene adres woont en de partner (vaak met meerdere andere 'huisgenoten') op het andere adres. Er is dan, op papier, sprake van twee verschillende huishoudens die ieder hun eigen belastingaangifte doen. Zowel de man als de vrouw doet een beroep op de hypotheekrente. Terwijl, als men bij elkaar op hetzelfde adres ingeschreven had gestaan, dit slechts voor een woning mogelijk was geweest.

Toeslagenfraude

Door je als stel op verschillende adressen te laten inschrijven en het laten doen lijken als sprake is van twee afzonderlijke huishoudens kan men bovendien meer zorgtoeslag ontvangen en/of huurtoeslag aanvragen, omdat het inkomen van een persoon lager is/kan zijn dan van twee personen.

Waar(om) zien we dit?

Een verklaring voor misbruik van het overheidsgeld moet o.a. gezocht worden in het land van herkomst. In Turkije ken men van oudsher een minder betrouwbare overheid. De georganiseerde criminaliteit/ maffia is nadrukkelijk aanwezig (geweest) in de samenleving, onder meer door zich openlijk te profileren in de media. De verwevenheid boven- en onderwereld is vaak aangetoond. Dit heeft daar geleid tot een gecorrumpeerde samenleving. Uitspraken als *'Als de kraan openstaat, moet je ervan profiteren'* en *'het bezit van de overheid is zo groot als de oceaan, wie daar niet van profiteert is zo dom als een varken'* geven aan hoe de houding ten opzichte van de staat en het betalen van belasting is. In Turkije zou het niet betalen van belasting als een soort sport worden beschouwd. Deze houding herkennen de respondenten ook onder de Turkse samenleving in Nederland. Waarbij opgemerkt werd dat dit niet alleen voor de Turkse samenleving geldt, maar ook voor andere nationaliteiten uit landen waar men een minder betrouwbare overheid kent, zoals de Afghanen, die hier bijvoorbeeld economisch actief zijn op de Beverwijkse bazaar.

De negatieve ervaring met overheden in eigen land leidt ertoe dat men in Nederland die houding meeneemt en van generatie op generatie overdraagt.

CONCEPT

b. De systeemfraudeurs

Een exponent van de malafide ondernemer zijn de ondernemingen die hun bestaansrecht ontlenen aan misbruik van overheidsgeld. Het gaat hierbij om ondernemingen die zijn opgezet met als voornaamste doel om geld van de overheid te ontnemen. Anders dan de eerder genoemde 'malafide ondernemer' ligt het zwaartepunt van hun inkomsten niet bij de legale inkomsten, maar bij de illegale inkomsten. Die bestaan bijvoorbeeld uit fraude met BTW en loonbelasting, onterecht aanvragen van subsidies en toeslagen. Er wordt ook wel op legale wijze geld verdiend, maar dit dient meer om de illegale wijze van geld verdienen te verhullen of omdat men toevallig ook kans zag om op legale wijze geld te verdienen.

Het gaat hierbij om grootschalige fraude, die (ruim) boven de grens van €10.000,- ligt en waarbij sprake is van opzet. M.a.w. een ernstige vorm van fraude die grootschalig is. Dit type criminaliteit ondermijnt de algehele belastingmoraal. Het kan bijvoorbeeld gaan om kinderdagverblijven die alleen worden opgezet om onterecht KDV toeslagen aan te vragen. Maar de ondernemingen die hierin een sleutelrol spelen zijn administratiekantoren, boekhouders en/of stichtingen. Het zijn ogenschijnlijk weinig spannende ondernemingen, waar relatief kleine omzetten zichtbaar zijn. Maar als gekeken wordt naar bijvoorbeeld de bankrekeningen wordt waargenomen dat relatief grote bedragen passeren.

Deze grote en georganiseerde vormen van fraude waarbij misbruik van overheidsgeld het hoofddoel is, wordt ook wel systeemfraude genoemd. *De Nederlandse overheid verstaat onder systeemfraude iedere poging tot het laten uitbetalen door de belastingdienst van een bedrag dat is gebaseerd op onjuiste gegevens. Het kan onder meer betreffen voorlopige teruggaven van loon- of omzetbelasting, of voorlopige uitbetaling van toeslagen. De fraude kan gepaard gaan met identiteitsfraude (een aanvraag wordt gedaan op naam van een ander zonder daartoe gemachtigd te zijn). Ook kan het initiatief uitgaan van een bemiddelaar, en gebeuren op naam van een betrokkene die meedeelt in de buit, en/of meewerkt zonder te begrijpen wat hij ondertekent. In hoeverre degene op wiens naam de fraude plaatsvindt dader is en in hoeverre slachtoffer kan dus variëren.*[69]

Wat zien we?

Door geïnterviewde(n) wordt gesproken van een ondergrondse Turkse economie. De systeemfraude omschreven als de 'kurk' waarop deze economie drijft. De omvang van de bedragen is enorm groot. Alleen in Amsterdam zitten wel honderden van dit soort administratiekantoren, die op vrij gemakkelijke wijze misbruik maken van overheidsgeld zouden maken. Het enige wat nodig is, is een digitale identiteit. Indien men eenmaal een digitale identiteit heeft, zit je in Nederland in het systeem en kun je gebruik maken van alle diensten. Zelfs als je zelf al weer in Turkije of een ander land woont.

Wie zien we?

De administratiekantoren vormen een spil. Ze blijven bij overheidsdiensten echter vaak uit beeld. Men ziet wel de horeca onderneming die het 'fout' doet, maar niet de boekhouder of het administratiekantoor daarachter. Als gekeken zou worden naar wie de aangifte doet voor deze horecaondernemer, kan het gaan opvallen dat dit een boekhouder is die ook voor verschillende andere horeca ondernemingen in de stad de aangifte doet. Zij hebben in dat geval mogelijk de horecaondernemer als katvanger bij de gemeente naar voren geschoven.

De Turken zouden met name goed zijn in deze administratiekantoren. Ook andere ondernemers zoals de Afghanen op de Beverwijkse bazaar zouden gebruik maken van deze Turkse administratiekantoren.

Wat bindt hen?

Net als bij de malafide ondernemers gaat het hier niet zozeer om een netwerk. De administratiekantoren vormen niet (per se) met elkaar een samenwerkingsverband of zijn aan elkaar gerelateerd. Daarentegen kunnen deze administratiekantoren wel het geen zijn dat diverse malafide ondernemers aan elkaar verbindt.

[69] https://nl.wikipedia.org/wiki/Fraude#Systeemfraude

In dat geval wordt het netwerk gevormd door de klantenportefeuille van het administratiekantoor. Deze klanten hoeven elkaar niet te kennen. Zij maken afzonderlijk van elkaar deel uit van het netwerk van het administratiekantoor.

Wat is de werkwijze?
Er zijn verschillende werkwijzen. De administratiekantoren doen de boekhouding voor ondernemers. Zoals eerder aangegeven zijn de intenties van (ook) de malafide ondernemer (vaak/meestal/soms) wel om op legale wijze geld te verdienen, maar kan zo'n administratiekantoor in beginsel legale bedrijven malafide 'maken' door hen de tips en trucs mee te geven om belasting te ontduiken. Maar soms wordt ook van deze bedrijven misbruik gemaakt, zonder dat ze het zelf weten.

De georganiseerde Bulgarenfraude, waarbij bussen met Bulgaren naar Nederland kwam en zich BRP-lieten inschrijven om vervolgens toeslagen aan te vragen is hier een voorbeeld van. Na het busritje gingen de Bulgaren terug naar Bulgarije. Zij kregen voor deze 'dienst' een eenmalige vergoeding, terwijl de toeslagen bij de Turkse administratiekantoren bleven binnen komen.

Ook vindt met behulp van deze administratiekantoren BTW-fraude plaats. [beschrijven].

Ook worden (soms met toestemming) identiteiten gebruikt om ondernemingen op te zetten, bijvoorbeeld horecazaak [ ] in Castricum of bij de glazenwassers, die in vennootschap onderneming opzetten.

Tot slot zie je bijvoorbeeld dat men naar het treinstation gaat en daar gebruik maakt van wifi, om vanaf dit algemene netwerk voor diverse bedrijven de belastingaangifte in te dienen. Dit doet men om te voorkomen dat de Belastingdienst aan de hand van IP-adressen kan achterhalen wie de aangifte van een onderneming heeft gedaan.

Een georganiseerde vorm van fraude is ook fraude met kinderopvangtoeslag. Er worden buitenschoolse opvangen (BSO's), kinderdagopvangen, naschoolse opvang opgericht met enkel als doel om onterecht KDT toeslag terug te vragen.

Casusvoorbeeld: [ ]

16 november 2015. Uitspraak Rechtbank Amsterdam.

Ten laste gelegd: medeplegen opzettelijk onjuiste aangifte doen Belastingdienst, waardoor te weinig belasting werd geheven en het witwassen van het geld afkomstig daaruit. [ ] *is hierbij betrokken.* [ ] [ ] *is sinds 2004 oprichter/ directeur van deze onderneming.*

Aanleiding waren controles bij verschillende bedrijven als gevolg van de door hen ingediende negatieve aangiften voor de omzetbelasting. Het viel op dat de aangiften waren ingediend vanaf het IP-adres van [ ] [ ]. *De Belastingdienst onderzocht bijvoorbeeld* [ ] *Uit gegevens van de bankrekening van deze onderneming bleek dat diverse opnames waren gedaan in een casino.* [ ] *bracht bezoek aan dit casino op de dagen dat er gepind werd. De Belastingdienst vermoedde dat sprake was van een strafbaar feit en heeft de zaak overgedragen aan de FIOD. Het openbaar ministerie meent dat* [ ] [ ] *voor €93.350,- geld heeft wit gewassen.*

Tussen 2009 en 2011 heeft de Belastingdienst bij vijf ondernemingen (o.a. een uitzendbureau) onderzoek gedaan. Deze bedrijven gaven geen of te weinig omzetbelasting op. Geen van de ondernemingen had een sluitende administratie op grond waarvan de omzet aangetoond kon worden. In de aangiften wordt steeds een te hoog en fictief bedrag voorbelasting opgegeven. De voorbelasting was per saldo hoger dan de verschuldigde omzetbelasting, hierdoor heeft de onderneming het verschil van de Belastingdienst terug ontvangen.

CONCEPT

[redacted] dient voor genoemde ondernemingen in totaal 84 aangiften in. ATC krijgt bijvoorbeeld €49.724,- op rekening gestort (c.a. 2007-2009). Redstar krijgt ruim €171.180,- aan voorbelasting terug gestort. Etc.

Rechtbank komt tot de conclusie dat [redacted] tezamen en in vereniging met anderen opzettelijk onjuiste aangiften omzetbelasting heeft ingediend. Het doel was de Belastingdienst te bewegen tot het ten onrechte uitkeren van belastinggeld. Hierdoor is te weinig belasting geheven. De Belastingdienst is voor totaal €999.951,- benadeeld.

[redacted] wordt veroordeel tot 24 maanden gevangenisstraf en een boete van €16.524,61. De Rechtbank oordeelt dat dit type delicten lastig op te sporen is en niet alleen tot fiscaal nadeel leidt, maar ook tot ondermijning van de algehele belastingmoraal. In 2007 en 2008 is [redacted] eerder voor soortgelijke delicten veroordeeld. Dit heeft hem echter kennelijk niet weerhouden om ze opnieuw te plegen. Vandaar dat de straf voor dit delict relatief hoog is.

Zijn medeverdachten krijgen 14 maanden en 1 tot 4 maanden. Zij zijn, met uitzondering van de ondernemer van [redacted] alleen veroordeeld voor het witwassen. Het is onduidelijk gebleven of zij alleen als zgn. 'kantvangers' moeten worden gezien of dat ze opzettelijk hebben meegeholpen. Het doen van de onjuiste aangifte werd volledig aan [redacted] toegerekend.

Soortgelijke werkwijzen als de [redacted] hanteren meerdere accountancy en administratiekantoren. Recent zijn zes belastingfraudeurs opgepakt. Zij hebben op grote schaal opzettelijk voor hun klanten onjuiste aangiften inkomstenbelasting ingediend, waardoor onterecht teveel geld is teruggevraagd. Er werden aftrekposten verzonnen zoals ziektekosten en giften. Dergelijke fraudes worden soms gepleegd zonder dat klanten dat zelf weten.[70] De staat zou voor miljoenen worden opgelicht.

Waar(om) zien we dit?

De lage belastingmoraal speelt hier weer een rol. Het is (te ge)makkelijk om geld van de Nederlandse staat te ontnemen. Er is niet veel nodig; een digitale identiteit. *'Als de kraan openstaat moet je de emmer vullen".*

Wat zegt de data?

Uit de analyse van de ca. 140 malafide ondernemers blijken een paar administratiekantoren meerdere malen genoemd te worden. Het gaat om [redacted] en [redacted] en [redacted]. Zij zijn de boekhouder in diverse losse casussen. Hieronder een overzicht

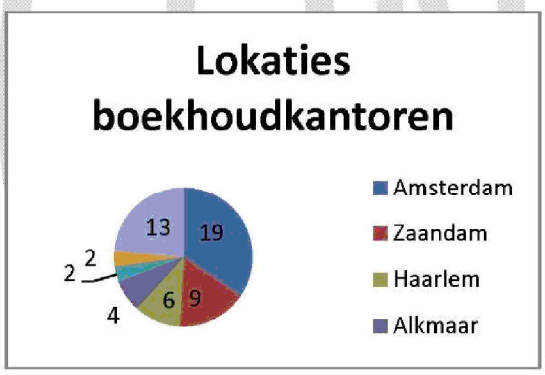
[redacted] Tussen 2012-2015 tips zorgfraude.			toeslagfraude, hypfraude en uitzend cq BSN fraude	[redacted] Illegaal gokken.
			[redacted] Drugshandel en witwasse	

[70] http://www.rtvoost.nl/nieuws/default.aspx?nid=239865&cat=1&_ga=1.182866080.787055654.1457713990, geraadpleegd 11 maart 2016. En: https://www.rijksoverheid.nl/actueel/nieuws/2016/03/10/belastingdienst-fiod-en-functioneel-parket-bestrijden-malafide-belastingadviseurs, geraadpleegd 11 maart 2016.

[71] Op dit adres staat ook ingeschreven [redacted]

CONCEPT

Van de 140 ondernemers konden in totaal 55 boekhouders worden achterhaald. Sommige ondernemers doen zelf hun aangifte. Van andere was het niet bekend en sommige maken (zoals hierboven beschreven) gebruik van dezelfde boekhouder. Opvallend is het aantal boekhoud- en administratiekantoren uit Amsterdam. Van de n=55 komt ruim een derde uit Amsterdam. Dit komt overeen met wat een van de respondenten aangeeft; dat alleen al in Amsterdam honderden Turkse administratiekantoren zouden zijn. Daarna volgen boekhouders uit Zaandam, Haarlem en Alkmaar. Opvallend is dat naast Turks en Nederlandse ondernemers er ook twee Surinaamse met Pakistaan/Afghaanse gecombineerde voorkomen, namelijk uit Den Haag ( ) en uit Amsterdam en uit Amsterdam

Verder komen er twee administratiekantoren met Bulgaarse ondernemers voor bij dezelfde ondernemer uit Amsterdam. Eerst dat wordt opgeheven en nu op naam van twee Bulgaarse vrouwen. biedt (een opvallend?) pakket van diensten: immigratie assistentie, ondernemingszaken (Kvk en aanmelden belastingdienst), boekhouding en administratie (doen van aangifte, vinden van huisvesting (openen banklening en aanmelden ziektekosten).

Opvallend is verder dat uit Den Haag bijvoorbeeld helemaal geen website heeft. Toch weten verschillende Turkse ondernemers uit de regio Noord-Holland hun te vinden. heeft een nevenvestiging op in Amsterdam.

[72] Dat was in verleden. Nu verzorgt de boekhouding. Vennoten zijn twee Bulgaarse vrouwen. Daarvoor kantoor Was eigendom van een

D. Illegaal gokken in koffiehuizen.

In media wordt in Amsterdam gesproken van 'illegale gokmaffia'. Is in handen van 'Turkse criminele ondernemers'. Komt bijvoorbeeld voor onder Turkse ondernemers van koffiehuizen. Zij faciliteren dit. Deze ondernemingen hebben voor de rest weinig omzet. Zij ontlenen eigenlijk bestaansrecht aan illegaal gokken. Met schenken van thee en koffie is geen geld te verdienen. Met illegaal gokken wel. Zie krantenberichten.

Gokmaffia op korrel

Miljoenenomzet in gokcafés

Turkse goklokalen plaag

Illegaal gokken is in Noord-Holland vastgesteld in Zaanstad, Haarlem, Hoorn en Heemskerk. ER zijn signalen dat het ook in Alkmaar en Beverwijk voorkomt. Men controleert wel de horecaondernemingen, maar niet de 'regelaars' diegene die de automaten plaatsen en die bemiddelen tussen ondernemer en leveraars. Zij verdienen 'veel' geld, horecaondernemer krijgt daar een gedeelte van. Hier is nog onvoldoende zicht op. Soms zou horecaondernemer ook onder druk gezet of kan op een andere wijze niet concurreren.

o. Inleiding op illegaal gokken

Illegale gokzuilen is een term voor 'een zuil', maar kan ook een laptop, tablet of smartphone zijn. Het kansspelaanbod betreft sportweddenschappen. (....) Kansspelen worden online aangeboden, kan wereldwijd en maakt aanpakken ervan moeilijk. "*Voor Nederlandse begrippen vormen gokzuilen een substantiële illegale markt.*"[73] *(schatting van de jaarlijkse omzet illegaal gokken is 37 miljoen, ter vergelijking legale sector, toto is 53,7 en paardenraces is 32,1.* De aanbieders opereren zonder vergunning, dus illegaal. Gokzuilen worden in Nederland veel aangetroffen in cafés met een vaste klantenkring en in belwinkels, maar ook bij stichtingen die op papier een ideëel doel hebben.[74] De Kansspelautoriteit spreekt in zijn meest recente jaarverslag echter nog altijd van een sector waarin miljoenen euro's omgaan.[75]

Het eerste en grootste criminogene risico in verband met online kansspelen is dat georganiseerde misdaadbendes, via stromannen, zelf economisch eigenaar zijn van de goksites. Dit biedt hen niet alleen een belangrijke legale inkomstenbron, maar tegelijkertijd ook de mogelijkheid om geld wit te wassen door de omzetten kunstmatig te verhogen en desgewenst extra te verdienen door de klanten op te lichten. (...)In algemene zin is regelmatig sprake van een gebrek aan transparantie over wie als natuurlijk persoon de ultimate beneficial owners van online kansspelbedrijven zijn.[76]

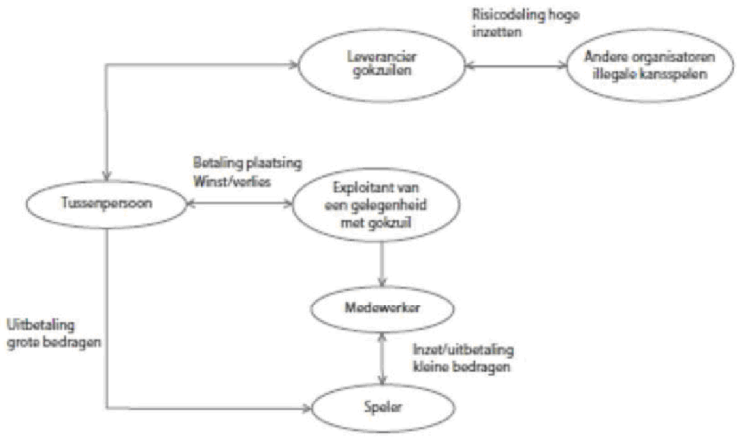
Werkwijze

[73] Toine Papens en Bruinsma, M., Spapens, Toine. (2015) Illegale gokzuilen. Boom criminologie. Den Haag. Blz.5.
[74] AD, 'Illegale gokcomputers rukken op in cafés en belwinkels', 6 december 2013.
[75] Toine Papens en Bruinsma, M., Spapens, Toine. (2015) Illegale gokzuilen. Boom criminologie. Den Haag. Blz.11. Er wordt gerefereerd aan het jaarverslag 2014.
[76] Toine Papens en Bruinsma, M., Spapens, Toine. (2015) Illegale gokzuilen. Boom criminologie. Den Haag. Blz.28. Er wordt gerefereerd aan het jaarverslag 2014

CONCEPT

Het criminele bedrijfsproces voor het plaatsen van gokzuilen bestaat uit vier stappen: 1. Verwerven van plaatsingslocatie, 2. Het verwerven van noodzakelijke hulpmiddelen. 3.het plaatsen van de gokzuil. 4.het exploiteren van het illegale gokspel. Soms exploitant nauwe banden met de (criminele) groep die de apparaten levert. Als het in een cafe wordt aangepakt, verplaatsen ze de apparatuur gemakkelijk naar ander 'bevriende' exploitant of naar een nieuwe ondernemer. Behalve laptop, smartphone, of tablet is een tickeprinter nodig. Locaties waar gokzuilen staan waren vaak voorzien van camerabewaking. Kamers waar gegokt wordt, soms gescheiden van cafégedeelte. Computers soms zo goed beveiligd, dat ook specialisten van de KSA er niet meer in kunnen. Een of twee keer per week komt diegene langs die de apparatuur geplaatst heeft; dit is een tussenpersoon van de criminele organisatie. Die betaalt ook grotere bedragen uit. Dat uitbetalen gebeurt soms op andere locaties, zoals een wegrestaurant

Figuur 3.3 Schets van de financiële infrastructuur en geldstromen

Opbrengsten

Eigenaren van cafés krijgen vaak betaald voor plaatsing en delen in de brutto winst. De vergoeding voor de plaatser in zijn gelegenheid bestaat uit een maandelijks bedrag plus een percentage van de winst. Er zijn door de KSA contracten gevonden, waarbij maandelijks vergoedingen van 100 tot 500 per zuil worden genoemd. Wat betreft de winst, worden daarin percentages genoemd van 35% voor de eignaar van de zaak en 65% voor de organisatie de zuilen levert.

Op grond van analyse van loggegevens van uitgelezen gokcomputers, stelde de Kansspelautoriteit vast dat de gemiddelde inleg per gokzuil ongeveer € 3.800 per week bedroeg, waarvan slechts € 330 werd uitgekeerd (zie bijlage 1). De wekelijkse bruto speelwinst per gokzuil bedroeg dus € 3.500, hetgeen op jaarbasis neerkomt op een bedrag van ongeveer € 182.000. Wanneer een exploitant daarvan 35 procent ontvangt, betekent dit dat de extra inkomsten € 63.700 per jaar, per gokcomputer, bedragen.[77]

Profiel exploitanten

Exploitanten gemiddeld: man, 20-45, Turkse herkomst. Slechts 7 van de 94 personen die als zodanig in beeld zijn bij de Kansspelautoriteit, zijn met zekerheid niet van Turkse afkomst, afgaande op het geboorteland en/of de familienaam.

"Het beeld dat daaruit naar voren komt is dat van sterk lokaal verankerde misdaad. Het gaat om personen die in algemene zin een uitgebreid sociaal netwerk hebben in achterstandsbuurten waar veel Nederlanders van Turkse herkomst wonen. De horecaondernemers met de zwaardere criminele profielen kunnen vooral in dat

[77] Toine Papens en Bruinsma, M., Spapens, Toine. (2015) Illegale gokzuilen. Boom criminologie. Den Haag. Blz.38. Er wordt gerefereerd aan het jaarverslag 2014

soort buurten worden gevonden en worden door de handhavers gezien als personen die hun geld verdienen door op allerhande manieren de wet te overtreden. Zij zien het in hun zaak plaatsen van een gokzuil hoogstens als een weinig spannende maar wel lucratieve extra inkomstenbron. Zowel de pakkans als de impact van straf is in de meeste gevallen gering. De ondernemingen lopen vaak slecht en fungeren voornamelijk als ontmoetingsplek voor het eigen (vaak criminele) netwerk.

Andere criminele activiteiten

Bij de reguliere horecagelegenheden waar gokzuilen werden aangetroffen, gaat het in de meeste gevallen om kleinschalige zaken waar een vaste klantenkring komt, die vooral bestaat uit Nederlanders met een Turkse achtergrond. Het zijn buurtcafés, koffie- en/of theehuizen, cafetaria's of snackbars."[78] In veel van deze gelegenheden waar de gokzuilen zijn aangetroffen, ging het om slechtlopende cafés, waarvan handhavers zich afvroegen of deze wel levensvatbaar waren. Illegaal gokken in die gelegenheden gaat regelmatige gepaard met andere illegale praktijken; witwassen en dealen in verdovende middelen en enkel geval vermoedens van mogelijk illegale prostitutie; er staan Oost-Europese vrouwen achter de bar.

Van 94 bekende exploitanten van gelegenheden waar gokzuilen werden gevonden, komt 66 procent in de systemen BVH en/of HKS voor als verdachte van een strafbaar feit.". [79] De antecedenten hebben betrekking op geweld, drugscriminaliteit en verkeersmisdrijven.38% betrokken bij criminele activiteiten die alleen in samenwerking met anderen kunnen worden gepleegd. Van 28% komt naam voor in kader van grootschalig strafrechtelijk onderzoek

Profiel regelaars

Over de leveranciers ('regelaars') van de gokzuilen is heel weinig bekend. In het onderzoek komen slechts 17 in beeld. Daarbij gaat het bijna in alle gevallen om Turkse mannen. Deze regelaars hebben tegelijkertijd op meerdere plaatsen gokzuilen staan. 'Regelaars lijken stevig geworteld in hun Turkse gemeenschap.'[80] Tien van de 17 zijn bij de politie bekend met een breder crimineel profiel.

1. Ervaringen illegaal gokken in Amsterdam

In Amsterdam zijn begin januari diverse panden gesloten nadat daar illegale gokactiviteiten waren waargenomen. Men spreekt daar van 'hardnekkige gokmaffia in cafés en panden van multiculturele stichtingen'. In de mediaberichten over de gokactiviteiten in Amsterdam wordt gezegd dat die 'professioneel' zijn en vanuit Duitsland gerund worden. Sinds januari 2015 zijn er in Amsterdam maar liefst 14 zaken gesloten vanwege illegale gokactiviteiten. In 2014 was dat er slechts één.

2. Waarnemingen illegaal gokken in Noord-Holland

	Illegale gokactiviteiten waargenomen in RIEC verband 2013-2016	Signalen / vermoedens illegaal gokken
Haarlem		
Beverwijk		
Hoorn		
Heemskerk		

[78] Toine Papens en Bruinsma, M., Spapens, Toine. (2015) Illegale gokzuilen. Boom criminologie. Den Haag. Blz.46. Er wordt gerefereerd aan het jaarverslag 2014

[79] Toine Papens en Bruinsma, M., Spapens, Toine. (2015) Illegale gokzuilen. Boom criminologie. Den Haag. Blz.49.

[80] Toine Papens en Bruinsma, M., Spapens, Toine. (2015) Illegale gokzuilen. Boom criminologie. Den Haag. Blz.52.

CONCEPT

3. Opbrengsten illegaal gokken

Volgens berichten in de Telegraaf gaat het om miljoenen omzet in de Turkse gokcafes. [Aanvullen informatie uit rapport Gokautomaten van].

Uit de bevindingen van de Kansspelautoriteit in de regio Noord-Holland blijkt het bijvoorbeeld om de volgende omzetten te gaan:

	Computer 1	Computer 2	+/- Totaal jaar
	1218 weddenschappen €15.130,- (23 dec. – 5 mrt)	524 weddenschappen €8.851,- (23.dec- 5 mrt.)	**€115.108,-**
	1298 weddenschappen €16.546,- (2 maanden)	-	**€99.276,-**
	701 weddenschappen €9448,- (1 aug-30 aug)	7843 weddenschappen €14.473,- (1aug.-30.aug)	**€287.052,-**

4. Mogelijke 'regelaars' in Noord-Holland

Illegaal gokken en signalen van illegaal gokken zijn met name in koffiehuizen in Haarlem waargenomen. Aan zes van de in totaal acht locaties waar signalen van, of illegale gokactiviteiten in Haarlem is waargenomen wordt één persoon uit Beverwijk gerelateerd, namelijk [redacted] is eigenaar van cafe [redacted] in Beverwijk. Over dit cafe zijn in 2014 en 2015 MMA-meldingen gemaakt dat illegaal gegokt zou worden.

Vanuit [redacted] is ook een relatie naar Beverwijk. De eigenaar van de onderneming is [redacted] (01-01-1975). De gevolmachtigde van de onderneming is [redacted] (30-07-1976). [redacted] is ook ondernemer van [redacted] in Beverwijk en cafetaria [redacted] in Beverwijk. Deze beide ondernemingen vallen onder een hoofdvestiging die op naam staat van [redacted] uit Beverwijk. **Onbekend/ men zoekt uit**

Bij het [redacted] in Hoorn werd aangegeven dat de eigenaren en leidinggevenden van het cafe niet de eigenaren van de speelautomaten waren. Dit zou **ene** [redacted] **uit** Amsterdam zijn.

In Zaanstad heeft men lang het vermoeden gehad dat [redacted] samen met zijn neef [redacted] achter het illegaal gokken in diverse horecagelegenheden zat. Hij is bij diverse controles in beeld gekomen. Zie het overzicht Tabel X.

Naam onderneming	Locatie	Bijzonderheden
[redacted]	[redacted]	[redacted] en [redacted] zijn de exploitanten. In 2010 schietincident met automatisch wapen. Zou gerelateerd zijn aan onenigheid in de gokwereld
		Ondernemer is [redacted] Winke is een dekmantel voor horecagelegenheid waar illegaal gegokt wordt
		Exploitanten zijn [redacted]
		Exploitant [redacted]
		[redacted] wordt vergunning geweigerd obv slecht levensgedrag. Desondanks met kerst gewoon open gegaan. [redacted] zijn dan aanwezig.
		Winkel op naam van [redacted] Een toegangsdeur wordt alleen voor vaste klanten geopend.
		[redacted] doet zich tijdens een contrile van de Voedsel en Warenautoriteit voor als een van de vergunninhouders. Vergunninghouder is Kasim Et. Et heeft antecedenten op

		verdovende middelen handel. 2012 wordt 90 kilo heroine gevonden op de verdieping boven het cafe. Anonieme tip geeft aan dat er veel gegokt zou worden. 2013 7 gokkasten in belag genomen.
	{...Adres?]	Vergunning op naam van wordt regelmatig in het cafe gezien.

Verder zijn illegale gokactiviteiten waargenomen in de volgende horecagelegenheden waarbij niet betrokken (leek):

Naam	Adres	Bijzonderheden
		Anonieme tip: illegaal gokken op voetbalwedstrijden. 2011 vindt er schietincident plaats. 2012 wordt gokautomaat in beslag genomen. Zaak tijdelijk gesloten door gemeente.
		Politie signalen van illegaal gokken op voetbalwedstrijden. 2012:gokkast in beslag genomen. Zaak gesloten door gemeente
		Ondernemer is de Bulgaar Veel Bulgaarse bezoekers en M- meldingen dat 'op grote schaal illegaal gegokt wordt.' 2012: cafe op 1e verdieping werd gesloten
		Gokruimte met klanten. Toen gemeente zou sluiten bleek de ondernemer zich uitgeschreven te hebben bij de gemeente.

Recent is een MMA melding onvangen (2016) dat ene achter het illegaal gokken in Zaandam zit. [...Dit wordt nog bekeken]

5. Relaties met andere criminele activiteiten

De gokactiviteiten in Amsterdam gingen gepaard met overlast, berovingen en schietpartijen. De activiteiten trekken zware criminelen aan.[81] Ook de betrokken bij de locaties in Noord-Holland worden met criminele activiteiten in verband gebracht:

- Faciliteerder signalen vrouwenhandel/ gedwongen prostitutie en drugshandel. Zijn cafe had tot voor kort (begin 2016) een nevenvestiging op de n Haarlem. Daar was een belwinkel gevestigd. In 2013 werden daar na een instap van de politie zes illegale gokkasten aangetroffen. Men was naar aanleiding van een tip over harddrugs de belwinkel binnengegaan.
- De huidige exploitant van 'van zou volgens CIE informatie in 2013 betrokken zijn bij de handel in GHB en cocaïne. Hij zou zijn handel verbergen in de internetwinkel van op [...check of de familie van elkaar zijn].
- De werd op het moment dat daar illegale gokactiviteiten werden waargenomen geëxploiteerd door (...). Bij controles heeft men haar nooit in het cafe aangetroffen, wel haar vader Het vermoeden is dat hij de werkelijke eigenaar van het café is. Hij kon echter geen vergunning krijgen vanwege zijn antecedenten/strafblad. [... check waarom]. De betrokken verhuurder bij het pand is Hij heeft diverse antecedenten [check welke, indien relevant]. Op het moment dat de controle op illegaal gokken wordt uitgevoerd treft men aan die op dat moment met de laptop bezig is. Hij woont op en is

[81] http://www.telegraaf.nl/binnenland/25039410/__Gokmaffia_op_korrel__.html, geraadpleegd 18 maart 2016/

CONCEPT

ondernemer van [...is er een familiaire relatie met van].

- [Overige betrokkenen, ? Aanvullen met politieinformatie?]

6. Extra informatie

Over illegaal gokken wordt door de geïnterviewde aangegeven dat soms ook avonden organiseert (gebeurt ' s nachts) om startende ondernemers te helpen. Er wordt dan illegaal gegokt in Beverwijk gebeurt dat bijvoorbeeld.

In Zaandam worden ondernemingen zelf als inzet gebruikt voor het illegaal gokken. Naar aanleiding daarvan is c.a. 2/3 keer waargenomen dat een onderneming van de een op andere dag een nieuwe ondernemer heeft.

7. Aanpak illegaal gokken

In Haarlem zijn vier waarschuwingen gestuurd. In Heemskerk wordt de zaak op 30 maart voor twee jaar gesloten.

8. Impact van illegaal gokken (op Turkse gemeenschap)

Dat er in horecagelegenheden illegaal gegokt wordt, is in de regio Noord-Holland diverse malen naar aankleding van anonieme tips gebleken. Die tips worden zowel via Meld Misdaad Anoniem doorgegeven, maar ook telefonisch en per brief bij de gemeente gemeld.

Uit de tips blijkt boosheid en bezorgdheid om het illegaal gokken. Zo geeft een anonieme beller aan de gemeente Haarlem aan dat hij een melding maakt, omdat hij ziet dat ook kinderen illegaal gokken en zijn jongere broertje verslaafd is geraakt.[82] Een brievenschrijver aan de gemeente Heemskerk meld: *"Het is toch te zot voor worden dat de rechtsstaat zo slordig is en " DIT " niet weet of ziet. Wat in deze bar gebeurd, mag gewoon niet en ben daar ook echt boos over dat daar niets aangedaan wordt." (2016).*

[...aanvullen met de tipbrieven zie scan via]

CONCEPT

[82] Anonieme meldingen in 2015

E. Glazenwassers

De (particuliere) glazenwasser branche is een branche die door een Turkse familie uit Zaandam met geweld lijkt te worden overgenomen. Er zijn signalen dat dit door het hele land gebeurt. En dat men (recent) activiteiten uitbreidt. Men lapt van Utrecht tot Friesland. Er is geen sprake van eerlijke concurrentie. Er zijn glazenwassers die werk neerleggen na bedreiging, zelfs schietincidenten. Dit is enige geval waargenomen dat voldoet aan (een van de kenmerken) van definitie klassieke maffia, die we normaal in Nederland niet kennen: namelijk beheersen/ controleren van een gehele bedrijfstak. Onderzoek hiernaar is gestopt.

Turkse glazenwassers

Richt zich op de [redacted] Zouden Bulgaarse glazenwassers uitbuiten. Alleen in de wijk Poelenburg zouden al 300 glazenwassers ingeschreven staan. Casus uiteindelijk niet van de grond gekregen. Verdenkingen tegen familie [redacted] kunnen niet gestaafd worden. Het is een landelijk probleem. Er is een boekenonderzoek geweest.

[....aanvullen interview Belastingdienst, rapport recherchekundige Politieacademie, pilot in Haarlem + dossier Belastingdienst]

CONCEPT

Hoofdstuk 3: Malafide netwerken in Noord-Holland

De gemeenten waar het om gaat zijn Haarlem, Zaanstad en Alkmaar. Daarom staat in dit hoofdstuk de vraag centraal:

Deelvraag 3: *"Welke sociale, familiaire en zakelijke relaties kunnen in de gemeenten Haarlem, Zaanstad, Beverwijk en Alkmaar in beeld worden gebracht tussen malafide Turkse ondernemers die voorkomen in RIEC casuïstiek tussen januari 2011 en september 2015?"*

Data-analyse

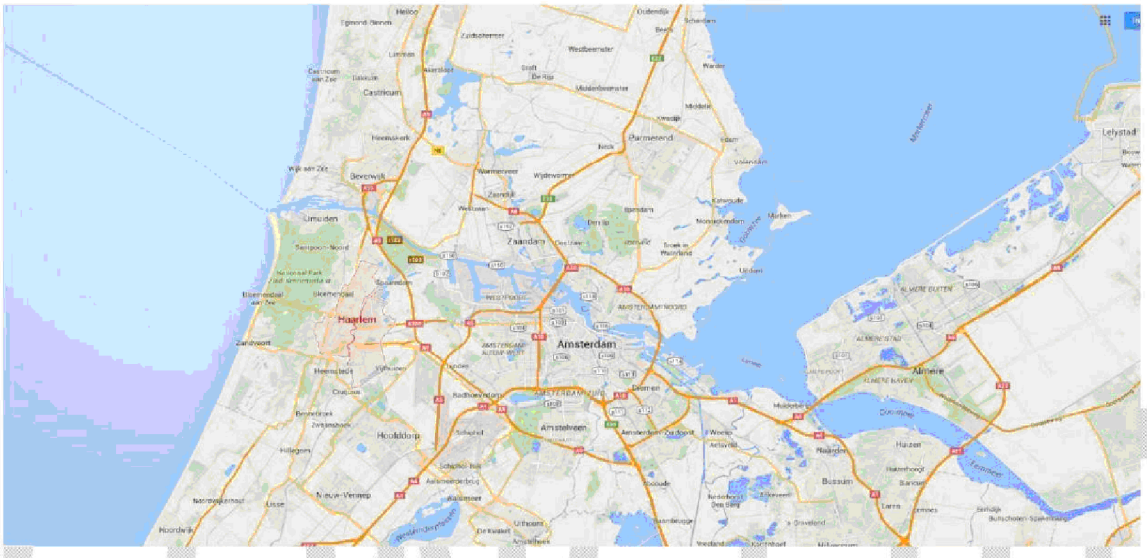
Naast de interviews is een data-analyse uitgevoerd. Uit de RIEC casuïstiek van de afgelopen vijf jaar is een selectie gemaakt van casuïstiek waarin Turkse malafide ondernemers een hoofdrol spelen. Dat resulteerde in een lijst van 143 (mogelijk) malafide ondernemers. De Infobox Crimineel en Onverklaarbaar Vermogen (ICOV) heeft hier een netwerkschema van gemaakt. In dit netwerkschema is informatie van verschillende bronnen verwerkt, zoals het Kadaster, de Kamer van Koophandel en de Financial Intelligence Unit (FIU). De FIU heeft bovendien naast het schema nog een lijst van verdachte transacties aangeleverd van de 143 personen van de afgelopen vijf jaar (n=126). Deze corresponderen gedeeltelijk met de in het netwerkschema van het ICOV verwerkte informatie van de FIU. Het verschil is dat de lijst van de FIU alleen betrekking heeft op de 143 personen, maar meerdere verdachte transacties over een langere periode (n=5 jaar) bevat en in het schema van het ICOV ook de verdachte transacties van de aan de 143 subjecten gerelateerde personen zijn meegenomen.

Naast die analyse zijn de RIEC analyses op de verschillende onderzoek bestudeerd op onderlingen relaties.

CONCEPT

3.1. Malafide Turkse ondernemers in Haarlem

[.... toevoegen inleiding. O.a. Haarlem heeft reatief grote Turkse gemeenschap. Emirdag. Wonen veel in Schalkwijk en ondernemen veel in Haarlem Noord. Verwevenheid wonen en werken. Betreft buurten Patrimoniumbuurt, Frans Halsbuurt en Transvaalbuurt.]

Om een beter beeld van de lokale problematiek van Turkse malafide ondernemers in Haarlem te krijgen is gesproken met twee medewerkers van de afdeling Handhaving en Vergunningverlening. Zij zijn tevens voor de helft van hun functie aagesloten als adviseur bij het RIEC NH. Daarnaast is geput uit de ervaringen van het project Schoterweg 2014-2015, diverse documenten en het hudige project Lelie. Ook is gesproken met twee medewerkers van RIEC Oost (een analist en een belastingdienstmedewerker) die daar in maart 2016 gestart zijn met een fenomeenonderzoek naar de Turkse onderwereld. Zij zagen vanuit hun onderzoek relaties naar Haarlem en Amsterdam.

3.1.1. Algemene beschrijving

Bij de afdeling vergunningverlening van de gemeente Haarlem zijn de afgelopen jaren regelmatig aanvragen van dezelfde Turkse malafide ondernemers binnengekomen of van aan hen gerelateerde personen. De vergunningaanvragen kenmerken zich door onvolledig of onjuist ingevulde aanvragen en/of het ontbreken van stukken. Ook is de financiering vaak onduidelijk. Diverse malen hebben vergunningaanvragen geleid tot een negatief Bibob-advies. Men heeft ook regelmatig waargenomen dat dezelfde Turkse malafide ondernemers voor wisselende horecaondernemingen (op diverse locaties) vergunningaanvragen doen.

Het beeld is dat de malafide Turkse ondernemers in Haarlem voornamelijk gevestigd zijn op en rondom de Schoterweg in Haarlem Noord. Zij verdienen op zowel legale als illegale wijze geld. Naast ondernemer zijn zij vaak ook als pandeigenaar in het gebied aanwezig en/of als bewoner.

Signalen van malafide praktijken hebben met name betrekking op belastingontwijking en/of ontduiking (bijvoorbeeld het niet betalen van persooneelsbelasting door zgn. te werken met stagiaires) of het onterecht aanvragen van overheidsgeld (bijvoorbeeld via Kinderdagverblijven en het aanvragen van Kinderopvangtoeslag), malafide woonbemiddeling (bijvoorbeeld bemiddelingskosten vragen en bewoners daarna binnen korte tijd intmideren te verhuizen), witwassen (goed geouitilleerde zaken met weinig klandizie) en illegaal gokken in horecagelegenheden.

CONCEPT

Drugshandel

Opvallend is dat in Haarlem wel veel geruchten en signalen rondgaan van malafide Turkse ondernemers die betrokken zouden zijn bij drugshandel, maar dat dit veel minder concreet is dan in de gemeente Alkmaar of Zaanstad. Er is recent ook geen groot strafrechtelijk onderzoek op een crimineel samenwerkingsverband, zoals in Zaanstad en Alkmaar het geval is (geweest).

Er is in een enkel geval een onderneming gesloten, omdat daar harddrugs is aangetroffen. Dat betrof bijvoorbeeld cafe Maximmillenium in de Temperlierstraat 78. Bij een politieinavl op [...check datum] heeft men 0,64% cocaine achter de bar aangetroffen. De burgemeester van Haarlem heeft de onderneming daarop laten sluiten. De onderneemster was [redacted] en haar man [redacted] De zaak tegen hem werd echter geseponeerd.[83]

Signalen van hennepgerelateerde zaken zijn er meer, maar ook die zijn richting de Turkse malafide ondernemers niet altijd concreet. Zo is [redacted] de ex van [redacted] die een malafide woonbemiddelingsbureau exploiteerde, drie keer gerelateerd aan illegale hennepkwekerijen. [...wanneer?] De laatste keer was in december 2015 toen op [redacted] een illegale kwekerij is aangetroffen. Daarnaast is op [...chekc datum] de [redacted] rood werd illegale hennepteelt aangetroffen [...wanneer?]. De eigenaar is [redacted] zoon van [redacted] Op [redacted] is illegale hennep aangetroffen [...wanneer?]. De eigenaren zijn [redacted] en [redacted]

In 2010 zijn [redacted] en [redacted] bij een illegale hennepkwekerij aangetroffen in Zaanstad. [redacted] zou het pand onderverhuren. [...oud!]

[redacted] is eigenaar van een woonwagen op een kamp in Alkmaar. De bewoonster is als knipster bij een hennepkwekerij aangehouden [...wanneer + waar?]

Autobranden

In haarlem zijn de afgelopen jaren diverse autobranden geweest die werden gerelateerd aan Turkse malafide ondernemers. Van sommige ondernemers is de auto meermalen afgebrand. Dit leek te toevallig. Omdat er via de verzekering ook geen grote bedragen werden uitgekeerd en het motief van verzekieringsfraude daarmee minder aannemelijk werd, ontstond het vermoeden dat deze autobranden gerelateerd konden zijn aan een vete in de Turkse onderwereld. Een onderneemster heeft ook tegen de politie verklaard dat zij dacht dat een oud-werknemer van haar achter de branden van haar auto zat. De politie heeft deze mogelijkheid van een mogelijk vete in 2015 onderzocht, maar niet aan kunnen tonen.

Auto's worden, zeker binnen de Turkse gemeenschap, gezien als een statussymbool.

Project Schoterweg

Naar aanleiding van aanhoudende signalen van ondermijning op en rondom de Schoterweg is eind 2014 het pilot-project Schoterweg van start gegaan. Van deze straat zijn van deur tot deur de signalen van ondermijning in kaart gebracht in een zgn. 'straatscreening.' Op basis van de straatscreening zijn drie prioriteiten benoemd; de aanpak van malafide horeca, woonfraude en de aanpak van Casa Haarlem, een woonbemmiddelingbureau. Binnen de projectduur van zes maanden is gekozen voor een strategie om zoveel mogelijk zichtbaar aanwezig in de wijk acties uit te voeren. De bevindingen gaven aanleiding voor een vervolg van het project voor langere periode. Van alle gecontroleerde horecaondernemingen bijvoorbeeld (totaal x) had slechts één ondernmingen

[83] http://www.haarlemsdagblad.nl/regionaal/article27090359.ece/Bar-Maximmillenium-in-Haarlem-gaat-weer-open_, geraadpleegd 8 januari 2016.

CONCEPT

alles op orde, in vier horecazaken waar signalen van illegale gokactiviteiten werden vermoed, zijn die ook daadwerkelijk aangetroffen, ect.). Het project Schoterweg heeft nu een vervolg gekregen onder de naam Project Lelie. [...aanvullen met cijfers]

Project lelie

Eind 2015/ begin 2016 is het project lelie van start gegaan. Dit integrale project onder voorzitterschap van twee projectleiders richt zich op de aanpak van signalen van ondermijning in de drie wijken in Haarlem Noord, namelijk de Patrimoniumbuurt, Frans Halsbuurt en de Transvaalbuurt. Een gebiedsgerichte aanpak wordt gecombineerd met een subjectsgerichte aanpak. De subjecte zijn geselecteerd uit lopende en/of gesloten RIEC onderzoeken en de voorloper van het project Lelie, namelijk project Schoterweg. Zie voor een selectie **Tabel X**.

Ondernemer	Onderneming	Signalen	Betrokken personen
		Witwassen	
		Fraude	
		fraude	
		Fraude	
	-	Hennep	

Genoemde personen zijn allen woonachtige en/of werkzaam in het project gebied lelie.

Verwevenheid OMG's en criminele woonwagenfamilies

Relaties tussen malafide Turkse ondernemers enerzijds en OMG-leden, woonwagenfamilies anderzijds worden incidenteel waargenomen. De relaties hebben in dat geval met name betrekking op , en de zoon van . Bijvoorbeeld:

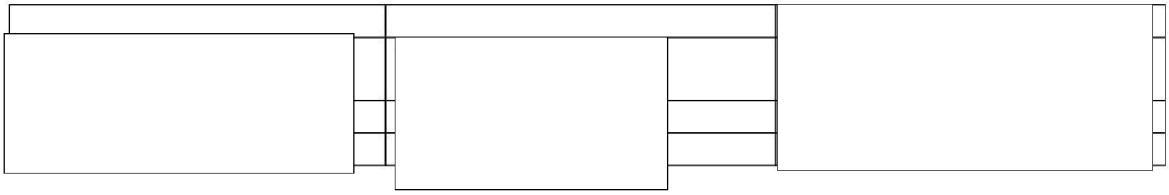
- is eigenaar van een woonwagen op een kamp in Alkmaar. De bewoonster is als knipster bij een hennepkwekerij aangehouden [...wanneer + waar?];
- Bij de zonnestudio op naam van werken diverse personen, waaronder twee leden van de bekende woonwagenfamilie en het nichtje van voormalig Hells Angels voorman ;
- is getrouwd met zij is van de bekende woonwagenfamilie

Behalve deze familiare en zakelijke relaties zijn geen relaties waargenomen tussen Turkse malafide ondernemers enerzijds en OMG-leden anderzijds die betrekking hebben op criminele activiteiten.

Zonnestudiobranche

Het aantal zonnestudio's dat gerelateerd is aan malafide Turkse ondernemers uit Haarlem valt op:

Naam Zonnestudio	Adres	Eigenaar

Van de zonnestudio's wordt aangegeven dat deze er goed geutilleerd uitzien, maar er weinig klanten worden waargenomen. [...aanvullen met de bevindingen uit de Trackrapportage en de resultaten van FIU bevraging. 19/4 nog niet ontvangen].

Illegaal gokken

Tijdens het pilotporject Schoterweg werden signalen waargenomen van illegaal gokken in vier horecagelegenheden. Deze horecagelegenheden zijn bezocht en in alle vier gelegenheden zijn de gokactiviteiten aangetoond. De gemeente heeft deze ondernemers een waarschuwing gestuurd.

Begin 2016 is in een van deze ondernemingen weer waargenomen dat illegaal gegokt werd. Daarnaast zijn eind 2015 bij de gemeente Haarlem anonieme meldingen binnen gekomen dat het illegaal gokken in de diverse horecagelegenheden in Haarlem gefaciliteerd wordt door [redacted] uit Beverwijk. [redacted] is eigenaar van [redacted] op de [redacted]. Hij heeft tot voor kort (2015) een nevenvestiging gehad op de [redacted] in Haarlem. Er wordt integraal bekeken hoe dit opgepakt kan worden.

Over het illegaal gokken is in 2015 bij de gemeente ook nog een brief 'van een bezorgde moeder' binnen gekomen. Zij had waargenomen dat bij cafe [...chekc informatie]. In Haarlem illegaal gegokt werd. Haar jonge kinderen zouden daaraan mee doen.

3.1.2. Verbanden tussen RIEC Casuistiek

- Op de [redacted] heeft een onderneming, [redacted] van het neefje van [redacted] ingeschreven gestaan. [redacted] woont en werkt in Beverwijk en is mogelijk een faciliteerder van illegaal gokken in diverse horecagelegenheden in Haarlem. [redacted] is eigendom van [redacted]
- [redacted] heeft geld geleend van [redacted] [...wat + wanneer?]
- [redacted] en [redacted] betrokken illegaal kwekerij + ambtelijke signalen van hennepteelt. Ook signalen van [redacted] betrokken bij hennepteelt. [...concreet maken]
- [redacted] en [redacted] en [redacted] hebben dezelfde boekhouder; [redacted] [redacted] woonde in zelfde woning als eigenaar [redacted]. Nu verdacht katvanger van [redacted] te zijn. [...concreet]
- [redacted] en [redacted] beiden fraude met KDV's en in verleden met arbeid/ uitzendbureau. Ook beide fraude met hypotheken. [redacted] verraad [redacted] [...relaties aanvullen]
- [redacted] en [redacted] beiden betrokken 'als tussenhuurder/ bemiddelaar' bij panden. Panden waar illegale hennepteelt of ill. Gokken aangetroffen wordt. Is opvallend deze rol als 'tussenhuurder'. [...relaties aanvullen]

3.1.3. Verbanden uit Icov-schema

[... aanvullen]

3.1.4. Conclusies

In tegenstelling tot bijvoorbeeld de gemeente Zaanstad waar de malafide Turkse ondernemers vooral in de horeca zitten, zijn de ondernemingen in Haarlem meer divers. Er worden diverse vormen van fraude gepleegd; via horeva, kinderdagvervlijven en woonbemiddeling. Er zijn wel veel signalen van drugshandeln, maar die zijn

CONCEPT

veel minder concreet dan in Alkmaar en/of Zaanstad. Wat betreft branche, vallen de zonnestudio's wel op. Er zijn risicomeldingen over de geldleningen die hieraan gerelateerd zijn.

De Haarlemse club van malafide ondernemers die in beeld zijn, zijn vrijwel allemaal aan elkaar te relateren. Er worden weinig 'nieuwe' ondernemers 'van buitenaf' waargenomen. De 'Haarlemse club' zou ook actief zijn in Zaanstad (Club La en zonnestudio's) en er zijn relaties naar het Oosten van het land waargenomen. Daar is een vermoedelijk crimineel samenwerkingsverband actief in de laminaathandel. Zij hebben geldleningen en hypotheken afgesloten met Haarlemse ondernemers.

De verwevenheid met OMG's / woonwagenfamilies is incidenteel. Daarbij zijn de relaties met OMG-leden minder duidelijk dan die met de 'criminele woonwagenfamilie. De relaties zijn familiair en zakelijk, en vooraal gerelateerd aan het netwerk(je) rondom Bekin.

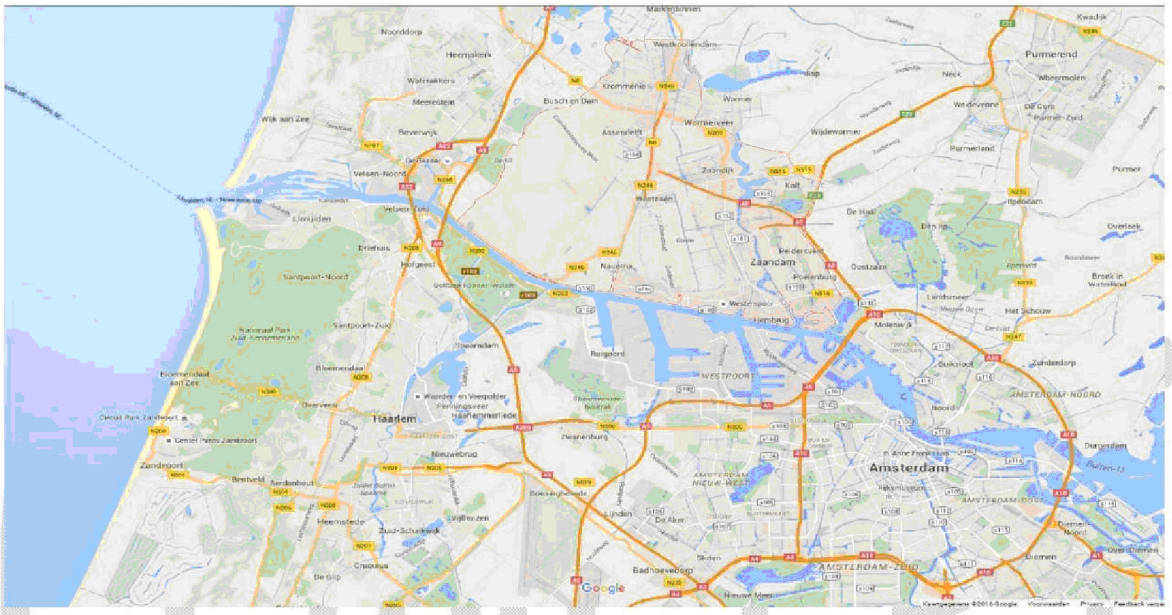
Het illegaal gokken wordt in Haarlem wel waargenomen, maar wordt nog niet als zo'n groot probleem ervaren als in Zaanstad. Er is vorig jaar eenmaal op gecontroleerd, maar niet heel streng op gehandhaafd.

[...nader aanvullen]

CONCEPT

3.2. Malafide Turkse ondernemers in Zaanstad

.... [toevoegen: inleiding. O.a. Zaanstad heeft bijzonder grote Turkse gemeenschap. Aksaray. Problematiek in Zaandam vooral geconcentreerd in het centrum, de Dam, de Zuiddijk (horeca) en de Russische buurt (wonen). Wonen doet men vooral in Poelenburg. Daar is minder ondernemingsactiviteit. In Zaandam twee gebieden aangemerkt als horecagebied, nl. het Damgebied en Klauwershoek-Zuiddijk. Wonen en werken meer gescheiden dan bijvoorbeeld Haarlem.]

3.2.1. Algemene beschrijving o.b.v. interviews

Om een (beter) beeld van de lokale problematiek met Turkse malafideondernemers in Zaanstad te vormen zijn interviews afgenomen. Er is een interview afgenomen met met de horecacoordinator van de politie en de senior horecacoorindator van de gemeente Zaanstad tevens RIEC contact-persoon. Dit betrof een duo-interview (hierna: politie/gemeente). Daarnaast is een interview afgenomen met de dossiervormer van het onderzoek Amber en de tactisch coordinator van het onderzoek Amber. Dit betrof ook een duo-interview (hierna: onderzoek Amber). Verder is gesproken met twee adviseurs van het RIEC knooppunt Zaanstad-Waterland en met de wijkmanager van de wijken Poelenburg en Peldersveld [....wat is exact?] Laatsgenoemde was initiatiefnemer van een onderzoek naar ondermijning in de wijken Poelenburg en Peldersveld dat door door [redacted] in 2015/2016 is uitgevoerd. Met die wijkmanager is gesproken over de aanleiding, opzet en uitvoering van het onderzoek alsmede de voorlopige bevindingen. De definitieve resultaten van dat onderzoek worden in mei 2016 gecommuniceerd.

Algemeen beeld netwerk in Zaanstad

De horecacoorindator van de poltie heeft ruim 37 jaar ervaring en geeft aan dat hij in die tijd een behoorlijk inzicht heeft gekregen in 'hoe de hazen lopen in Zaanstad.' Politie/gemeente: *"Je ziet over jaren heen een enorme negatieve verandering. Laat ik zeggen van de bonafide horeca naar de malafide horeca. Er is steeds meer instroom van buitenlandse ondernemers. Normaal gesproken is in een nachtcafe bijna geen droog brood meer te verdienen. Het valt ons daardoor des te meer op dat als dan een onderneming leeg staat, er binnen* no time *diverse turkse ondernemers in de rij staan om daar een zaak te openen."* Als zij een ruwe schatting maken, denken ze dat zo'n 80% van de Zaanse horecagelegenheden gexploiteerd wordt door Turkse ondernemers. Deze ondernemers vallen in negatieve zin op, omdat politie en gemeente er veel handhavingstijd en capaciteit aan kwijt is.

Er zijn diverse redenen waarom men vermoedt (en in diverse gevallen ook heeft vastgesteld) dat het om malafide ondernemingen gaat. De horeca-ondernemingen worden door opvallend weinig klanten bezocht, daarentegen wordt vaak een relatief hoge huur betaalt, nieuwe ondernemers komen vaak met een nagenoeg identiek ondernemingsplan, ook wordt vaak een zelfde geldschieter naar voren geschoven namelijk een landelijk bekende speelautomatenexploitant die garant staat voor de huurpenningen voor de eerste twee jaar. [...naam opgevraagd bij [redacted] Check bij [redacted]. En tot slot komt men opvallend vaak dezelfde boekhouder tegen, namelijk [redacted]. (Hij is dezelfde boekhouder als van de glazenwasfamilie [redacted] in Zaandam.) De gemeente/politie concludeert:*"Als je dan ziet hoeveel huur betaald moet worden, hoeveel man personeel er staat, hoeveel portiers, dan is het een simpel sommetje dat dat gewoon niet kan. Bijvoorbeeld een club die per maand €6000,- aan huur moet betalen, vier tot vijf man beveiliging heeft, vier man barpersoneel, drie avonden per week open is en dan maximaal vijftig klanten heeft."*

Volgens de polite/gemeenten worden de malafide horecaondernemingen voor verschillende doelen misbruikt. Er zijn de gokcafé's, d.w.z. cafés waar voornamelijk illegaal gegokt wordt en zgn. drugscafe's, cafe's waar in (hard)drugs gehandeld wordt. Politie/gemeente: *"Maar wat wel de rode draad is bij Turkse netwerken, dat het faciliterende, het criminele huiskamergebeuren het belangrijkste is. Plus de onderneming zelf is vaak van groot belang als statussymbool: ik heb een eigen zaak. Al heeft iemand bij wijze van niets te eten, het hebben van een eigenzaak is binnen de familie, binnen de cultuur van groot belang."* Binnen onderzoek Amber vermoedde men zelfs dat een horeca-ondernming 'als goedmakertje voor geleverde diensten' op naam van een persoon werd gezet. De politie/gemeente: *"Laten we zeggen een cafe en koffiehuis daar komt iemand in die heeft geen strafblad, maar ook geen cent te makken. Hoe kan dat? Vaak blijkt het dan een soort goedmakertje te zijn. Jij hebt iets goeds voor ons gedaan, jij mag eigenaar worden van deze tent."*

Men geeft aan dat men niet heel sterk de indruk heeft dat de horecagelegenheden worden gebruikt om geld wit te wassen. Dat zal ook gebeuren, maar als het gaat om (op grotere schaal) witwassen dan heeft men de indruk dat meer naar de autobedrijven gekeken zou moeten worden dan naar de horeca.

In Zaanstad vallen verder de Lebara-winkeltjes, de telefoonwinkels, de internetwinkels, Western Unions', shishalounges en koffiehuizen op. De politie/gemeente merkt op: *"Het is volgens mij wel typisch turks dat als de een een onderneming begint, de ander dit kopieert."*

Vijf 'maffiagroepen'

Politie/gemeente: *"Er is een tijd geweest dat we tussen de Turkse malafide ondernemers en de Bulgaren veel samenwerking zagen, maar dat lijkt weer over te zijn. (...) Hoe ik het nu zie, zijn er vijf clans, vijfmaffiagroepen- te onderscheiden.* ***(1)*** *Dat zijn ten eerste [redacted]. Voortkomend onderzoek Amber. Dit betreft (hard)drugs handel en illegaal gokken. En is verweven met het goksyndicaat (...)* ***(2)*** *Dan zie ik de maffiastroom uit Amsterdam, dat betreft de familie [redacted] Dat resulteerde erin dat club [redacted] werd overgenomen en daar ging het met name om witwassen. (...)* ***(3)*** *Verder hebben we de familie [redacted], die hebben coffeeshop [redacted] Dat is eigenlijk een criminele familie die zelfstandig handelt.* ***(4)*** *Dan heb je [redacted] en [redacted]. Dat ging over mensenhandel en verdovende middelen. Zij kwamen ook vanuit Amsterdam. (...)* ***(5)*** *en dan heb je tot slot het netwerk rond club Locatie Anders. En dat is een verband dat eigenlijk uit Haarlem komt. Bij die club zijn signalen van illegale prostitutie."* **Zie ook Tabel X.**

Vijf 'maffia' verbanden	(Siganlen) criminele activiteiten	Gerelateerd aan / relaties met
1. [redacted] **(Voortkomend uit onderzoek Amber)**	Drugshandel en illegaal gokken	Zijn twee in elkaar verweven netwerken.
2. [redacted]	Witwassen	Amsterdam. Daarkomt de familie vandaan
3. [redacted]	Illegale hennepteelt	Deze familie werkt zelfstandig.

4.		Mensenhandel (gedwongen prostitutie)	Amsterdam. Daar komt men vandaan.
5.		Illegale prostitutie	Haarlem. en

Bij die vijf maffiaverbanden is absoluut sprake van zware georganiseerde criminaliteit volgens de politie/gemeente. Politie/gemeente: *"En ze hebben een ongelovelijke aantrekkingskracht op jongeren uit de buurt. Je ziet dat het steeds van die tenten zijn waar jongeren zich verzamelen. "*

Onderzoek Amber

Begin 2014 is onderzoek Amber gestart. Onderzoek Amber:*" De aanleiding was informatie uit 2011 over een crimineel samenwerkingsverband. (..) Er was specifieke informatie over bepaalde personen en de import van verdovende middelen. Dat werd weggezet op een kleine groep, maar gedurende het onderzoek zag je dat het veel groter was. (...) Het speelde zich af in Zaandam."* Meer concreet ging het om heroine. De handel in softdrugs werd niet uitgesloten, maar de hoofdmoot was wel harddrugs. Het ging om grensoverschrijdende handel. In mei 2015 is het onderzoek 'geploft'; toen zijn er aanhoudingen en doorzoekingen geweest. Eind februari 2016 is het dossier ingeleverd bij justitie. Volgens planning zou in juni de regiezitting zijn en dan wordt de zaak in oktober/voor de rechter gebracht.

Het csv Amber

"We begonnen met informatie op zes personen, maar uiteindelijk hebben we 26 verdachten aangeleverd." Acht personen daarvan worden verdacht van deelname aan een criminele organisatie. De overige personen waren faciliterend aan dat criminele samenwerkingsverband. Amber: *"Op zich, als we door waren gegaan, waren het er denk ik meer geweest..."* De 'harde kern' bestond uit mannen met voornamelijk een Koerdische achtergrond. Niet iedereen woonde in Zaanstad, maar de hoofdpersonen wel. Er waren ook een paar die verbleven hier illegaal.

De meesten waren familie van elkaar. Amber: *"Je had de leider dat waren twee broers van elkaar. Dan had je twee anderen dat waren ook weer twee broers van elkaar (...) ze hadden contact in Turkije, dat was weer een neef van de ander."* Dat maakte volgens de geinterviewden ook dat ze deze criminele activiteit konden doen: *"Je gaat je broer niet verlinken. Helemaal niet in die cultuur. Dat is echt een schande. Daardoor accepteren ze ook meer van elkaar dan dat wij zouden doen."* Over die Turkse cultuur wordt in relatie tot het csv verder opgemerkt: *"Vaak is de Turkse cultuur ook van ons kent ons. In Turkije zijn ze niet geinteresseerd in wie jij bent, maar in wie je familie is. Ze leggen de linken veel sneller en daardoor is het ook heel moeilijk om binnen een Turkse groepering te komen."* De enige niet-Turkse in dit onderzoek was een afnemer van de drugs.

Rolverdeling

Onderzoek Amber: *"Ze hadden allemaal hun eigen rol. Je kon specfiek zien, wie welke rol had. En daarnaast waren er allemaal mensen die taken doen rondom die groepering."* Amber: *"Je hebt iemand die alles regelt. Dus eigenlijk de grote baas. Je ziet echt dat hij die rolverdeling heeft. Je had iemand die zich specifiek bezig hield met het faciliteren. Je had iemand, die wij noemden 'de bank' die alle financiele aspecten deed. Je had iemand die zich bezig hield met de export. Je had iemand die zich voornamelijk met de bescherming van de hoofdbaas bezig hield. Dus zo had iedereen zijn eigen taken."* Dat de betreffende persoon de leider was, bleek uit het feit dat hij alle belangrijke beslissingen nam. Onderzoek Amber: *"Hij beslist. Hij is de doorslaggevende factor. Als erbijvoorbeeld een partij binnenkomt die slecht is, dan is hij diegene die zegt we willen het niet, we stoten het af of je moet er zoveel voor vragen."* Men had wel de indruk dat er 'boven' deze leider nog iemand anders stond , omdat deze 'leider' op zijn beurt soms ook nog wel eens zaken checkte bij een ander, maar daar heeft men geen goed zicht op gekregen. Dat komt omdat daar ook niet op is geinvesteerd. Een onderzoek naar een

CONCEPT

crimineel samenwerkingsverband heeft een bepaalde doelstelling en vraagt om een duidelijke afbakeningen, omdat het zich gemakkelijk als een olievlek kan uitbreiden. Amber: *"Maar er bestond wel de indruk dat daar boven nog wat zit. (...) Ik denk dat dat zelfs landelijk overschrijdend is. Dan moet je echt denken aan mensen in het buitenland. We hebben onze ideeen waar het geld naar toe gaat, maar er zicht nog gewoon machten boven."*

De faciliterende rol van de 26 personen rondom het csv bestond er bijvoorbeeld uit om spullen naar het buitenland te brengen. *"Maar je hebt ook mensen nodig die de boel draaiende houden. Als je bijvoorbeeld een kapsalon hebt waar geld wit gewassen moet worden dan heb je ook wel mensen nodig die echt haar kunnen knippen."* Die faciliterende ondernemingen zaten in Zaandam, maar ook in Rotterdam en Amsterdam. (...) Het deel Zaanstad en Amsterdam is erg met elkaar verbonden. Het ligt dicht bijelkaar en het loopt in elkaar over.

Werkwijze

Wat betreft de werkwijze van het csv wordt aangegeven:*"Zij regelden dat het spul het land binnenkomt, dan is het nog de vraag hoe, en zij draagden dan weer zorg voor verspreiding. En dan verspreiding binnen het land zelf, maar ook richting het buitenland.(...) "Op het moment dat we 'geklapt' zijn hebben we ze in Zaandam aangetroffen op het moment dat ze bezig waren met het inpakken en verpakken van verdovende middelen. Er is ook een partij gepakt bij een controle in Amsterdam. (...) en wij hadden ook wel het vermoeden dat ze in den lande locaties hadden. Ze zaten ook heel veel in Rotterdam, Den Haag, Capelle aan de Ijssel. Het is niet zo dat ze een grote loods hadden waar alles opgeslagen werd. Dus ze verdelen eigenlijk de risico's. Ze hebben ook zgn. 'safehouses' waar de spullen gestashes werden. Een heel beperkt aantal mensen van het csv weet ook waar het ligt."* Dat waren nadrukkelijk niet de plekken waar men ook samenkomt. Afspreken deed men altijd in een koffiehuis. Dat konden koffiehuizen in verschillende steden zijn, maar wel altijd een koffiehuis.

Onderzoek Amber: *"Het kan ook zijn, maar daar hebben we geen bewijzen voor, dat als een partij binnen komt dat die voor meerdere groepering is. Dus dat je samen geld in legt. De Turkse achtegrond helpt daar, men kent elkaar en weet welke wegen te bewandelen."* Die familieverbanden en het 'ons kent ons' is wel het meest typerende voor dit onderzoek, maar mogelijk ook meer in het algemeen voor Turkse criminele samenwerkingsverbanden.

Wat betreft de afscherminsgmethoden die gebruikt werden, ging het bijvoorbeeld om locaties die op naam van een ander staan zonder antecedenten, verblijf in de illegaliteit, de hoofdverdachte had een bedrijf in Belgie dat schijnbaar goed liep, voertuigen die niet op naam staan, gecrypte telefoons, veel wisselen van telefoons.

Context

Onderzoek Amber: *"Dat koffiehuis, de mensen die daar komen, ik denk dat ze allemaal weten wie de hoofdman is, maar daar praten ze niet over. "Mensen laten zich ook wegsturen. Je hebt bijvoorbeeld het* [redacted] *Men komt daar gezellig samen om te rummikubben, maar op het moment dat de baas zegt we gaan dicht dan gaan mensen ook gewoon weg. Hij bepaalt." Wat we ook zagen, dan hebben ze bijvoorbeeld een bijeenkomst en dan staan er gewoon mensen buiten. Alles wordt in de gaten houden. Sterker nog de telefoons werden gewist. Als wij ergens binnen kwamen zagen de collega's zo de telefoons leeglopen." Daarop aanvullend: "Want ook de echtgenotes die weten er wel van. Die weten er allemaal van.Maar er wordt niet over gesproken. Ze houden het binnen hun eigen club."*

Tijdens het onderzoek is men twee keer signalen tegen gekomen van illegaal gokken. Toen werden bijvoorbeeld bonnetjes gevonden. Maar het was maar een klein onderdeel. Achter dat gokken krijg je niet goed de vinger. Onderzoek Amber: *"Enkele van onze spelers houden zich ook bezig met gokken op groot niveau in casino's, maar niks wordt in Nederland vastgelegd. Het is een mooie vorm van witwassen."*

CONCEPT

Geldstromen

Onderzoek Amber: *"Wij vermoeden dat de persoon die bovenaanstond diverse ondernemingen had, maar die stonden niet op zijn naam. Andere spelers hadden wel ondernmingen op naam. We hadden kapsalon, we hadden een schoonheidssalon, we hadden een supermarkt, we hadden een koffiehuis, we hadden een garage. Het waren allemaal dienstverlenende organisaties. Het is een bepaalde systematiek om spullen te verkopen, maar het financiele hebben we nooit goed in kaart kunnen krijgen."* Bijvoorbeeld: *"Er is een kapsalon geweest en die is op een bepaald moment overgenomen en dan vervolgens staan er mensen op de loonlijst vanuit die groepering. En omdat ze dan een salaris hebben, kunnen ze een hypotheek aanvragen. Dat is een vorm van witwassen."*

In een geval is de indruk dat een legale onderneming is benaderd. *"Dat betrof een kapsalon en ons idee is dat het die man gewoon is afgepakt. En hoe dat precies zit... het kan ermee te maken hebben dat iemand een bepaalde schuld heeft opgebouwd en dat ze dan zeggen, dan nemen wij nu het beheer over." "Daar krijg je echter niet goed de vinger achter, omdat ze elkaar ook niet verlinken. Ze kennen twee of drie personen en weten ook wie daar achter zit en wat hun achtergrond is. Daarbij hebben ze ook nog familie in Turkije. Dat gaat ver hoor."*

Loopjongens nemen de schuld op zich. Onderzoek Amber: *"We konden in een geval aantonen, toen ging het om een werknemer van het Zaansch koffiehuis, dat hij als dank het koffiehuis mocht uitbuiten. Dat zegt hij ook: Ik heb voor hem gezeten."*

Over de rol van bankier: *"Als er geld moest komen, dan werd hij benaderd. (...) Wat hij bijvoorbeeld ook doet, hij is op locaties geweest en hij heeft het geld overgedragen aan de pakistaan die er dan bij is. Hij draagt het geld over dat weer naar het buitenland moet. (...) Uit een observatie bleek dat hij op een dag verschillende locaties bij langs gaat en op die verschillende locaties 'pakjes' aanneemt. De hypothese daarachter is dat het gewoon geld is. Er wordt gewoon betaald. Maar er wordt betaald aan hém, niet aan een ander. De organisatie zelf noemt hem ook 'de bank', dat zijn hun woorden."* Die geldstroom gaat helemaal in het illegale circuit. Daar is geen onderneming bij betrokken.

Aanpak

Onderzoek Amber: *"Daarom is het bestuurlijke ook belangrijk, omdat je een signala moet afgeven in de gemeenschap.Op het moment dat iemand, zoals hun het zien, macht heeft dan denken ze dat die personen onaantastbaar zijn en zal men niet tegen ze in gaan. Op het moment dat je iets weghaalt wat van hen is geweest, dan zien ze dat ze toch niet zo onaantastbaar zijn als het leek."* Tegenover zo'n hechte cultuur moet je laten zien dat je een vuist maakt. Dat moet ook allemaal niet te lang duren. Mensen zullen nu niet zo snel melden, omdat men denkt dat de overheid toch niet opgewassen is tegen de criminelen.

Er is wel samengewerkt met de Turkse autoriteiten. Maar sinds president Erdogan de politietop in Turkije heeft laten vervangen, zijn de ervaringen met die samenwerking niet zo goed meer. Er staan nu nog wel rechtshulpverzoeken uit, maar daar zijn geen hoge verwachtingen van.

[....]

[...Nader invullen met citaten uit de uitwerking van dit interview 19/4/2016]

Opvolging onderzoek Amber

Er was veel zgn. 'rest' informatie beschikbaar uit onderzoek Amber. Die is ingebracht bij het RIEC NH. Naar aanleiding daarvan is begin 2016 het project Koera van start gegaan. Project Koera richt zich op de integrale aanpak van ondermijning in Zaanstad, specifiek op diverse ondernemingen, locaties en personen die in

CONCEPT

onderzoek Amber naar voren zijn gekomen als faciliterden infrastructuur, maar buiten het onderzoek vielen. **Zie voor een selectie daarvan tabel. X.**

Onderneming	Bezoekadres	Signalen	Betrokken personen
		Faciliteren aan heroinehandel + omkatten gestolen autos	
		Smurfen. Dekmantel criminele activiteiten	
		Criminele huiskamer-functie	
		Illegaal gokken en witwassen	
		'Beloning' diensten heroinehandel	
		Dubieuze bewoning	
		Criminele huiskamerfunctie	

[....nader aanvullen]

Meldingsbereidheid

Politie/gemeente geeft aan dat men argwanend is ten opzichte van de politie. Deze is in Turkije immers corrupt. Als inwoners wordt gevraagd om naar het bureau te komen om informatie formeel vast te leggen, haakt men vaak af. [....Aanvullen met opmerkingen i.r.t. onderzoek Amber]

Geldstromen

Op de geldstromen is slecht zicht. Politie/gemeente: *"Die geldstromen van die Turkse maffia vinden niet in Nederland plaats, dat gaat via familieleden daar."* Dit zou volgens hen ook voor de tweede en derde generatie gelden: *"Op het moment dat het over crimineel geld gaat, is er binding met Turkije. De familierelaties zijn heel erg sterk en wij zien niets terug van die geldstromen. Af en toe wordt een sufferd gepakt die als geldezel terug gaat op vakantie naar Turkije."* Om daar aan toe te voegen: *"Je ziet wel een paar jongens met een mooie auto. Maar ik denk dat al het kapitaal naar Turkije gaat."*

Daarnaast wordt recent ook meer waargenomen dat panden in de buurt worden opgekocht om die te verhuren. In de binnenstad van de Zaandam is veel geld geinvesteerd om die op te knappen, maar de wijken daar net om heen zouden verloederen door de opkoop van de panden. Er zou volgens de politie/gemeente veel sprake van kamergewijze verhuur zijn. De gemeente Zaanstad heeft (nog) geen huisvestingsverordening, maar is daar mee bezig.

Relatie met andere gemeenten

De politie/gemeente geeft aan dat sprake is van een echt Zaans clubje, maar ook van personen 'van buitenaf'. Men heeft de indruk dat de malafide ondernemers in Zaandam meer relaties met Amsterdam hebben dan met andere gemeenten in Noord-Holland. Je ziet dat bijvoorbeeld terug in dat twee van de vijf maffiagroepen afkomstig is uit Amsterdam of daar banden mee heeft. In onderzoek Amber neemt men waar dat de leden van csv door het hele land contacten hadden, bijvoorbeeld in Rotterdam en Amsterdam. [...citaten invoegen]. Politie/gemeente *"In Amber hebben we last gehad van criminelen uit Rotterdam. Maar die zijn nu uit beeld, die zijn nu weg."*

CONCEPT

Politie/gemeente: *"Ik heb de indruk dat die groep uit Haarlem wel een aparte clan is. Wat je hier ziet met vertakking naar andere gemeente zoals Hoorn is dat die gokwereld en die heroinewereld met elkaar verweven zijn."* En daaraan wordt toegevoegd: *"Wat dacht je dat in Beverwijk gebeurt? Wat dat voor enorm netwerk is van Turkse activiteit? Wat daar plaats vind aan overlegvormen.... Dat is een van de meest bizarre knooppunten van Nederland. We zien ook relaties tussen Zaanstad en Beverwijk. Maar beiden hebben dan ook een relatief grote Turkse gemeenschap."* [....nuanceren?]

Met betrekking tot het illegaal gokken is de relatie tussen Zaanstad en Hoorn stek. Politie/gemeente: "*Hoorn en Zaandam dat zit wel aan elkaar vast. Toen wij hier een paar jaar geleden heel hard aan de slag gingen met illegaal gokken, toen kregen we signalen uit Hoorn ineens. Toen is Hoorn aan de slag gegaan. Nadat het toezich minder werd door andere prioriteiten zag je ze toch weer terug komen. We hebben ook signalen gehad dat het gokken zich verplaatst naar gemeente Alkmaar."*

Verwevenheid bovenwereld

Politie/ gemeente: *"Qua verwevenheid nemen we niet heel veel signalen waar. Eenmaal heb ik gemerkt dat een medewerker van de postkamer veel met* [redacted] *omging. Ik weet niet precies wat hun relaties en ik ken die collega verder ook niet goed. We hebben toen georganiseerd dat vertrouwelijk poststukken in ieder geval niet meer via de postkamer gingen."* Verder: *"We nemen ook wel signalen waar dat collega's in dat gokwereldje zitten. Niet als facilitator maar als speler. Dan loop je als overheid in zoverre een risico dat die mensen chantabel zijn."* En: *"Bij de politie moetsen we een keer een instap doen bij de broer van een tolk. Met die tolk heb ik al veel zaken gecontroleerd. Er is onderzoek geweest maar dat leverde niets op. Dat zijn echt erg vervelende situaties."*

Verwevenheid OMG-leden en criminele woonwagenfamilies

Politie/gemeente: *"We zien geen verwevenheid met OMG-leden. Sommige contacten tussen criminelen hier zijn evident, omdat ze hier zijn opgegroeid. Ook is geen verwevenheid zichtbaar met criminele woonwagenfamilies.* [redacted] *weten we wel dat hij vastgoed in Turkije heeft, maar dat heeft hij al twinig jaar ofzo."*

Ook binnen onderzoek Amber zijn geen relaties met OMG-leden en/of criminele woonwagenfamilies waargenomen.

Signalen steun politieke ideologie

Politie/gemeente: *"Signalen van sympathisanten met de Grijze Wolven zijn er in het verleden wel geweest, maar worden nu niet meer waargenomen. Ook wordt niets gemerkt van spanningen tussen bijvoorbeeld Koerden en Turken. Die zullen mogelijk in Turkije lijnrecht tegenover elkaar staan, maar hier merk je die politiek niet."*

Binnen onderzoek Amber daarentegen had men wel, overigens onbevestigde, vermoedens van relaties met de PKK. *"Sommigen hadden nauwelijks geen inkomsten. Hier niet, maar ook in Turkije niet. Dat geeft aan dat zij deelnemen voor een ander doel, een ander ideologie. Dat hebben we niet formeeld in het onderzoek opgenomen."* [... verder aanvullen met citaten].

Illegaal gokken Zaanstad

Een opvallend probleem in Zaanstad is het illegaal gokken. De geinterviewden geven aan dat met name Turkse koffiehuizen hun bestaansrecht alleen ontlenen aan het faciliteren van het illegaal gokken. De koffiehuizen, waar alleen thee en koffie wordt geschonken, zijn van 's ochtends tot 's avonds open. De bezoeker zijn vrijwel uitsluitend Turks. Zij zitten te kaarten of spelen OK (soort rummikub). Daar gaat volgens de geinterviewden het echte geld in om. Illegaal gokken via een kastje gebeurt ook, maar dat is meer tientjes werk. Bij het gokken met kaarten en ok zouden zelfs horecaondernemingen zelf worden ingezet. Politie/gemeente: *"Ik heb een keer of*

CONCEPT

twee of drie meegemaakt dat ik hier 's nachts op de Dam liep en bijvoorbeeld in een shoarmazaak een onbekende klanten zag helpen Dan vroeg ik die persoon naar zijn vergunning en dan had hij die niet. Als ik dan vroeg hoe hij aan de zaak kwam werd aangegeven dat hij die had gewonnen met gokken."

Politie/gemeente: *"Met betrekking tot het illegaal gokken hebben we ook wel eens inzage gerpobeerd te krijgen in het vedienmodel. We waren er ook achter gekomen dat als er dan een vier-vijf man aan een tafeltje zitten te gokken, dan is er een ongeschreven wet, dat er bedrag per uur wordt betaald voor het tafeltje aan de leidinggevende van de tent. Dat ging om bedragen, niet eens zo hoog, acht euro of een tientje ofzo. Dan betaal ze voor de gelegenheid dat zij mogen gokken. Dan buiten dat kopje koffie om. Daar halen zij dan hun omzetje uit, zodat ze de kosten kunnen betalen. Naar mijn idee is dat dan het inkomen van de stroman. En de baas die daar achter zit, waarvan we nooit weten wie dat is, die betaald dan de huur enzo."* Dat er, zoals men aangaf in Beverwijk, wel eens nachten van illegaal gokken werden georganiseerd om een startend ondernemers op weg te helpen, werd in Zaanstad niet herkend.

Het illegaal gokken wordt omschreven als een ernstig problemen dat bij veel Turkse families voor geldproblemen zouden zorgen. Er zijn ook sigalen dat die schulden met intimidatie en onder bedreiging zouden worden geind. Politie/gemeente: *"Er zijn tot op heden nog steeds signalen dat schulden onder dreiging van geweld geind worden. Het punt is, over dit soort signalen worden we vaak op straat aangesproken. En als we dan vragen om het verhaal eens op het bureau te doen of anoniem te melden, dan durft niemand dat. Maar ondertussen verteld iedereen wel over een oom, broer, opa met gokschulden. Iedereen kent wel iemand die zijn hele familie daarin meeneemt."* Concreet hebben die signalen bijvoorbeeld betrekking op [redacted] Politie/gemeente: *"[redacted], dat is het neefje van [redacted] Dat is een grote kerel die altijd de debiteurenvoorziening deed. Als je niet betaalde kwam hij langs. Hij heeft ook een zaak, de Havana lounge. Die heeft hij niet op eigen naam overigens. Dat kan niet, daar zou hij geen vergunning voor krijgen. Daar heeft ie een Hollandse stroman voor. Dat is ook een heel dubieuze tent en het wordt nu in een adem genoemd met de [redacted] Dat is de zaak waar de top 600 jongens uit Amsterdam komen en zich verzamelen. Dit is een van de laatste zaken waar we in Zaanstad in de horeca mee geconfronteerd werden. Het is van een Marokkaanse dame, maar het is niet verboden om criminelen in je kroeg te hebben."*

Van [redacted] werd lange tijd gedacht dat hij de grote man achter het illegaal gokken in Zaanstad was. Hij werd beschouwd als de facilitator. In 2016 is een MMA melding geweest dat [redacted] achter het illegaal gokken in Zaanstad zit. Deze naam wordt door de geinterviewden niet herkend. Over [redacted] geeft men aan: *"Van [redacted] hebben niet meer het idee dat hij de grote baas is. Dat idee heeft wel een tijdje geleefd. Het is wel een opvallend persoon trouwens. Hij heeft nog geen tramkaart op naam staan en zit in de schuldsanering. Niets heeft hij. Maar dan is hij wel een keer gepakt op Schiphol met €15.000,. Dat geld is in beslag genomen en gaat naar zijn curator. Dat zwarte geld zal wel wit gewassen worden door er zijn schulden mee te betalen denk ik. (...) Boven Aydin moeten ook jongens zitten, maar wie dat zijn... Grote jongens maar die komen niet eens in beeld. Die zijn zo anoniem."*

Politie/gemeente over de wijken Peldersveld en Poelenburg in relatie tot illegaal gokken: *"De horeca die daar zit, het is overal hetzelfde. Er wordt overal gegokt. Zuidervaart zeker. Maar ook die hier in de buurt. Die bij de vermiljoenweg, De Gauw."* [...check namen].

Politie/gemeente over de controles op illegaal gokken: *"We hebben steeds 100 % score. Maar je loopt tegen wat problemen aan. De Kansspelautoriteit (KSA) heeft te weinig mensen. Dus je kan per avond één controle doen, want als je één controleert dan weten de andere zaken het ook en nemen ze maatregelen. Plus het feit dat het steeds lastiger word. Die gokautomaten zien we zo staan en die kunnen we in beslag nemen. We hoeven dan alleen nog een gokbriefje in de prullenbak te vinden en dan hebben we een ronde zaak. Maar tegenwoordig ga je naar de bar en dan koop je daar een apje voor een tientje. Het enige dat moet je vinden is een heel klein printerje dat bijvoorbeeld ergens achter het plafond zit,. Dat is het."*

CONCEPT

3.2.2. Verbanden tussen RIEC Casuistiek

1. 'Maffiagroep rond Herkes,

Een deel van dit netwerk is volgens de geinterviewden gewoon nog gewoon in tact. Dit betreft Herkes, Dezelfde locaties werden door anderen ook gebruikt om illegale gokactiviteiten aan te bieden. Dit betreft een aparte relatienetwerk dat op diverse punten verweven lijkt met het netwerk dat verdacht werd van heroinehandel. Zo werd heroien aangetroffen boven het cafe op .... waar in ... illegaal gokken werd aangetroffen. Als voornaamste facilitator van het illegaal gokken werd aangewezen. Hij is de afgelopen jaren met diverse locaties in verband gebracht waar illegaal gokkens aangetroffen. [...nader aanvullen met namen].

Relaties

De heroinehandel en het illegaal gokken lijkt met elkaar verweven te zijn. De betrokkenen kennen elkaar. Een van de geinterviewden denkt dat het mogelijk een groeimodel is. Je begint met het faciliteren van illegaal gokken en kan opstappen naar bijvoorbeeld koerier van heroine.

2. Maffiagroep rond familie

De familie komt oorspronkelijk uit Amsterdam. Ze hebben in Zaanstad overgenomen. had drie ton zwart betaald aan een lokale horecaondernemer om de zaak over te nemen. De club kwam op naam van de zoon van lokale horecaondernemer te staan, omdat zelf geen vergunning zou krijgen met zijn antecedenten. De gemeente heeft deze club .d.d.... gesloten. Men had, zonder de gemeente hierover in te lichten, de leidinggevende gewijzigd. Het pand staat nu leeg. [...nader aanvullen met o.a. namen].

Relaties

- zou terug naar Amsterdam zijn waar hij nog een onderneming heeft. Politie/gemeente: *"Waarschijnlijk zal er nu nog wel ergens afgerekend moeten worden, maar dat is bij de gemeente Zaanstad en de politie Zaanstad nu uit beeld"* [...Invoegen FIU meldingen uit analyse?!]

3. Maffiagroep rondom

De familie wordt omschreven als een gesloten netwerk. Zij zouden niet met andere samenwerken. Ze hebben een coffeeshop.

[...nader aanvullen].

4. Maffiagroep rondom Locatie

Tot slot heb je de betrokken bij Lokatie . Hier zijn signalen van illegale prostitutie, mogelijk mensenhandel. De ondernemer is afkomstig uit Haarlem. De club wordt vooral door Bulgaren bezocht. Politie/gemeente: *"Bij de club worden chique gekleede Bulgaarse vrouwen in kostbare auto's gebracht. Vanwege capaciteitsgebrek is nog niet geinvesteerd op deze signalen."* De indruk is dat deze Haarlemse club apart is van de rest. Ze zijn niet verweven.

Opvallend is dat een lening heeft afgesloten in 2015 ter hoogte van ... bij wordt omschreven als de rechterhand van Ergun Bekin. Over beiden doen al jaren signalen en geruchten de ronde dat in de drusghandel zitten. Bekin bezit diverse panden in Haarlem. In een daarvan is zonnestudio gevestigd van , komt uit Zaanstad. Zij vrouw bezit ook een zonnestudio in Zaanstad. In april 2016 is van beide zonnestudio's een Trackrapportage opgevraagd. De conclusie van Track is dat er een verhoogd risico is dat beiden ondernemingen worden misbruikt voor het plegen van fraude of financieel-economisch voordeel.

CONCEPT

[...concreet maken]

Relaties

- [redacted] gaat op zijn beurt veel om met [redacted], een malafide Turkse ondernemer uit Haarlem. Op de Facebookpagina van beiden is te zien dat ze samen meerdere keren naar Bulgarije reizen. In 2010 staan [redacted] en [redacted] samen de politie te woord. Er is een illegale hennepkwekerij op de boot naast Club LA aangetroffen. Deze ruimte werd door verhuurd en beiden geven aan van niets te weten. [...adres opzoeken]
- April 2016 zijn signalen waargenomen dat [redacted] in de gemeente Castricum eethuis [redacted] heeft geopend op naam van een Bulgaarse. Deze Bulgaarse die in BRP op emigratie staat heeft in het verleden gewerkt voor ... die gerelateerd is aan de glazenwasfamilie [redacted]. Er heeft tot voor kort nog een onderneming op het adres ingeschreven gestaan. Dat betrof een onderneming van een Bulgaar. Die is inmiddels ook uitgeschreven. [...aanvullen met namen]

3.2.3. Verbanden uit Icov-schema

[... onderstaande bullets nog checken/ schrappen en samenvatten]

- [redacted] heeft een arbeidsrelatie met [redacted] gehad. Hij is nu eigenaar van cafe [redacted]. Heeft veel FIU's op naam. Is aandeelhouder van [redacted]. Woont [redacted] Zaandam. Heeft een arbeidsrelatie met [redacted] en een eenmanszaak in Buklgaarse delicatessen. [...aanvullen; om welke reden kwam [redacted] in Zaanse casuistike in beeld?]
- [...Let op: relatie [redacted]. Vrouw [redacted] welke familie?]
- Op [redacted] is [redacted] ingeschreven. Glazenwassersbedrijf op naam van [redacted], [redacted], [redacted]. De zoon van [redacted] heeft de [redacted] opgegeven als woon/werkadres. Hij is exploitant van tabakshop [redacted] met opvallend/onverklaarbaar hoge omzetten (miljoenen). Van een cafe op [redacted] in Amsterdam. [...aanvullen met belastinginformatie van [redacted] maakt gebruik van [redacted] (zie hoofdstuk boekhouders).
- [redacted] woont op de [redacted] met zijn vrouw. Op hetzelfde adres is ook een jong bulgaars gezin ingeschreven. De man [redacted] is eigenaar van [redacted], [redacted] is ondernemer van [redacted]
- [redacted] [...uit welke casus kwam deze. Heeft geen ondernemingen op naam?] woont op [redacted] in Zaandam. Hij heeft een schoonzoon [redacted] die woont op de [redacted] in Alkmaar en heeft eenmanszaak [redacted]. Die was als klussenbedrijf gezien bij [redacted] [....check anonieme tip bij Belastingdienst!] Deze onderneming betreft een loodgieter.
- [redacted] [...eigenaar van [redacted] handel in autoonderdelen] inmiddels uitgeschreven] woont op [redacted] Daar hebben tot voor kort ook een schoonmaakbedrijf en een glazenwasbedrijf ingeschreven gestaan. Hij werkt nu voor [redacted] Hij woont op [redacted] [..relevant...?]
- [redacted] [redacted] en [redacted] zijn aan elkaar gerelateerd via ondernemingen in de glazenwas (geweest.) Momenteel alle drie nog ondernemingen in de glazenwas. [redacted] [redacted] [redacted] ingeschreven op [redacted]. De vrouw van [redacted] heft [redacted] op naam. . [..relevant...?]
- [redacted] veel FIU's op naam naar diverse prsonen. Heeft tot voor kort [redacted] gehad met de Roemeense [redacted] [redacted] heeft ook veel FIU's op naam. Gedeeltelijk naar dezelfde personen.. [redacted] had toen [redacted] Deze staat nu op naam van drie Bulgaren. [redacted] staat met vrouw en kinderen ingeschreven op de [redacted] daar staan [redacted] [redacted] en nog een [redacted] ook ingeschreven. De andere [redacted] heeft een supermarkt en een schilders- en schoonmaakbedrijf op naam. [redacted] woont/werkt op [redacted] Zijn vrouw

heeft FIU's deels naar zelfde personen. was firmant van bar . De huidige vennoten zijn en heeft ook veel FIU's en een melding lqiuide middelen. [...ingewikkeld + relevant?]

- stond van ingeschreven. Staat nu cafe ingeschreven. Op staat ook woon/werkadres ingeschreven. Hij is getrouwd met Volgens info van Kvk was bezoekadres van Hij stond zelf ingeschreven op [check of dit boekhouder is?]
- woont met gezin op in Zaandam. Zijn zoon heeft Zijn andere zoon heeft en woont op Deze zoon heeft een arbeidsrelatie met die woont op Hij is getrouwd met die heeft veel FIUs op naam. Op is ook ingeschreven. Haar zoon is firmant van [relevant?]
- woont met gezin op Werk nu bij Albert Heijn. Zijn zoon (07-10-1988) heeft Pro-Clean Schoonmaakdiensten. Hij is bestuurder van Er worden nog 4 bestuurders genoemd die op hun buurt van diverse anderen stichting bestuurder zijn, waaronder Zaanstad. Laatstgenoemde en zijn ingeschreven op waar ook is ingeschreven. Opvallend veel stichtingen gerelateerd. [relevant?]
- is firmant geweest van samen met Zij is nu eigenaar van Die is inmiddels uitgeschreven. Zij heeft twee FIU's. Bezoekadres was: in Amsterdam. Nu staat de onderneming op nama van uit Amsterdam. [...relatie met Alkmaar?]
- heeft op de een onderneming gehad, Nu staat daar ingeschreven van en . is ook functionaris van Samen met . Die heeft een woon/werkrelatie met Zijn vrouw en kinderen wonen op de . De vrouw en kinderen van wonen op de is getrouwd geweest met is eigenaar van Als woon/werkadres wordt genoemd. Daar staan ook twee glazenwasbedrijven van twee bulgaren ingeschreven en nog twee bulgaarse vrouwen. heeft ingeschreven staan op in Haarlem (Daar staan ca 20 ondernemingen ingeschreven). Een andere bestuurder van is die heeft heel veel FIU's. Hij is tevens bij veel verschillend eondernemingen betrkken. [...ingewikkeld + relevant?]
- heeft diverse ondernemingen waaronder Hij woont in Amsterdam en is samen met vennoot van geweest.. woont op in Zaandam. Een andere vennoot is Hij is ook eigenaar van op [...check die kwam eerder voor]
- heeft . Hij woont op en was firmant van Zijn zoon is nu eigenaar van op maar volgens KVK uitgeschreven. Nu staat er ingesvchreven van [.. kwam eerder ook voor...]
- en hebben zelfde woon/werkadres namelijk in Zaandam. heeft een arbeidsrelatie met en is eigenaar van de eenmanszaak [...relatie met onderzoek naar ?]
- en zijn samen vennooten geweest. is samen met vennoote geweest van de wordt gerelateerd woon/werkadres aan . Nu

- heeft een zoon die ene growshop in Utrecht heeft gehad. Zijn schoonzoon is eigenaar van de onderneming . Zijn broer is en die heeft divese FIUs op naam. [...relevant hoe?]
- heeft de eenmanszaak , Hij is samen met firmant geweest van Hij is getrouwd geweest met die bestuurder is geweest was opzelfde moment bestuurder.Hij is ook bestuurder bij Hij woont op de Er is 1 FIU van de zoon van , namelijk aan Deze zoon was ook eigenaar van een eenmanszaak met vele handelactiviteiten waaronder schoonmaak van bedrijven. Zijn moeder is ook bestuurder van die stichting. Haar andere zoon is Zijn dochter is onderneemster van . heeft nog een dochter die getrouwd is geweest met nu overleden). Hij is de zoon van en Zij hebben geexploteerd. heeft een stiefzus die op in Zaandam woont. Daar is beveiliging ingeschreven maar ook van en hebben een dochter die heeft een bankrekening met zijn zus is getrouwd met Hij heeft diverse ondernemingen en heeft de onderneming Die handelen in onroerend goed. [...ingewikkeld en relavant hoe?]
- heeft een broer die is firmant geweest van is getrouwd geweest met en die is bestuurder van geweest. heeft kinderen met zij is eigenaar van de eenmanszaak is ook firmant geweest van met zij is de schoondochter van die de zus is van en van de coffeshop. [...ingewikkeld en relavant hoe?]
- was bestuurdeer van [...relevant?]
- de vader van was bestuurder van in [...relevant?]
- is met firmant geweest van heeft veel FIU's. Zijn woon/werkadres zou sinds 17 november 2015 in Rotterdam zijn. is met firmant geweest van Samen met Hij is vennoot geweest met van Zijn broer is die is nu ondernemer van [...ingewikkeld en relavant hoe?]
- De vader van was ook bestuurder van evenals de vader van de vrouw van Die vrouw is die heeft Haar moeder heeft kinderopvangen.. Zij is ook vennoot geweest van De rboer van is bestuurder van op de daarvan is ook bestuuerder. Hij heeft coffeeshop geexploiteerd. Ook Hij heeft ook reizen, cargotransport. [...check kwam eerder voor].
- en zijn betrokken bij autobedrijf Hun vader is getrouwd met Ze hebben een broer die is eigenaar van Hij heeft veel FIU's. zit in zelfde belasdtingdienstdossier als die ook een glazenwasbedrijf heeft. staat ingeschreven op Daar staan ook twee stichtingen ingeschreven en en . Daar zijn de vader van en de vader van vermodelijke malafide ondernemer uit Alkmaar, lid van. [...ingewikkeld en relavant hoe?]

3.2.4. Woonfraude

In Zaandam vallen de signalen van woonfraude in RIEC casuistiek op. Die hebben met name betrekking op de Russiche buurt en het gaat dan bijvoorbeeld om kamergewijze verhuur. De politie/gemeente gaf daar over aan: *"Daarnaast zie je dat men hier soms panden opkoopt in buurt om die te verhuren. Dan is vaak sprake van kamergewijze verhuur en verloederen. De gemeente Zaanstad heeft (nog) geen huisvestingsverordening, maar is daar mee bezig."*

Een voorbeeld daarvan is casus Pharus. Dit betrof een Turkse eigenaar en bemiddelaar van woningen, die geen formeeld woonbemiddelinsgbureau had. Hij verhuurt diverse woningen in de Russische buurt. De woningen zijn erg verloederd. [...concreter maken?]

De constructie van onterechte hypotheekrenteaftrek, zoals die in Haarlem waargenomen wordt, is hier in een casus herkend. Politie/gemeente: *"Die constructie van hypotheekfraude herkken we bij* [ ] *De een woont op de* [ ] *en de andere op de* [ ]*, maar ze zijn al 40 jaar getrouwd joh."*

3.2.5. Conclusie

De gemeente Zaanstad heeft een grote Turkse gemeenschap. Dat Turkse malafide ondernemers verhoudingsgewijs meer voorkomen in RIEC casuistiek is daarom verklaarbaar. Wat wel opvalt is dat de Turkse malafide ondernemers ruimt oververtegenwoordigd zijn in de horeca van Zaanstad. Zelfs als de ruwe schatting van 80% aan de hoge kant is, dan is het aantal Turkse malafide ondernemers verhoudingsgewijs groot. Er lijkt sprake van een sterke vewervenheid, omdat veel ondernemers gebruik maken van hetzelfde ondernemingsplan, boekhouder en financier.

Criminele Turkse netwerken zijn ook aanwezig in Zaanstad. Er worden vijf 'maffiagroepen' onderscheiden. Zij zitten met name in de harddrugshandel (onderzoek Amber). Zij maken gebruik van ondernemingen in de stad. Dat wil niet zeggen dat al die ondernemingen ook 'fout' zijn, maar mogelijk zijn ze door de sterke 'wij'- cultuur wel op de hoogte van de branche waarin de criminelen werkzaam zijn. De meldingsbereid zou echter niet groot zijn. Enerzijds omdat men bang zou zijn dat het verlinken terug te herleiden is tot de persoon, anderszijds omdat men zou denken dat de (inter)nationale criminele organisaties machtiger zijn dan de Nederlandse politie. Met betrekking tot een kapsalon dat in onderzoek Amber voorkwam, had men sterk de indruk dat deze ondernemer is afgenomen. Hiervan is geen aangifte gedaan.

De kern van de criminele organisatie Amber in Zaanstad bestond uit Turken met de Koerdische nationaliteit. Het grootste deel was familie van elkaar. Die draagt bij aan het vertrouwen in een dergelijk netwerk. Omdezelfde redenen zou gebruik gemaakt worden van familie om geld naar Turkije te brengen. Relaties metOMG-leden en/of woonwagenkampen worden hier, in grote tegenstelling tot bijvoorbeeld de gemeente Alkmaar niet waargenomen.

Er zijn wel relaties naar diverse andere steden. Zo komen twee van de vijf malafide netwerken uit Amsterdam. Bij onderzoek Amber waren criminelen uit Rotterdam betrokken. En een crimineel netwerk komt uit Haarlem. De relaties met Amsterdam lijken het sterkt.

Heroinehandel en het illegaal gokken zijn in Zaanstad met elkaar verweven en dat laatste vormt mogelijk een omvangrijk probleem in de Zaanse horeca omdat dit op diverse locaties voorkomt, maar ook de Turkse gemeenschap er breed bij betrokken is. Er wordt aangegeven dat ieder familie wel een lid kent, dat gokverslaafd is. Bij controles van de horeca is vrijwel altijd een 100%- score. Men heeft hier het idee dat vaak dezelfde personen bij betrokken zijn. Die worden door een sluiting van een pand niet aangepakt. Het illegaal gokken verplaatst zich naar een andere locatie

Op de geldstromen is slecht zicht. Men heeft de indruk dat veel geld naar Turkije gaat. Ook nog door tweede en derde generatie. Daarnaast ziet men dat er veel panden worden opgekocht om te verhuren. Dit toont

CONCEPT

overeenkomsten met de situatie in Haarlem. Daar slaat de verloedering toe. Het ontbreken van een huisvestingsverordening in de gemeente Zaanstad maakt controleren lastig [...klopt dat/]

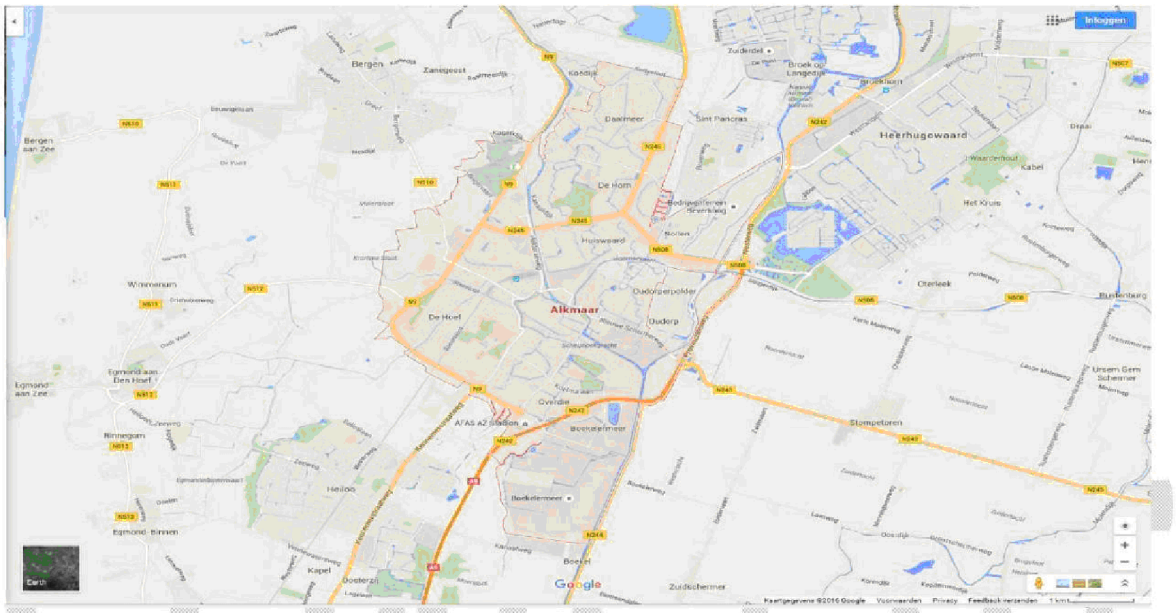
Met betrekking tot de aanpak wordt aangegeven dat je snel moet zijn. De omloop snelheid is groot. Ondernemingen veranderen vaak van naam. Als het drie maanden duurt om een signaal op te pakken is dat veel te lang. Je zag dat bijvoorbeeld bij de zaak van Oskara. Dat duurde veel te lang. Er waren signalen van mensenhandel maar voordat men daar goed mee aan de slag was is de zaak gesloten. Vervolgens verdwijnt zo'n ondernemer uit beeld en zet hij mogelijk zijn praktijken voort in een andere gemeente. Verder wordt aangegeven dta het effect gering is als alleen een paar personen strafrechtelijk worden aangepakt. Ook panden en ondernemingen zouden gesloten moeten worden. Dat zou dan echter wel samen/ tegelijkertijd moeten. Anders is het effect weg. De politie Zaanstad geeft aan daarom ook minder opsporing te willen. Ze willen zich liever richten op de onderneming/ de locatie in plaats van de persoon. Die laatste is toch gemakkelijk weer te vervangen.

Tot slot valt het specifiek met betrekking tot Zaandam op dat relatief veel ondernemingen van Bulgaren en Roemenen gerelateerd zijn aan Turkse ondernemers. Deze Bulgaren en Roemenen staan soms ook ingeschreven op woonadres van die Turkse ondernemers. In aantal gevallen betreffen het duidelijke signalen van stromannen. In Alkmaar en Haarlem zie je dit (een stuk) minder.

CONCEPT

3.3. Ondernemers in Alkmaar

.... [toevoegen: inleiding]

3.3.1. Algemene beschrijving o.b.v. interviews

Om een (beter) beeld van de lokale problematiek met Turkse malafideondernemers in Alkmaar te vormen zijn interviews afgenomen met een [.... nader invullen exacte gegevens] , tevens RIEC contactpersoon van de gemeente Alkmaar, een beleidsmedewerker veiligheid van de gemeente Alkmaar (hierna; gemeente Alkmaar), een recherchekundig van het hennepteam van de politie en een analist van het Team Criminele inlichtingen die de Turkse onderwereld als aandachtsveld heeft (hierna: TCI/ politie). Daarnaast is gesproken met twee adviseurs van het RIEC knooppunt Alkmaar. Twee medewerkers van de politie zijn benaderd om over dit onderwerp in relatie tot de Achterdam te spreken, maar aangezien zij aangaven deze doelgroep en/of problematiek in dat gebied niet te herkennen, heeft dit interview geen doorgang gekregen.

Beeld netwerk in Alkmaar

Uit de genoemde afgenomen interviews is gebleken dat de TCI/politie aangeeft datmen hier niet de indruk heeft dat sprake is een groot lokaal netwerk of überhaupt een netwerk. TCI, politie en gemeente kunnen geen duidelijke concentratiegebieden van de problematiek aanwijzen.. In Alkmaar wonen veel Turken in de wijk Overdie, maar er zijn weinig signalen die betrekking hebben op dit woongebied. TCI/politie: *"Het is niet ondenkbaar dat we in Noord-Holland Noord ook zulke samenwerkingsverbanden hebben als in Zaanstad en in Haarlem, maar het blijkt (vooralsnog) niet uit de informatie die beschikbaar is."* In Noord-Holland Noord is daarentegen relatief veel informatie betrekking op OMG's en leden van diverse woonwagenfamilies. In sommige gevallen vallen deze beide doelgroepen samen, zoals bij de Trailer Trash Travellers in Obdam, de huidige Expendables in de Rijp. Zij zouden samen een, met name sterk lokaal georienteerd, netwerk vormen. Relaties met malafide Turkse ondernemers worden wel waargenomen, maar die zijn eerder incidenteel dan structureel. Als de doelgroep al ergens in opvalt dan zou het zijn in zaken die betrekking hebben op cocaïnehandel, maar er wordt benadruk dat ze er ook wat dat betreft volgens de TCI/politie niet uit schieten.

De gemeente geeft weliswaar aan dat malafide Turkse ondernemers in vergunningsaanvragen in aantal niet opvalt, maar stelt dat ze om andere redenen juist wel in het oog springen: *"Er worden per jaar c.a. 200 vergunningsaanvragen in behandeling genomen. De doelgroep valt daarin qua aantal niet op, maar de*

doelgroep valt bij ons om andere redenen wel op. Namelijk omdat er vaak wat aan de vergunningaanvragen schort." Zo blijken aanvragen regelmatig onvolledig of onjuist zijn ingevuld en blijft de financiering vaak onduidelijk. De gemeente: *"In de verantwoording van de financiering van horecazaken zien we vaak een circkel van leenbedragen. Dat valt op. Zeker omdat het vaak omdezelfde bedragen lijkt te gaan. Ondernemer X leent bijvoorbeeld een bedrag van €5000,- van ondernemer Y die op zijn beurt een bedrag van €5000,- leent van ondernemer Z, etc."* Wat betreft de betrokken ondernemingen gaat het dan vaak om horeca, zoals café's, snackbarren en afhaalrestaurants.

Verder valt het de gemeente op dat aanvragen opvallend vaak worden gedaan door personen die aan elkaar gerelateerd zijn. Dit lijkt soms te duiden op de inzet van zgn. 'katvangers' of 'stromannen'. Die indruk wordt groter als in sommige gevallen blijkt dat de aanvrager de taal niet spreekt, nauwelijks tot geen bezittingen heeft, nieuw in de gemeente is, maar toch een onderneming begint. De gemeente: *"Men lijkt elkaar vaak te kennen, maar het is voor ons onduidelijk hoe vaak ook echt sprake is van een zakelijk samenwerkingsverband."* De indruk dat sprake is van een lokaal netwerk van malafide Turkse ondernemers is bij de gemeente door deze signalen sterker aanwezig dan bij de politie/ TCI.

Relaties naar andere gemeenten

Er is gevraagd of bij de Turkse malafide ondernemers die men wel in beeld heeft, relaties naar andere gemeenten zoals Zaanstad of Haarlem worden waargenomen. De TCI/politie antwoord daarop: *"Je ziet wel malafide Turkse ondernemers, maar de onderlinge samenwerking is er niet of minder sterk. Ook zie je weinig tot geen relaties naar andere gemeenten."* Ook de gemeente geeft aan dat ze weinig relaties van Turkse malafide ondernemers naar andere gemeenten waarneemt: *"Daar horen we nooit wat van."* Als in de onderzoek van de TCI/politie al relaties naar andere gemeenten werden waargenomen, dan bleek dat het in de onderzochte gevallen ook daadwerkelijk om zakelijke relaties ging en niet om criminele en/of malafide praktijken. De TCI/politie zegt daarover: *"Ik heb de indruk dat men gewoon bij voorkeur zaken doet met een andere Turkse ondernemer. En dan vraagt men rond via het netwerk en komt men via via bij die andere ondernemer terecht. Ik kan het me ook wel goed voorstellen. Het gaat een beetje zoals het hier vroeger in een dorp ook ging; dan kocht je bij de plaatselijk ondernemer."*

Beeldvormend hennep-csv

De TCI/politie geeft aan dat hun beeld op Turkse malafide ondernemers in Alkmaar met name gevormd wordt door een langer lopend strafrechtelijk onderzoek naar één crimineel samenwerkingsverband op het gebied van hennep (hennep-csv) en daaraan gerelateerde personen en ondernemingen. Dit csv wordt verdacht van grootschalige hennepteelt en witwassen. Het zijn mogelijk de meest prominente Turkse malafide ondernemers in dit gebied op dit moment. *"Vroeger had je ook nog* [redacted] *op* [redacted] *van Alkmaar van de* [redacted] *maar daar hoor je de laatste tijd weinig meer van."*

Dit onderzoek naar het hennep-scv is gestart, nadat de gemeente Alkmaar een signaal had afgegeven bij het RIEC. Zij hadden op 10 april 2013 een vergunningaanvraag ontvangen van [redacted] voor de opening van [redacted] op [redacted] in Alkmaar. Onder andere onduidelijkheid over de financiering van de onderneming was aanleiding om de casus bij het RIEC aan te dragen. Het hennepteam van de politie had over de twee broers [redacted], eerder al informatie (o.a. MMA-meldingen) ontvangen dat zij opdrachtgever zouden zijn van diverse hennepkwekerijen in Noord-Holland. De start van het RIEC onderzoek was voor het hennepteam aanleiding om aan te sluiten en een onderzoek naar de betrokkenheid van de broers [redacted] bij georganiseerde hennepteelt te prioriteren. In september 2013 is het strafrechtelijk onderzoek gestart. Gaandeweg het onderzoek gaf zgn. 'rest'informatie aanleiding om gerelateerde personen en ondernemingen nader te onderzoeken. Restinformatie volgend op restinfromatie is de reden dat dit onderzoek tot op heden nog steeds loopt.

CONCEPT

TCI/politie: *"Het cvs is sterk lokaal georganiseerd."* worden verdacht van betrokkenheid bij een hennepkwekerij die op 20juli 2013 bij het geleden aan de werd aangetroffen en bij een hennepkwekerij die op 14 januari 2014 in Castricum werd aangetroffen. , de ondernemer van het autobedrijf, werd als verdachte aangemerkt. [plus ene , check gegevens bij en relatie met]

Tijdens het financieel onderzoek bleek dat en bij diverse personen en ondernemingen leningen hadden afgesloten, zoals bij een kapperszaak en een supermarkt TCI/politie: *"Wij dachten dat de kapperszaak in het onderzoek een faciliteerde rol speelde. Er kwamen veel klanten, waaronder bekende lokale criminelen. Bij en en familieleden hebbben we eerder wel woningzoekingen gedaan, maar nooit geld aangetroffen. We wisten dat er op een gegeven moment een relatief groot contant geldbedrag in de kapperszaak aanwezig was. We dachten dat het via de kapperszaak naar bijvoorbeeld Turkije ging. Maar we konden het bedrag niet aan onze verdachten relateren. Uiteindelijk heeft het onderzoek naar deze kapper niets opgeleverd. Het probleem met de kapperszaak was dat er zeker ook legale inkomsten waren. (...) Dat we de geldstromen niet inzichtelijk hebben gekregen, was de grootste frustratie van dit onderzoek. We weten dat er inkomsten uit de hennepteelt zijn. We hebben bonnetjes gevonden van €80.000,- waarmee huurhuizen zijn verbouwd, maar we hebben nooit geld gevonden. We hebben de verdachten wel eens aangehouden, maar dan hebben ze nog geen dubbeltje bij zich. (...) Van de leningen hebben sterk de indruk dat dit achteraf op papier is gezet of afgesproken om een verklaring te geven hoe iets is aangeschaft. We hebben alle geldverstrekkers gehoord en iedereen bevestigt dat ze geld hebben uitgeleend en iedereen geeft aan dat dit vanuit de Turkse cultuur normaal is. Slechts een persoon leek tijdens het verhoor wel redelijk 'ziek' te worden, maar bleef wel volhouden dat daadwerkelijk sprake was van een geldlening."*

Waar, wat of wie de afzetmarkt vormde van de hennep bleef ook ontduidelijk. TCI/politie: *"Mogelijk ging het via OMG- leden naar het buitenland, maar dat is een speculatie. (...) We hebben in ieder geval geen relaties met lokale of regionale coffeeshops waargenomen."*

Verwevenheid OMG's en criminele woonwagenfamilies

De gemeente neemt verwevenheid weer tussen Turkse malafide ondernemers en OMG-leden bij de in Alkmaar georganiseerde vechtsportevenementen. Deze evenementen worden vermoedelijk door deTurkse ondernemer georganiseerd (het Landelijk Bureau Bibob heeft in 2016 een zakelijk samenwerkingsverband aangetoond met de formele eigenaar van) en bezocht door OMG-leden. De TCI/politie vult aan dat eigenlijk de gehele Alkmaars (en omgeving) criminele onderwereld er komt. De gemeente geeft daarnaast aan dat er ook een Turkse horecagelegenheid in Alkmaar is die wordt bezocht door OMG-leden. aan de eigendom van

TCI/ politie*: "Vanuit het hennep-csv dat we de afgelopen drie jaar hebben onderzocht, zien we wel een relatie naar OMG-leden. Wat daarbij opvallend is, is dat de Turkse ondernemers geen lid zijn. Ik denk dat de Turkse ondernemers dan eeder een faciliterende / ondersteunende rol spelen."* is een contact geweest van die vanaf juni 2011 tot januari 2015 in waren gevestigd, over actueel contact met de huidige Expendables gevestigd in de Rijp is niets bekend. Tevens is een bekende vechtsporter. Hij was van 16-03-2015 tot 27-05-2015 eigenaar van de onderneming dezelfde naam als de vechtsportevenementen die door de OMG-leden worden bezocht. TCI/politie: *"Wij hebben het vermoeden dat hij achter de organisatie van vrijwel alle vechtsportgala's in Alkmaar en omgeving zit. Hij is altijd eregast en als je naar het mobiele telefoonnumer belt dat op de affiches is vermeld om een VIP-tafel te reserveren dan krijg je aan de lijn. Die VIP-tafels kosten trouwens ongeveer €1000,- per tafel."*

De gemeente geeft over de sponsors van de vechtsportgala's aan dat die opvallen, omdat het relatief veel ondernemingen betreffen die bij hen bekend staan als malafide, zoals het eerder genoemde van de , maar bijvoorbeeld ook , een zonnestudio van beter

CONCEPT

bekend als [ ] waarover bij de politie informatie is dat hij in harddrugs zou handelen. In een TCI verbaal van 8 juni 2015 welke aan het RIEC is verstrekt stond '[ ] *handelt al jaren in xtc. Ook handelt* [ ] *in blokken cocaïne".* Ook [ ] een zonnestudio-keten, van de broers [ ] zijn sponsor van de vechtsportgala's. Zij waren bij het RIEC en bij project STOB aangemeld [....wanneer?] vanwege vermoedens van ongebruikelijk bezit en witwassen.

Illegaal gokken

Illegaal gokken wordt in Alkmaar nauwelijks waargenomen. Van de eerder genoemde horecagelegenheid [ ] [ ] van de Turkse ondernemer [ ] is bij de gemeente wel bekend dat er een voetbalzuil staat, maar daar is nooit speciaal op gecontroleerd. De gemeente geeft aan dat men hier bij horecacontroles ook niet specifiek op let. Vanuit de politie is, zover bij de gemeente bekend, slechts eenmaal de afgelopen jaren aan de geemeente een signaal afgegeven dat er in een horecagelegeheid illegaal gegokt zou worden.

Uit het interview met de gemeente Zaanstad bleek dat zij van inwoners signalen hadden opgevangen dat het illegaal gokken, nadat er gedurende een tijd intensief op gecontroleerd is door de gemeente Zaanstad, zich zou hebben verplaatst naar Hoorn en Alkmaar. Alleen de informatie met betrekking tot Hoorn was voldoende concreet om in twee horecagelegenheden een controle uit te voeren, waarbij in een poolcentrum inderdaad illegale gokactiviteiten werden waargenomen.

Verwevenheid met de bovenwereld

Verwevenheid met de bovenwereld anders dan het gebruik van ondernemingen wordt door de geïnterviewden nauwelijks waargenomen. De gemeente kan slechts een voorbeeld geven waarin daar mogelijk sprake was. In dat geval werden er via een advocaat en de politiek vragen gesteld over een Bibob-casus. Dat raadsleden zich bemoeien met concrete casussen is ongebruikelijk. Ook viel het op de betreffende ondernemer nieuw in de gemeente was, maar toch opvallend snel via via zijn weg naar die advocaat had gevonden. De gemeente: *"Het wil overigens niet zeggen dat die mensen ook in een bepaald milieu zitten, maar het valt wel op dat ze elkaar blijkbaar wel kennen."*

3.3.2. Verbanden tussen RIEC casuistiek

Binnen het RIEC knooppunt Noord-Holland Noord hebben de afgelopen jaren een aantal casussen gespeeld waarin Turkse malafide ondernemers een rol spelen. Dit lijken kleinere op zich zelf staande netwerken, maar er zijn tussen hen ook wel een paar relaties waar te nemen Het gaat om de volgende verbanden:

1. Het netwerk rondom [ ]

Het netwerk rond [ ] [ ], bestaat uit de broers [ ] en [ ] hun neef [ ] [ ] (ondernemer van [ ] en [ ] [...toelichten van [ ]? Gegevens opgevraagd bij [ ] en [ ] Personen in dit netwerk worden verdacht van witwassen en grootschalige georganiseerde hennepteelt. Op 20 juli 2013 wordt een kwekerij aangetroffen op de [ ] (3400 planten). Dekmantel is de [ ] [ ]. Dit betreft [ ]. Op 14 januari 2014 wordt in Castricum een hennepkwekerij met 426 planten aangetroffen. Hiervoor wordt [ ] aangehouden en [ ] [ ] wordt door de politie als betrokken aangewezen. [ ] zou volgens de verhuurder namelijk borg staan voor de huur. Daarbij werden in het pand auto's te koop aangeboden op naam van [ ] Bovendien bleek uit politieonderzoek dat hij een contact was van [ ]

Er worden diverse ondernemingen gerelateerd aan [ ] omdat zij geld zouden hebben geleend aan [ ] en [ ]. Het gaat bijvoorbeeld om [ ] (Alkmaar) van [ ] [ ], [ ] in Beverwijk van [ ]

CONCEPT

. Er is ook een lening afgesloten bij ter hoogte van €100.000,-. Ten aanzien van deze leningen zijn signalen van afpersing, intimidatie en bedreiging waargenomen:

- Een aannemersbedrijf dat openstaande vorderingen heeft op , pakt desondanks een nieuwe klus voor ze op. Ze willen geen deurwaarder inschakelen.
- De ondernemers van leent geld uit ondanks een openstaande belastingschuld van bijna €250.000,-. Inmiddels zou de ondernemer het land uit gevlucht zijn.
- en persoon die verhoord is over de lening, leek ziek te worden tijdens het verhoor, maar bleef volhouden dat hij het bedrag daadwerkelijk uitgeleend had.
- r waren ook signalen dat zou worden afgeperst. heeft advies gegeven over en stond in de krant als degene die de zaak runt met eigenaar heeft een strafblad met mishandelingen en bedreigingen.

Relaties

is zoals eerder aangegeven de vermoedelijk organisator van de vechtsportevenemten genaam in Alkmaar. Op affiches van deze vechtsportevenementen is aangegeven dat sponsors van dit evenement zijn. Alle vier de ondernemingen zijn afzonderlijk van elkaar aangemeld als onderwerp van onderzoek bij het RIEC onderzoek.

In relatie tot deze sponsors vallen de vele branden van afgelopen jaren op:

Naam onderneming	Datum brand	Relatie
	30 juni 2010	
	2 juli 2013	
	3 mei 2014	
	17 december 2014	
	7 maart 2016	
	11 maart 2015	
	12 april 2016	
	? [...navragen].	

Toelichting

Alle branden zijn te relateren aan het vechtsportevenement . De vermoedelijk organisator hiervan is . Hij is (via stromannen) exploitant van . Deze gaat twee keer in brand. zou (onofficieel) lid zijn van de Expandebles. de exploitant van is hier lid van. Zijn shoarmazaak gaat een keer in brand. is de eigenaar van die gaat twee keer in brand. Hij is tevens sponsor van het vechtsportevenemt . wordt waargenomen bij de zonnestudio. wordt waargenomen bij 'een shoarmatent in Bergen', mogelijk Shoarmazaak , een zonnestudio-keten van de broers is sponsor van het vechtsportevenement Er gaan twee panden van in brand. Tot slot gaat in brand. Dit is de onderneming van Hij is lid van de Haarlem.

2. Het netwerk rondom

maakte deel uit van het netwerk rond Dit uitzendbureau werd verdacht van fraude en arbeidsuitbuiting. Dit netwerk bestond voornamelijk uit personen met de Nederlandse nationalteit, zoals en . Ondernemingen die aan dit uitzendbureau gerelateerd zijn, waren o.a: , , , ,

CONCEPT

zou divers onroerend goed in Turkije bezitten. Grootaandeelhouder van is is Zij is echter vermoedelijk een stroman van haar man [...deze naam werd in Zaanstad ook genoemd...check verband]. De betrokkenen zouden Portugezen ronselen om hier te komen werken. Hier werden ze echter uitgebuit en gebruikt om onterechte subsidies en toeslagen aan te vragen.

wordt door de politie omschreven als een vechtersbaas. In 2013 was op papier zijn vrouw 20% aandeelhouder van was in 2013 en voor 25% In het verleden is veroordeeld voor faillissementsfraude. doet enkele transacties die door FIU als verdacht zijn aangemerkt. Begunstigde van deze transacties is Op 14 november 2014 maakt €20.300,- over naar Uitzendbureau in Heerhugowaard. [...deze paragraaf duidelijker maken].

Relaties

De nieuwe eigenaar van is sinds . Hij is de zoon van Op 14 januari werd aangehouden ivm hennepkwekerij in Castrcium. is hierbij betrokken. Dit betreft de hennepkwekerij die wordt toegeschreven aan de broers van

3. Het netwerk rondom

Het netwerk rond in Alkmaar bestaat uit o.a. en de broers en . De eenmanszaak staat formeel op naam van Ernaast was slijterij exclusieve dranken en wijnen gevestigd. Dit is eenmaanszaak van . In juni 2015 wordt in de kelder onder de slijterij een hennepplantage met 300 planten aangetroffen.

Er is TCI informatie en er zijn MMA-meldingen dat via het eetcafé in cocaine gehandeld wordt door en die de werkelijke eigenaren van en ondernemingen zouden zijn. heeft zes antecedenten Opium.

Relaties

Deze groep zou mogelijk ook samen komen in van de familie wordt gerelateerd aan de Hells Angels. In 2014 staat hij samen met een prominent lid op de foto. Er zou door de betrokkenen gedeald worden in Heilloo, Alkmaar, Bergen en Egmond.

3. Het netwerk rondom

is een onderneming van en zijn twee zoons en .[84] Er zijn signalen geweest dat boven en in het naastgelegen pand op de in strijd met het bestemmingsplan kamers werden verhuurd. De kamers zouden met name worden verhuurd aan Bulgaarse vrouwen die in de prostitutie werken op de Achterdam. werd vaak als hun eerste verblijfsadres in Nederland genoemd. Ook Roemeense winkeldieven geven op als verblijfsplaats. is voorgekomen in drie lopende strafrechtelijk onderzoeken. Twee hadden betrekking op mensenhandel, een daarvan was in behandeling bij het RUIT –team.

Relaties

Er zijn signalen dat de personen rondom samenkomen in café ...deze signalen bij bevraagd].

[84] is in 2015 bij een auto-ongeluk om het leven gekomen.

CONCEPT

4. Het netwerk rond de broers

Dit netwerk betreffen de broers , en uit de gemeente Hoorn. De broers worden waargenomen met luxegoederen en relatief hoge bedragen contant geld. en worden strafrechtelijk vervolgd in april 2015 voor hun betrokkenheid bij een hennepkwekerij in België. was eigenaar van een beddenzaak genaamd in Hoorn, die ook een stand had op de Bazaar van Beverwijk. In 2011 was betrokken bij een kwekerij op de in Zaandam. Hij heeft een autopoetsbedrijf genaamd dat is gevestigd op in Hoorn.Het vermoeden is dat zij met het verdiende geld een stuk grond hebben aangekocht in geboorteplaats Gaziantep in Turkije. Hiervoor werd geld ingewisseld voor goud en vervolgens naar Turkije gebracht.

Relaties

is in 2014 in Zaanstad aangehouden met zowel spullen voor het opzetten van een hennepkwekerij in zijn auto als bonnetjes (t.w.v. €3900,-) van illegale gokactiviteiten (van de website livegoal.com). In de auto wordt ook een bezwaarschrift van de gemeente Zaanstad aangetroffen in verband met de start van de onderneming op de in Zaanstad. Verder is betrokkenheid van de broers gebleken bij op de in Zaanstad en een in Zaandam.

5. Het netwerk rond de

Zij zijn van zonneketen Die heeft vestigingen in diverse steden.

[...informatie opvragen stavaza bij STOB en nader aanvullen, o.a. met recente branden in maart en april 2016].

3.3.3. Verbanden Icov- schema

Relaties m.b.t. , gemeente Haarlem,

- heeft een 'koude bankrekening' met Zij heeft een kind met . Wonen in Heiloo.
- Er is een FIU melding uit 2015 dat c.a. €2500,- overmaakt naar Er zijn ook twee FIU meldingen dat de vrouw en de zoon van , die in de gemeente Haarlem bekend staat als malafide woonbemiddelaar, geld overmaken naar Opvallend is dat op 'emigratie' staat in de BRP, terwijl zijn vrouw en kinderen in Amersfoort staan ingeschreven en zijn ouders in Den Helder.
- zoon van en nu ondernemer (was in het verleden samen met firmant van Bergen gevestigd op de (is zowel met als de ondernemers van in verband gebracht met illegale hennepkwekerijen).
- De stiefzus van is getrouwd met . [...check relatie met of dit dezelfde van ill. Kwekerijen van is].
- Die stiefzus van was aandeelhouder van samen met de ondernemer van Dat betrof een uitzendbureau. Zowel de familie als is in verband gebracht met mensenhandel/ arbeidstuitbuiting.
- is samen met firmant geweest van Alkmaar. is in het verleden met firmant geweest van [...nader duiden].
- Bij is als woon/werkadres vermeld. Dit is gelegen naast

CONCEPT

Bovenstaande duidt erop dat tussen de ondernemers van [redacted] en de ondernemers van [redacted] (de familie [redacted]), de familie [redacted] van [redacted] een sterkere verwevenheid is dan mogelijk vermoed werd. Met name het netwerk rondom [redacted] leek op zich zelf te staan, maar heeft wel degelijk relaties naar [redacted] en de familie [redacted]

Relatie gemeenten Haarlem, Zaanstad, Beverwijk

- [redacted], van [redacted] is ook firmant van [redacted] De andere vennoten zijn [redacted] [redacted] is ook bestuurder van [redacted] Daar heeft [redacted] (malafide ondernemer Haarlem, zie blz. X) een arbeidsrelatie mee. Opvallend is dat [redacted] een 'koude bankrekening' heeft met [redacted] Hij woont [redacted] Vijfhuizen.
- De vader van [redacted] heeft een groothandel in voedings- en genotmiddelen dat is gevestigd op de [redacted] in Alkmaar en een opslag heeft in Beverwijk, [redacted] In de Kvk is zichtbaar dat op dit adres c.a. 90 bedrijven (voornamelijk Turks) gebruik maken van de opslagplaats. Veel ondernemingen geven het op als hoofdadres. Op internet is verder weinig informatie over deze ondernemingen te vinden. Op Google-maps is zichtbaar dat het een industrieterrein betreft waar ook een Labarawinkel is gevestigd. Lebare winkels zijn in eerder RIEC onderzoek negatief opgevallen als dekmantel van criminele activiteiten.

Stichtingen en verenigingen

Het aantal stichtingen en vereniging in het ICOV-schema vallen op. Een aantal voorbeelden van relaties:

- De broer van [redacted] was tot 2013 bestuurder van [redacted] in Heerhugowaard [redacted]
- De vennoot van het [redacted] was tot 2009 bestuurder bij [redacted]
- De broer van [redacted] is bestuurder van [redacted] Haarlemmermeer [redacted]
- De vader van [redacted], [redacted] was bestuurder van [redacted] Heemskerk.
- De vader van [redacted] is bestuurder van [redacted] Zaandam [redacted] Hier is ook de vader van [redacted] bestuurder van (zij wordt in onderzoek Amber verdacht van medeplichtigheid heroinehandel). Deze stichting is ingeschreven op [redacted] n Zaandam. Hier staan verschillende andere ondernemingen ingeschreven zoals [redacted] Zaandam, maar ook [redacted] Hieraan is [redacted] gerelateerd die samen met [redacted] in het belastingdienstdossier van [redacted] zit. Bij dit bedrijf werd in onderzoek Amber heroïne aangetroffen / cq. zij werden verdacht van faciliteren?[..check details.]
- [redacted] is bestuurder van [redacted] geweest van 29-09-2011 tot 27-02-2013, de periode waarin [redacted] waren gevestigd in Obdam. [redacted] is bestuurder en aandeelhouder van [redacted] geweest. Hij is gerelateerd aan 17 actieve ondernemingen, waaronder diverse administratiekantoren, een engelse ltd, én Stichting Nederlandse koophandel voor Turkije. [--. Leent zich voor nader onderzoek/]. [redacted] lid van de Expandables is ook bestuurder van [redacted] geweest.

[...interpretatie geven aan bovenstaande; is alles even relevant?]

3.3.4. Verwevenheid OMG's

Uit de interviews bleek dat men geen heel sterke verwevenheid waarneemt tussen Turkse malafide ondernemers enerzijds en OMG-leden en woonwagenfamilies anderszijds. De waargenomen verwevenheid

CONCEPT

was met name terug te brengen op de vechtsportgala's. Deze zijn in Alkmaar vermoedelijk georganiseerd door [redacted] ondernemer van [redacted] en zelf vechtsporter, en worden bezocht door OMG-leden. Uit analyse van de RIEC casuistiek en het Icov-schema, blijken echter meer signalen:

- [redacted] ondernemer van [redacted] staat innig omarmd op de foto met [redacted], een prominent lid van de Hells Angels Alkmaar (North Side);
- [redacted] is contact van [redacted] in Obdam thans Expandables in de Rijp;
- [redacted] een vermoedelijk malafide ondernemer uit Haarlem, is eigenaar van woonwagen in Alkmaar. [...adres] De bewoonster werd als knipster aangetroffen bij een hennepkwekerij in .[..? checken waar]
- De gemeente Hoorn had c.a. een jaar voor de controle op illegaal gokken in poolcentrum Laziko Dubbele Buurt 20 een tipbrief ontvangen dat leden van No Surrender vast bezoekers zouden zijn;
- [redacted] is voor zover bekend geen lid meer van de Expandables. Hij is exploitant van [redacted] in Bergen. Hij was samen met [redacted] van [redacted] vennoot van een onderneming;
- [redacted] (voornaam) heeft de borg betaald van [redacted] Hij was aangehouden voor een hennepzaak in Italie en op borgtocht vrij. Inmiddels is hij overgedragen aan Itatië. Van Kapsalon [redacted] was in het strafrechtelijk onderzoek naar [redacted] het vermoeden dat hij als 'financier' van het netwerk gold.

Het lijkt erop dat Turkse malafide ondernemers in Noord-Holland Noord meer verweven zijn met de OMG's en woonwagenfamilies dan op het eerste gezicht duidelijk is. Ten opzichte van de gemeente Haarlem en Zaanstad is deze verwevenheid groot te noemen.

3.2.5. Toekomstige generatie

In Enkhuizen zijn twee 'jeugdgroepen' actief, die inmiddels niet meer onder de noemer jeugd zouden vallen. Het zijn twee aanvankelijk rivaliserende bendes die dealen in (soft)drugs. Enerzijds was er de groep rond [redacted] en [redacted] en anderzijds was er de groep rond de broers [redacted] Inmiddels zijn de signalen dat zij meer met elkaar samenwerken, in plaats van elkaar tegenwerken.

Op Youtube is, door een rapper die zichzelf op sociale media zoals Instagram 'Boef' noemt een video geplaatst, waarin een Turkse jeugdgroep in Alkmaar figureert[85]. Zij steken de draad met de lokale autoriteiten, zoals de politie. Diverse instanties hebben dit filmpje al bij elkaar onder de aandacht gebracht, omdat men vreest dat dit het beeld is van de toekomstige generatie criminelen.

[...deze twee 'losse' opmerkingen nader toelichten. Plaatsen/interpreteren t.o.v. de rest]

3.2.6. Conclusie

In tegenstelling tot de gemeenten Zaanstad en Haarlem vallen Turkse malafide ondernemers in zowel onderzoeken van het hennepteam en de TCI als bij de vergunningaanvragen bij de gemeente in aantal niet op. Tijdens de interviews kunnen geen duidelijke concentratiegebieden van de problematiek zworden aangeven zoals men in Haarlem en Zaanstad dat wel gemakkelijker kan. Vanuit de TCI/politie is daarentegen zicht op een sterk lokaal georganiseerd netwerken van OMG'leden en woonwagenfamilies, die soms samenvallen. Uit analyse van de verbanden tussen RIEC casuistiek en het ICOV-schema blijkt dat de relaties van de Turkse malafide ondernemers met deze OMG-leden en woonwagenfamilies mogelijk veel sterker is dan op het eerste gezicht lijkt. Ten opzichte van de gemeente Haarlem en Zaanstad is deze verwevenheid groot te noemen.

[85] Zie: https://youtu.be/fFC0xVVyt0I, gerdaapleegd 7 april 2016.

CONCEPT

De contacten van het netwerk rondom [redacted] bijvoorbeeld blijven wel beperkt tot Noord-Holland Noord. Men neemt zowel vanuit de politie/TCI als de gemeente weinig relaties met andere gemeenten waar. Ook de vechtsportevenemten worden bijvoorbeeld met name bezocht door Alkmaarse criminelen. Als er relaties naar andere gemeenten worden waargenomen, dan betreffen dit met name gemeenten in de buurt zoals Heerhugowaard, Bergen, Hoorn en Medemblik.

De doelgroep komt met name voor in relatie tot malafide horecagelegenheden. Er zijn wel signalen van illegaal gokken, maar hier is in de gemeente Alkmaar nog niet sterk op gecontroleerd. Aangezien c.a. 70% van de personen die zich schuldig maken aan het faciliteren van illegaal gokken ook antecedenten op andere terreinen heeft, is het wel aan te bevelen hierop te controleren. In Zaanstad neemt men bovendien waar dat er een sterke overlap is tussen de criminelen die zich bezig houden met de handel in harddrugs en zij die illegaal gokken faciliteren. Ook met betrekking tot faciliteerders van illegaal gokken in Beverwijk gaat dit op. Opvallend is dan weer dat het enige cafe in Alkmaar waarvan concreet bekend is dat er gokzuil staat van een Turkse eigenaar is en wordt bezocht door OMG-leden.

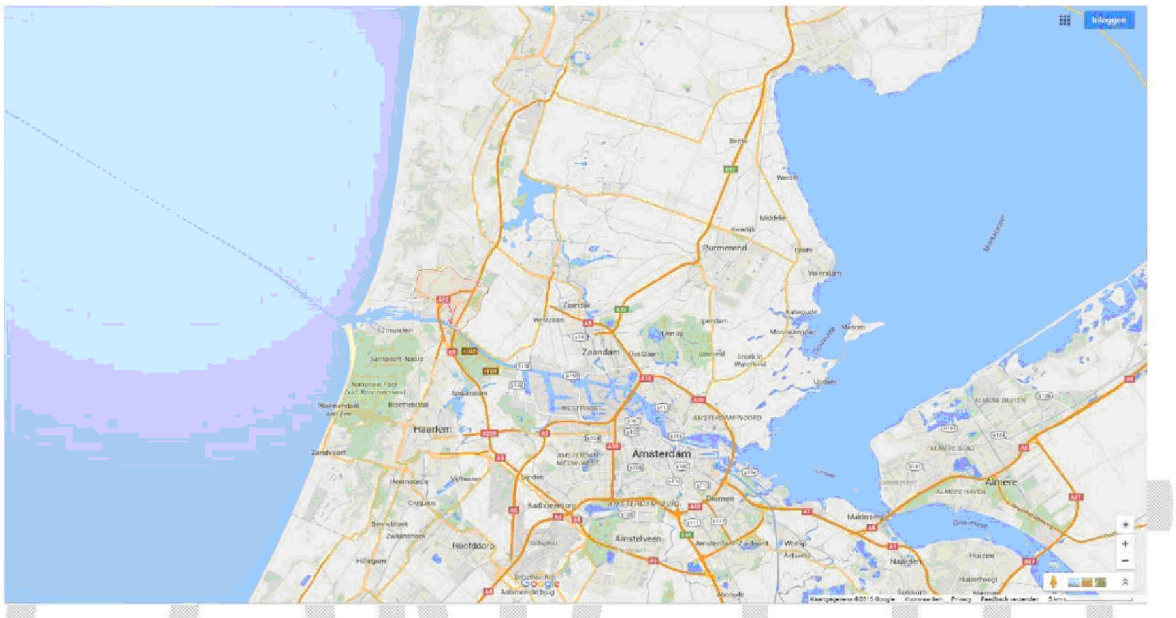
[.... Conclusie concreter maken en aanvullen met: Qua netwerken of samenwerkende netwerken in Alkmaar en omgeving kunnen de volgende worden onderscheiden:

- Met name het netwerk rondom [redacted] leek op zich zelf te staan, maar heeft wel degelijk relaties naar [redacted] en de familie [redacted]
- De losse casussen [redacted] en de familie [redacted] mogelijk meer nauw met elkaar verweven [redacted] en [redacted] beiden arbeidsuitbuiting, [redacted] en [redacted] hennep/witwassen. Vechtsport/ OMG's. Kapper [redacted] betaalt ook borg van [redacted] en [redacted] betrokken hennep. [redacted] getrouwd met een [redacted] samen [redacted] betrokkem hennep?]

CONCEPT

3.3. Ondernemers in Beverwijk

.... [toevoegen: inleiding]

3.3.1. Algemene beschrijving o.b.v. interviews

In Beverwijk zijn de afgelopen jaren geen RIEC onderzoek geweest. Een uitzondering vormt het project Surplace dat onder 'RIEC-vlag' draait. Dit project richt zich op de integrale aanpak van ondermijning op de Beverwijkse Bazaar. In het kader van dit onderzoek is contact geweest met zowel de projectleider als een analist van dit project. Zij hebben echter aangegeven de doelgroep van Turkse malafide ondernemers op de Beverwijkse Bazaar niet te herkennen. Tegelijkertijd gaven zijn aan incident-gericht te werken. Dat wil zeggen dat geen analyse en of onderzoek is gedaan naar bijvoorbeeld samenwerkingsgverbanden of werkwijze op de zwarte markt. In het verleden is wel onderzoek gedaan door een analist van de politie naar signalen van activiteiten van de PKK op de Beverwijkse bazaar [....nog aanvullen?]

De TCI gaf aan dat de gehele Hendrik Mandeweg in aanmerking zou kunnen komen voor een integrale aanpak van ondermijning. Veel signalen zouden betrekking hebben op deze straat in Beverwijk. [...kunnen we dit, in aanloop naar de presentaties, concreter krijgen?] De politie/gemeente Zaanstad merkt over Beverwijk op dat het een bizar knooppunt van Turkse (malafide) activiteiten vormt. Vanuit Zaanstad worden al sinds lange tijd relaties tussen Zaanstad en Beverwijk waargenomen. [...concreter?]

3.3.2. Verbanden op basis van analyse RIEC casuistiek

- Het illegaal gokken in diverse horecagelegenheden in Haarlem zou gefaciliteerd worden door [ ] [ ] Hij is eigenaar van [ ] op [ ] Eerder hadden signalen van mensenhandel en drugshandel betrekking op hem. Er zou o.a. sprake zijn van illegale en gedwongen prostitutie boven [ ] in Beverwijk.
- Het neefje van [ ] uit Beverwijk is recent in Beverwijk met een grote hoeveelheid geld gezien. Hij verklaarde dat dit uit zijn eigen ondernemingen kwam. Hij heeft een kapsalon, cafe en een telefoonwinkel in Haarlem. Een van zijn ondernemingen stond ingeschreven op het adres [ ] [ ] Dit is een pand van [ ] die [ ] in Zaandam exploiteert. Hier zijn signalen van illegale prostitutie. De club zou vooral door Bulgaren worden bezocht.

- Vanuit de casus rondom [redacted] worden leningen van ondernemers uit Beverwijk waargenomen;
- De broers [redacted] verdacht van de handel in verdovende middelen, hebben een beddenzaak gehad die ook zou verkopen op de Beverwijkse bazaar. Zij hebben mogelijk ook illegaal gokken gefacilieerd;
- In de shishalounge in Heemskerk is op [... nader invullen] illegaal gokken aangetroffen. De leidinggevende heeft ook twee ondernemingen in Beverwijk [...nadere informatie is door [redacted] opegvraagd; navragen].

[...nader aanvullen]

3.3.3. Relaties op basis van het iCOV-schema

- De vader van [redacted], ondernemer betrokken bij [redacted] in Alkmaar dat verdacht wordt van de handel in verdovende middelen, heeft een onderneming met een opslagplaats in Beverwijk. Deze opslagplaats zit in Beverwijk. Het valt op dat de 96 ingeschreven ondernemingen bijna allemaal Turks lijken veel dit als een 'hoofdvestiging' opgeven. Op dit zelfde adres is ook een Lebara winkel (telefoonwinkel) te zien. Lebare winkels je zijn eerder in RIEC Casuistiek negatoef opgevallen omdat er sprake zou zijn van diverse criminele activiteiten. [...adres leent zicht m.a.w. mogelijk voor nader verkennend onderzoek]
- Broers van [redacted] (verdacht van illegale hennepteelt in samenwerking met de ondernemers van [redacted] wonen in Beverwijk. [....nader aanvullen indien van belang blijkt]
- Op [redacted], woonadres van [redacted] staan ook [redacted] en [redacted] en [redacted] ingeschreven. [...namen komen ook voor in relatie tot drugshandel... aanvullen met politie informatie?]

[...nader aanvullen]

3.4.4. Conclusies

[...nader aanvullen]

CONCEPT

Conclusie

Dit onderzoek is gestart om meer zicht te krijgen op de relaties tussen malafide Turkse ondernemers in Noord-Holland, maar op basis van de bevindingen van de data-analyse en interviews is het eigenlijk uitgemond in een onderzoek naar de Turkse conderwereld. Vanuit de verschillende organisaties hebben we allemaal zicht op een stukje van die onderwereld en als je die naast elkaar legt, worden de contouren daarvan een beetje scherper. Die onderwereld bestaat uit drugscriminelen (zowel hard- als softdrugs), faciliteerders van illegaal gokken (vaak nauw verweven met drugshandel), mensenhandelaren en -uitbuiters (met name in de glazenwasindustrie) en systeemfrauders. Malafide ondernemers (in met name de horeca) vormen de brug naar de bovenwereld.

Hoewel een groot deel van het zicht op een dergelijk abstract begrip troebel blijft, wordt in ieder geval duidelijk dat de grenzen ervan niet streng etnisch homogeen zijn afgebakend. Waar men mogelijkheden ziet, wordt samengewerkt met andere (vermoedelijk) criminele organisaties zoals OMG's of bijvoorbeeld personen met een bepaalde expertise, zoals de Pakistaanse hawalla-bankier. Ondanks deze samenwerking lijken de kernen van criminele csv's in de Turkse onderwereld wel uit personen met de Turkse en of Koerdische achtergrond te bestaan, die daarbij gebruik maken van hun contacten in Turkije, veelal familieden. Dat laatste is dan gelijk ook hetgeen wat door verschillende geinterviewden (im)pliciet wordt omschreven als hetgeen wat die Turkse onderwereld het meest 'Turks' maakt en die aparte categorisering legitimeert. De Turken zijn, op basis van hun 'wij'-cultuur en in combinatie met hun handelsgeest, een meester in het gebruik maken van hun eigen netwerken en onder meer (het ontbreken van) het zicht op de geldstromen suggereert dat de band met Turkije groot is. Signalen dat in enkele gevallen de opbrengsten ten goede komen aan Turkse en Koerdische politieke idealen draagt daaraan bij.

Hoewel een onderzoek als Amber toont dat de contacten van een crimineel Turks netwerk zich door heel Nederland bevinden, blijkt uit de analyse van de RIEC casuistiek dat in de gemeenten Alkmaar, Zaanstad, Haarlem en vermoedelijk ook Beverwijk sprake is van een sterk lokaal geworteld netwerk. Het zijn personen die in die gemeenten geboren zijn en die hun activiteiten wel naar andere gemeenten uitbreiden, maar niet de samenwerking met elkaar opzoeken. Lokaal zijn er dan ook verschillen [...anders omschrijven]

Het landschap van de Turkse onderwereld

Vanuit de Belastingdienst/FIOD wordt een 'grote ondergrondse economie' beschreven. Die bestaat zowel uit criminelen als, in aanleg bonafide ondernemers, die naast hun legale inkomsten ook illegale inkomsten hebben. Typerend voor deze ondergrondse economie is dat misbruik van Nederlands overheidsgeld 'de kurk' zou zijn waarop deze economie drijft. Meer concreet gaat het dan om BTW-carrousselfraude, toeslagenfraude en diverse andere vormen van omzet/loon-belastingfraude. De kern van die onderwereld wordt gevormd door de zgn. 'systeemfraudeurs.' Dit zijn bijvoorbeeld boekhouders en of administratiekantoren die hun bestaansrecht enkel ontlenen aan het misbruik van dit overheidsgeld. Met name Nederlandse Turken zouden hier erg in bedreven zijn geraakt.

Dat in aanleg bonafide ondernemers naast hun legale inkomsten door msibruik van overheidsgeld ook iellagele inkomsten hebben, is niet uitsluitend toe te schrijven aan Nederlandse Turken. Veel nationaliteiten van landen waar men van oudsher alleen bekend is met een onbetrouwbare, corrupte overheid zouden zich daar schuldig aan maken. En uiteraard geldt ook voor Nederlanders dat zij belastingontduiken en –ontwijken. Door echter

onder meer de Turks cultuur expert wordt omschreven dat de kennis over deze mogelijkheden binnen de Turkse gemeenschap wijd verspreid is, omdat men actief naar die kennis op zoek gaat. Men ziet het als een soort sport en beschouwt het zeker niet als iest 'slechts of verkeerds' om misbruik van overheidsgeld te maken als die mogelijkheden zich voordoen. Turkse gezegden als: *"Als de kraan openstaat, moet je de emmer vullen"* zouden nog levendig aanwezig zijn. Turken doen bovendien bij voorkeur zaken met andere Turken, omdat zij vanuit die 'wij'- cultuur elkaar willen steunen. Een erg lage belastingmoraal raakt zo snel verspreid.

Turken zijn ondernemerd. Het hebben van een eigen zaak draagt bij aan de status en men is vrij statusgevoelig. Dit resulteert soms in een soort kopieergedrag. Als vrienden en /of familie een goedlopende groente- en fruitzaak hebben, dan kan een ander dat ook en start men soms zonder enige kennis ook die onderneming. In het criminele circuit zouden horecagelegenheden soms als 'goedmakertje' worden gegeven aan personen die een goede dienst hebben geleverd. Tot slot wordt waargenomen dat ondernemingen soms zouden worden ingezet in het illegaal gokcircuit. Het zijn allemaal redenen waarom bij de gemeente soms vergunningaanvragen worden gedaan door mensen zonder ervaring, financiering of goed bedrijfsplan.

Naast de systeemfrauders en de malafide ondernemers die zich aan de randen van de Turkse onderwereld begeven worden de criminele samenwerkingsverbanden in zowel harddrugs als softdrugshandel beschreven, het 'goksyndicaat' en de criminele glazenwassers. [...nader toelichten].

Ontbrekend zicht op de geldstromen

Het ontbreken van zicht op de geldstromen was grootste frustratie van onderzoek naar [redacted] Men dacht dat en kapper de financier was, maar heeft hier niet de vinger achter kunnen krijgen. Ook in onderzoek Amber heeft men geen zicht op de geldstromen kunnen krijgen. Er werd beschreven dat een van csv-leden 'de bank' was en dat hij gebruik maakte van het hawalla bankieren via een Pakistaan. Die gelstroom ging volledig in het illegal circuit.

Dat het zicht op de geldstromen ontbreekt wordt bevestigd door de FIU-analyse. Maar een zeer gering aantal [...cijfers toevoegen] heeft betrekking op onderlinge geldtransacties. De meeste FIU's betroffen contante bedragen die via zgn. 'moneytransferkantoren' vanuit Nederland naar Turkije werden overgemaakt naar onbekende personen. Het is onbekend waar het geld aan besteed wordt. Soms wordt 'onderhoud familie of kopen van een huis vermeld.'

In casuistiek hebben de meeste signalen over de bestemming van de geldstromen betrekking op de aankooop van grond- en of vastgoed in Turkije. Concrete adressen of locaties zijn echter vrijwel nooit bekend. Alleen in het onderzoek naar de glazenwassersfamilie uit Zaandam heeft men kunnen achterhalen dat het geld in een hotel in Turkije werd geinvesteerd. Voordat de Belastingdienst er beslag op had kunnen leggen, zou het pand alweer verkocht zijn aan een derde partij.

Dat geen zicht is op de geldstroom naar Turkije in het algemeen (niet uitsluitend crimineel geld) wordt ook door de Douane nog eens bevestigd. Van het geschatte bedrga van c.a.. €800.000,- miljoen [... chekc de cijfers] dat jaarlijks van Nederland naar Turkije zou gaan, wordt slechts 4% (inc. de resulatten van de compliance controles) op Schiphol aangegeven. Mensen zullen ook met de auto naar Turkije reizen of vanaf een andere luchthaven vertrekken, maar zelfs dan is een totaal van 4% een verontrustend lage score.

Wat er wel zichtbaar is van de geldstromen in Nederland zijn de vele geldleningen. Die vallen op mbt de betrokken bij [redacted] maar ook bij [redacted] en bij de [redacted] in Zaandam. Veel van deze ondernemingen en/of betrokken ondernemers lenen geld aan elkaar. Het is in die gevallen niet duidelijk of het om daadwerkelijke geldstromen gaat of dat zij slechts dienen als dekmantel. In deze gevallen zijn ook signalen van ondernemingen die zouden worden gedwongen om geld uit te lenen. Dit werd in de casus van [redacted] [redacted] tweemaal gesuggereerd en door de onderzoekers van casus Amber werd aangegeven dat men de indruk

CONCEPT

had dat een onderneming in een geval gedwongen moest worden afgestaan. Dergelijke signalen zijn met betrekking tot OMG's en horeca eerder gehoord, maar niet specifiek tot de Turkse onderwereld.

Signalen van afpersing/ bedreiging.

Die signalen van afpersingen bedreiging werden niet alleen waargenomen bij de eerder genoemde voorbeelden, maar werden door de geinterviewden ook genoemd in relatie tot het innen van gokschulden en het collecteren van geld voor politieke doeleinden. In het laatste geval zou men bij ondernmingen aankloppen voor 'een bijdrage' aan het goede doel. Indien je niet stevig in je schoenen staat zou het moeilijk zijn om daar nee tegen te zeggen.

Aanvankelijk antwoorden alle geinterviewden ontkennend op de vraag of die betrokkenheid bij politieke doelen, zoals de PKK of de Grijze wolven voorkomt. Maar bij doorvragen worden er toch wel wat signalen waargenomen. Zo gaan er van Bekin signalen rond dat hij lid zou zijn van de Grijze Wolven. In casus Amber had men de indruk dat een aantal personen aan de heroeinehandel meedeed vanwege een 'groter doel'. Men leek er werkelijk niets mee te verdienen en moest een andere motivatie zijn. Er was een indruk dat het de PKK betrof, maar dat is niet formeel in het onderzoek opgenomen.

In Beverwijk is bij het [redacted] waargenomen dat er vlaggen hangen van de Grijze Wolven. De eigenaar, [redacted] wordt verdacht van het faciliteren van het illegaal gokken in diverse gokgelegenheden in Haarlem. Opvallend is dat zijn neefje een nevenvestiging had in Haarlem in een pand dat eigenaar is van een malafide ondernemer die veel vrienden heeft die openlijk met de grijze wolven op Social media sympathiseren.

Er wordt aangegeven dat de beperkte meldingsbereidheid van Turken over illegale criminele activiteiten hiermee samen kan hangen. Men zou de indruk hebben dat de Nederlandse politie (en andere overheden) toch niet zijn opgewassen tegen deze machtigere organisaties.

Illegaal gokken

Illegaal gokken wordt in Alkmaar nauwelijks waargenomen. In Zaanstad daarentegen wordt het omschreven als een groot probleem. Bij controles, en die worden veel uitgevoerd in Zaanstad, heeft men bijna altijd een 100% score. In Zaanstad heeft men gemerkt dat als er veel gecontroleerd wordt het gokken verschuift naar Hoorn. In Zaanstad heeft men zicht op een persoon die het illegaal gokken zou faciliteren. Recent is een MMA melding gekomen over een andere persoon die illegaal gokken faciliteert in Zaanstad. In Haarlem zijn anonieme meldingen gedaan, waarin wordt aangegeven dat een Turkse horecaondernemer uit Beverwijk het illegaal gokken in diverse horecagelegenheden in Haarlem faciliteerd. In Haarlem is in 2015 eenmalig met de KSA gecontroleerd op illegaal gokken in vier cafes. In alle vier zijn illegale gokactiviteiten aangetroffen en men heeft een waarschuwing gehad. In Heemskerk is in 2016 in een shishaloung illegaal gokken aangetroffen. De leidinggevende had twee zaken in Beverwijk. Er wordt bekeken of daar mogelijk ook sprake is van illegaal gokken.

Het illegaal gokken is in Zaanstad duidelijk nauw verweven met de drugshandel. Het zijn dezelde personen en locaties die erbij betrokken zijn. Geinterviewden hadden de indruk dat het een groeimodel betreft. Met betrekking tot de vermeende faciliteerder van het illegaal gokken in diverse horecagelegenheden in Haarlem is bekend dat hij antecedenten heeft op het gebied van (hard)drugshandel en mensenhandel. Bij drie broers uit Hoorn die verdacht worden van het handelen in verdovende middelen zijn, toen zij staande werden gehouden in Zaanstad, bonnetjes gevonden van een illegale gokwebsite. Het illegaal gokken lijkt dus vaak verweven met andere, zwaardere vormen van georganiseerde criminaliteit. Dit komt overeen met wat in het recent verschenen (2016) rapport van [redacted] over illegaal gokken wordt aangegeven, namelijk dat c.a. 70 % [...check percentage] antecedenten heeft van andere vormen van criminaliteit.

Lokale beelden overeenkomsten en verschillen

CONCEPT

De lokale beelden van de Turkse onderwereld tonen verschillen. In Alkmaar lijkt sprake van een sterk lokaal netwerk dat nauw verweven is met OMG's en criminele woonwagenfamilies. Het gaat daarbij om de ondernemers van [redacted] en [redacted]. Diverse andere personen en ondernemingen uit afzonderlijke RIEC onderzoeken zijn aan het relateren, zoals het netwerk rondom [redacted] de familie [redacted] van [redacted] Deze groep is zowel aan illegale hennepteelt gerelateerd als aan mensenhandel c.q uitbuiting. Het netwerk rondom snackbar TipTop lijkt vooralsnog op zich zelf te staan. Zij worden verdacht van de handel in harddrugs. Er zijn weinig signalen dat criminelen 'van buitenaf' zaken doen in Alkmaar en omstreken. Een casus met betrekking tot een Tilburgse ondernemer is daar het meest opvallende afwijking op. Ook kan in Alkmaar en omstreken minder gemakkelijk een concentratiegebied van de probelmatiek worden aangewezen, in tegenstelling tot Haarlem en Zaanstad. Tot slot valt specifiek met betrekking tot het netwerk rondom eethuis en daaraan gerelateerde ondernemingen op dat de afgelopen jaren sprake is geweest van een groot aantal branden in ondernemingen. Er is geen strafrechtelijk onderzoek gedaan naar de verbanden hier tussen, maar allen zijn via het vechtsportevenemten [redacted] (vermoedelijk georganiseerd door de ondernemers van [redacted] aan elkaar gerelateerd. Ondernemingen worden net als auto's binnen de Turkse gemeenschap als een statussybool gezien.

In de gemeente Haarlem vallen branden ook op maar dan juist in relatie tot de auto's. Daar is zelfs even gedacht dat sprake was van een vete in de Turkse onderwereld, maar dat kon onderzoek niet aan tonen. Haarlem wordt verder gekenmerkt door een lokaal netwerk dat vooral op en/of rond de Schoterweg in Haarlem Noord onderneemt. De ondernemers die in beeld zijn, kunnen bijna allemaal zakelijk, familiair of sociaal aan elkaar gerelateerd worden. De ondernemers zitten in uiteenlopende branches, van horeca tot kinderdagverblijven en woonbemiddelingsbureaus. Opvallend is dat zij met name in beeld komen door fraude en vermoedens van witwassen en dat signalen met betrekking tot drugshandel veel minder concreet zijn dan bijvoorbeeld in Alkmaar of Zaanstad. Verbanden met OMG's en woonwagenfamilies zijn minder duidelijk aanwezig dan in Alkmaar, maar zijn er wel. Ze zijn er met name tussen [redacted] en de woonwagenfamilie [redacted] De boekhouder van [redacted] valt op, omdat hij bij verschillende ondernemers uit Haarlem in beeld komt. Een klein deel van het netwerk in Haarlem heeft ook (mogelijk) malafide ondernemingen in Zaanstad. Het betreft o.a. een club en een zonnestudio. In een geval zijn relaties naar Oost-Nederland waargenomen, naar een vermoedelijk crimineel samenwerkingsverband daar.

In de gemeente Zaanstad komt men de Turkse onderwereld met name tegen in de horeca. Een ruwe schatting geeft dat ca 80% van de horecagelegenheden wordt geexploiteerd door Turken. Zij hebben vaak dezelfde boekhouder, [redacted], die ook de boekhouder van de Turkse glazenwasfamilie is, en dezelfde financier, een gokautomatenexploitant [...[redacted]. De malafide onderneming daarvan zouden met name worden gebruikt als criminele huiskamer, maar ook om drugs te verhandelen en om illegaal gokken te faciliteren. Dat laatste komt in Zaanstad veel voor. De betrokken zijn verweven met de criminelen die in drugshandelen. Ook in het onderzoek Amber dat zich richte op een csv dat in heroine handelt werden signalen van illegaal gokken waargenomen. Het wordt omschreven als een groot, wijdverspreid probleem. Vrijwel iedere familie zou wel iemand kennen die gokverslaafd is. Schulden zouden soms onder dreiging van geweld worden geind. Het zou bij het gokken soms zelfs zo ver gaan dat horecazaken zelf als inzet voor het gokspel worden gebruikt. Het valt op dat in tegenstelling tot Alkaar en Haarlem in Zaanstad helemaal geen signalen van relaties met OMG-leden en of criminele woonwagenfamilies worden waargenomen. Het csv Amber was etnisch homogeen; alle verdachten hadden de Turkse nationaliteit en een Koerdische achtergrond. Zaanstad hangt qua criminele samenwerking sterker samen met Amsterdam dan andere gemeenten. Twee van de vijf netwerken zou daar vandaan komen. Het cvs Amber opereerde behalve in Zaandam en Amsterdam ook in bijvoorbeeld Rotterdam en Den Haag. Dit werd echt omschreven als een landelijk netwerk. Tot slot valt de verwevenheid met Bulgaren op. Er zijn signalen van uitbuiting van Bulgaren (bijvoorbeeld in relatie tot de glazenwasfamilie), maar ook dat zij als stroman worden gebruikt. In het Icov- schema is meerdere keren zichtbaar dat Bulgaren bij Turkse families zouden inwonen.

De gemeente Beverwijk valt tot slotte op. Door een van de geinterviewden werd het een bizar knooppunt van ontmoetingen van Turkse activiteiten genoemd. In diverse RIEC casussen uit Alkaar en Haarlem bijvoorbeeld zijn relaties naar Beverwijk waar te nemen. Opvallend is dat het RIEC echter nog nooit een casus in Beverwijk heeft gedraaid. Volgens de TCI zou de hele [ ] in aanmerking komen voor een integrale aanpak. [...verder aanvullen]

CONCEPT

Aanbevelingen

Denk aan:

- Aanpak belastingmoraal (ROC's, Anna Frank Stichting, ...?)
- Gebruik maken hierarchiegevoeligheid / statusgevoeligheid
- Beoordelen signalen voor RIEC casuïstiek; signalen van criminele activiteiten of malafide ondernemer?
- BRP-controles ivm hypotheekfraude
- Gebruik sociale huurwoning i.c.m. bezit onroerend goed
- Formulieren aanvragen overheidsgeld?
- Aanpak faciliterende dienstverleners
- Aanpak uitwas glazenwasbedrijven (via IP-onderzoek?)
- Argwaan ten opzichte van instituties
- Snelheid in de aanpak. De doelgroep verwisselt gemakkelijk en snel onderneming/ eigendom. Monitoring doelgroep: verglijk OMG-leden.
- 'kapot controleren', verstoring, minder opsporing. Actie op de onderming/ locatie ipv. Persoon
- Kracht van lokale kennis. Bundelen signalen ondermijning verschillende afdeling gemeente.
- Samenhang illegaal gokken en drugs.
- Startende ondernemers / rol ondernemersloket van de gemeente
- Inzicht vergroten samenwerking OMG-leden en Turkse criminelen
- Rol stichtingen? Zij er wel heel veel; wat doen zij?
- MMA Campagne (in Turks) illegaal gokken.
- Bewustzijn + herkenning illegaal gokken bij gemeente vergroten (foto's delen bv)
- Alerter op de administratiekantoren en boekhouders

Lokale aanbevelingen:

- Zaanstad onderzoek financier en boekhouder?
- Bulgaren die bij Turkse families inwonen
- Alle ondernemingen 'multidiensten' op naam van Bulgaren

CONCEPT

Bijlage A. Theoretisch kader

Bij het analyseren van criminaliteit is de sociale dimensie onontbeerlijk. Relaties en contacten kunnen worden beschouwd als een van de bouwstenen voor crimineel 'succes'. Het sociaal netwerk is een gelegenheidsstructuur die het plegen van criminele activiteiten kan vergemakkelijken. Het in kaart brengen van criminele netwerken is echter lastig gebleken. Mensen zijn voortdurend in beweging en relaties zijn van een afstand soms moeilijk op waarde schatten. Maar: *"Zodra de schaalgrootte toeneemt wordt het beeld echter rustiger: strategische veranderingen voltrekken zich in een trager tempo en bekende trefpunten blijven vaak decennialang bestaan."*[86] In dit hoofdstuk wordt in gegaan op de betekenis van criminele netwerken, de kenmerken ervan, de rollen die men daarin kan vervullen en komt de relatie van het netwerk ten opzicht van de omgeving aan de orde.

Criminele netwerken in Nederland

Sinds de jaren negentig is in Nederland in toenemende mate aandacht voor georganiseerde criminaliteit. Het perspectief op georganiseerde criminele samenwerkingsverbanden is sinds die tijd door nieuw verkregen inzichten sterk veranderd. Tot de jaren negentig overheerste in Nederland het beeld van stabiele, hiërarchische, piramidale organisatiestructuren naar Italiaans of Amerikaans voorbeeld. Dit voorbeeld is gebaseerd op oorspronkelijke *maffia* die ongeveer in 1860 is ontstaan op Sicilië. Deze klassieke maffia kan worden omschreven als een familie met een duidelijke leider die zich voornamelijk bezig houdt met één soort criminaliteit. *"Daarbij zouden zij optreden als een soort alternatieve overheid die in bedrijfstakken of regio's twee traditionele overheidstaken overneemt: het geweldsmonopolie en het recht om belasting te heffen (door middel van protectie en afpersing). In de internationale literatuur wordt dit illegaal opereren op legale markten ook wel 'racketeering' genoemd."*[87] Eind negentiende eeuw waren in Sicilië diverse van deze families die daar konden ontstaan door de vrijwel totale afwezigheid van centraal overheidsgezag op het eiland. Kenmerkend voor de organisatie is dat men daarvan lid is voor het leven, er een strikte taakverdeling is, er gebruik wordt gemaakt van interne sanctionering en er een gedragscode geldt. Een voorbeeld van die gedragscode is bloedwraak; je gaat niet naar de politie als je onrecht wordt aangedaan, maar in plaats daarvan wordt wraak genomen (*vendetta*). Een ander voorbeeld is de geheimhoudingsplicht; je praat niet met de politie of andere buitenstaanders over wat er zich binnen de familie afspeelt (*omerta*).

Tot de jaren negentig was de kennis over deze klassieke maffia bepalend voor het beeld dat men van georganiseerde criminaliteit in Nederland had. Dat beeld moest onder andere na het uitgebreide onderzoek van onderzoeksgroep Fijnaut worden herzien.[88] Men kwam tot de conclusie dat georganiseerde misdaad in Nederland zich niet liet vergelijken met de organisatie van de klassieke maffia in Italië en de Verenigde Staten. *"De onderzoeksgroep concludeerde dat er geen aanwijzingen waren dat bedrijfstakken onder controle stonden van de georganiseerde misdaad. Ook in de follow-up studies van de Monitor Georganiseerde Criminaliteit werden nagenoeg geen voorbeelden aangetroffen van protectie, politieke corruptie, onwettige beïnvloeding van politieke besluitvorming of infiltratie in vakbonden. Ook waren er geen duidelijke aanwijzingen van pogingen om regio's of bedrijfstakken door corruptie en geweld onder controle te krijgen."*[89] Die conclusies

[86] Calster, van, P. (2008). Netwerkonderzoek als perspectief op georganiseerde criminaliteit, *Justitiële Verkenningen,* 5 (34), 10-32, blz. 24
[87] Derde Monitor georganiseerde criminaliteit, blz. 14
[88] De Parlementaire Enquêtecommissie opsporingsmethoden, ook wel bekend als de Commissie van Traa, werd ingesteld op 6 december 1994. Deze commissie was opgericht na het opheffen van het interregionaal samenwerkingsverband (IRT) tussen een aantal politiekorpsen waaronder Utrecht en Amsterdam. (Dit zou later de geschiedenis in gaan als de IRT-affaire.) Dit samenwerkingsverband maakte gebruik van omstreden opsporingsmethoden, zoals het doorlaten van drugs onder regie van politie en justitie. De kamer wilde een parlementair onderzoek naar het gebruik van opsporingsmethoden in Nederland en het gebruik ervan, maar ook naar de aard, ernst en omvang van de zware, georganiseerde criminaliteit. Dit laatste deelonderzoek werd uitgevoerd door de onderzoeksgroep Fijnaut, onder leiding van hoogleraar criminologie Cyrille Fijnaut.
[89] Derde Monitor georganiseerde criminaliteit, blz.14

wilden echter niet zeggen dat in Nederland geen sprake van georganiseerde criminaliteit was. In plaats daarvan werd de aard van de georganiseerde criminaliteit in Nederland beschreven als zgn. 'transitcriminaliteit'. Plegers van georganiseerde criminaliteit drijven illegaal grensoverschrijdende handel in personen,- geld en goederen en illegaal grensoverschrijdende handelingen zoals Ondergrondsbankieren. Bedrijfstakken worden misbruikt om criminele activiteiten te plegen. De internationale positie van Nederland als doorvoerland kan verklaren waarom deze vorm van georganiseerde criminaliteit zich juist hier ontwikkeld heeft.

Daarop aansluitend werden georganiseerde criminele organisaties omschreven als fluïde netwerken met wisselende contacten. In plaats van hiërarchische organisaties, is sprake van kleinere clusters van duurzame samenwerking, waar incidenteel mensen aan toe gevoegd kunnen worden. De criminele organisaties in Nederland worden ook wel omschreven als zgn. gelegenheidscoalities.[90] Hiërarchisch georganiseerde samenwerkingsverbanden komen in Nederland wel voor, maar die zijn meer uitzondering dan regel. In fluïde samenwerkingsverbanden is evenwel sprake van hoofdpersonen. Dit zijn personen die door geld, macht en connecties een belangrijke positie in het samenwerkingsverband innemen en bijvoorbeeld in opsporingsonderzoek steeds weer in beeld kunnen komen. Andere personen in het samenwerkingsverband kunnen echter groeien waardoor ze steeds minder afhankelijk worden van de hoofdpersoon. Fluïde samenwerkingsverbanden groeien en ontwikkelen zich zo voortdurend.[91]

Ontstaan van criminele netwerken

Criminele netwerken ontstaan niet willekeurig. Er is een grotere kans dat er bindingen ontstaan tussen mensen die geografisch dicht bij elkaar wonen, naarmate er meer raakvlakken zijn tussen hun dagelijkse activiteiten en naarmate de sociale afstand tussen hen kleiner is. *"Het (tijdens de jeugd) samenleven in een geografisch gebied* [bijvoorbeeld, red.] *heeft op die manier consequenties voor latere bendevorming, iets dat overigens ook bij de Hollandse netwerken wordt aangetroffen.*[92] Daarnaast benadrukken onderzoekers van het WODC het belang van sociale relaties, zoals familie- en vriendschapsverbanden in bepaalde vormen van criminaliteit: *"Met name familiebanden bieden een unieke band van vertrouwdheid, afscherming en beschikbaarheid die op een andere manier moeilijk te organiseren is."*[93]

Aan deze drie banden zou *"Vanuit hedendaags inzicht (...) een gemeenschappelijke etnische achtergrond nog kunnen worden toegevoegd."*[94] Een gedeelde etnische achtergrond kan bij transitcriminaliteit een belangrijke rol spelen; *"(....) goederen* [worden, red.] *via bron-, doorvoer- en bestemmingslanden getransporteerd en de brugverbindingen tussen landen wordt gelegd door etnisch homogene actoren.*[95]

De relatie etniciteit en criminele netwerken

Op de relatie tussen etniciteit en criminaliteit lag aanvankelijk een taboeïsering, maar sinds de jaren negentig bestaat daar ook in de criminologische en sociologische literatuur aandacht voor. *"De parlementaire enquête opsporingsmethoden heeft uitgewezen dat allochtonen een onevenredig deel van de georganiseerde criminaliteit voor hun rekening nemen, zeker wat de import van drugs betreft."*[96] Dat is onder meer te verklaren doordat bepaalde criminele activiteiten hun origine in andere landen vinden. Zo zijn er van oudsher bepaalde landen waar veel papaver wordt verbouwd en zijn er al eeuwenlang routes waarlangs dit gesmokkeld wordt. In Nederland worden *"(...) criminele verbanden met (overwegend) een specifieke niet-Nederlandse herkomst nogal*

[90] Klerks, P.P.H.M., Kop, N. (2004). *De analyse van criminele infrastructuren, verslag van een pilotproject.*
[91] Vierde Monitor georganiseerde criminaliteit, blz. 18
[92] Klerks, P.P.H.M., Kop, N. (2004). *De analyse van criminele infrastructuren, verslag van een pilotproject, voetnoot, blz.11.*
[93] WODC
[94] Klerks, P.P.H.M., Kop, N. (2004). *De analyse van criminele infrastructuren, verslag van een pilotproject, blz.11*
[95] Hulst, van der, R.C. (2008). Sociale netwerkanalyse en de bestrijding van criminaliteit en terrorisme, *Justitiële Verkenningen,* 5 (34), 10-32, blz.22
[96] Idem, blz. 10 en 11

CONCEPT

eens in verband gebracht met criminaliteitsvelden die in relatie staan tot het land van herkomst, bijvoorbeeld wanneer dat land dient als bronland of doorvoerland van verdovende middelen. Ook wordt er geld geïnvesteerd in het land van herkomst of in bedrijfstakken waarin de betreffende etnische groepen zich vooral ontplooien, zoals horecagelegenheden of bepaalde winkels."[97]

In Nederland zijn veel immigranten afkomstig uit Turkije, Marokko en Suriname. Dit zijn ook landen die zich hebben ontwikkeld als productie,- en doorvoerland van drugs. *"De sociale bindingen die door migratie zijn ontstaan tussen Nederland en de moederlanden, bieden een vruchtbare voedingsbodem voor internationale drugshandel. Dit is niet alleen van belang voor daders afkomstig uit etnische minderheidsgroepen, maar ook voor autochtone, Nederlandse daders. Zij profiteren in feite ook van deze sociale banden, bijvoorbeeld voor de import van cannabis, heroïne of cocaïne, of voor de export van synthetische drugs."*[98]

"Voortschrijdend inzicht levert [echter wel, red] *een steeds genuanceerder beeld op. Zo concludeerden Kleemans et al. (1998: 45) dat sociale relaties van criminele samenwerkingsverbanden belangrijker zijn dan de etniciteit. Zij stellen dat de etniciteit wel een rol speelt in het leven van de daders, maar de onderzochte criminele samenwerkingsverbanden blijken minder etnisch gesloten en dus meer heterogeen te zijn dan aanvankelijk werd gedacht."*[99] Uit latere onderzoeken blijkt dat aanvankelijk vrij gesloten etnische groepen, zoals Turkse of Chinese netwerken, samenwerken met anderen. Zo wordt bijvoorbeeld het transport regelmatig overgelaten aan Nederlanders.

De structuur van een netwerk

Om te spreken van een netwerk moet deze uit minimaal twee of meer personen bestaan. "*Wanneer het gaat om een crimineel netwerk, dan bestaat de structuur van dat netwerk uit verschillende elementen, namelijk (1) actoren (dit kunnen personen, groepen, organisaties of zelfs landen zijn), (2) relaties tussen actoren (verbindingen), (3) relatieve posities van actoren binnen het netwerk en (4) ten slotte de kenmerken van het netwerk als geheel. Al deze elementen hebben hun eigen kenmerken.*[100]

Kenmerken van actoren (1)

Als het gaat om kenmerken van actoren, dan gaat het om bekende daderkenmerken *die in klassiek onderzoek vaak naar voren wordt gebracht. Denk aan demografische (leeftijd, sekse), psychologische (motieven, persoonlijkheid), biomedische (neurologisch, hormonaal), sociale (familie, vrienden, status, identiteit, opleidings- of werksituatie, maatschappelijke integratie) en sociaal-culturele factoren (normen, waarden, etniciteit).*[101]

Kenmerken van verbindingen (2)

Als het gaat om kenmerken van de verbindingen kunnen die onder andere worden gekwalificeerd als zakelijke, sociale of familiaire verbanden. Verbindingen zeggen iets over de aard van de relaties. Ze kunnen sterk of zwak zijn.

In de volgende twee paragrafen wordt wat uitgebreider in gegaan op de posities van actoren binnen een netwerk (3) en de kenmerken van een netwerk als geheel (4).

---

[97] Idem, blz. 17
[98] Derde Monitor, blz. 30.
[99] Bron?
[100] Hulst, van der, R.C. (2008). Sociale netwerkanalyse en de bestrijding van criminaliteit en terrorisme, *Justitiële Verkenningen*, 5 (34), 10-32, blz.17
[101] Hulst, van der, R.C. (2008). Sociale netwerkanalyse en de bestrijding van criminaliteit en terrorisme, *Justitiële Verkenningen*, 5 (34), 10-32, blz.16

CONCEPT

Posities van actoren

Binnen criminele netwerken zijn verschillende rollen te onderscheiden. Het criminele proces kan, zeker wanneer dat omvangrijk en grensoverschrijdend is, aanleiding zijn voor een taakverdeling binnen het netwerk. *"Mogelijke rollen binnen een crimineel samenwerkingsverband dat zich bezighoudt met de handel in verdovende middelen zijn bijvoorbeeld: productie/aankoop, invoer, uitvoer, opslag en verkoop."*[102]

Op basis van het oude beeld op georganiseerde criminaliteit werd binnen opsporingsonderzoeken altijd getracht om 'de grote man' aan het hoofd van de veronderstelde piramidale organisatie op te pakken. Binnen de nieuwe inzichten van fluïde netwerken is meer aandacht gekomen voor de zgn. 'facilitators' binnen het netwerk. Dit zijn de personen die over bepaalde kennis en vaardigheden beschikken die onmisbaar zijn voor het functioneren van het netwerk en vaak de schakel tussen onder- en bovenwereld vormen. Door hun expertise en kennis kunnen deze facilitators soms ook als experts worden omschreven die moeilijk vervangbaar zijn, omdat er maar weinig anderen zijn die over dezelfde kennis en/of vaardigheden beschikken. De overtuiging is dat men met de aanpak van deze facilitators eerder bereikt dat men een crimineel netwerk onschadelijk maakt, dan met de aanpak van een 'grote vis', omdat de werkzaamheden van laatstgenoemde gemakkelijker tijdelijk door een ander kunnen worden overgenomen dan die van een facilitator.

Daarnaast wordt binnen de fluïde netwerken ook de positie van bruggenbouwer onderscheiden. Dit is een persoon met een groot sociaal kapitaal, die de verbinding tussen het ene en het andere netwerk kan leggen. Binnen een crimineel netwerk kunnen zij een heel strategische positie innemen.[103] Naast het aanpakken van facilitators kan ook het aanpakken van bruggenbouwers effectief zijn om een crimineel netwerk te verstoren.

Vier kenmerken van netwerken

Tot slot kunnen een paar algemene gedeelde kenmerken van criminele netwerken worden onderscheiden. Deze netwerkkenmerken zijn in belangrijke mate bepalend voor prestaties, duurzaamheid en succes in samenwerkingsverbanden.[104] Hieronder worden vier veel genoemde kenmerken in de literatuur genoemd en van een korte toelichting voorzien.

a. Dynamiek en flexibiliteit
Onderzoekers van het Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum (WODC) achten dynamiek een zeer belangrijke eigenschap van samenwerkingsverbanden. Die samenwerkingsverbanden lijken soms verbazend weinig hinder te ondervinden van arrestaties en inbeslagnames, omdat geen schakel onvervangbaar is. *"Criminele groeperingen zijn uiterst flexibel, zonder dat dit ten koste gaat van hun hechtheid."*
b. De rol van vertrouwen en wantrouwen
Vertrouwen en wantrouwen is een systeem om een netwerk in stand te houden. *"Vaak wordt ervan uitgegaan dat sociale inbedding in een netwerk een stabiliserend effect heeft op samenwerkingsrelaties, omdat mensen informatie over elkaar kunnen krijgen via relevante anderen en bovendien rekening moeten houden met hun reputatie in een sociaal netwerk. Burt (2001) opende recentelijk een interessante discussie over de schaduwzijde van sociale cohesie. Die kan namelijk gemakkelijk leiden tot roddel, achterklap en karaktermoord."*[105] Dat vertrouwen binnen het criminele milieu een belangrijke rol speelt, blijkt ook uit een typerende uitspraak van drugshandelaar Klaas Bruinsma: 'Ik zorgde ervoor dat ik vrienden met ze werd. Want een vriend zal je veel minder snel bedonderen' (uit Klerks, 2000, p. 116).[106]
c. De rol van geweld en corruptie

[102] Criminele brokers en netwerkstructuren, blz. 41
[103] Criminele brokers en netwerkstructuren, blz. 62
[104] Hulst, van der, R.C. (2008). Sociale netwerkanalyse en de bestrijding van criminaliteit en terrorisme, *Justitiële Verkenningen,* 5 (34), 10-32, blz.23
[105] Klerks, P.P.H.M., Kop, N. (2004). *De analyse van criminele infrastructuren, verslag van een pilotproject, blz. 12.*
[106] Hulst, van der, R.C. (2008). Sociale netwerkanalyse en de bestrijding van criminaliteit en terrorisme, *Justitiële Verkenningen,* 5 (34), 10-32, blz.22

CONCEPT

Criminele organisaties bereiken een toestand van evenwicht door het gebruik van geweld en corruptie. Het gebruik van geweld en corruptie kan de belangen van de organisatie helpen beveiligen. Criminelen kunnen bij conflicten geen beroep doen op legale instituties, dus lossen ze dat op hun eigen manier op. In Nederland heeft het geweld niet te maken met het vestigen van machtsposities, maar met conflicten die zich bij illegale transacties voordoen.[107] Daarnaast wordt geweld gebruikt bij verraad en bedrog, bij het uitvoeren van bepaalde criminele activiteiten (zoals mensenhandel en afpersing) en om mensen binnen het gareel van het samenwerkingsverband te houden.[108]
d. De rol van gedeelde normen, waarden en overtuigingen
Criminele organisaties bereiken een toestand van evenwicht door het delen van waarden, normen en overtuigingen. Ze zijn bedoeld om de organisatie (al dan niet ad hoc) samen te houden, om de organisatie ervan te weerhouden door conflicten uit elkaar te spatten, en om de organisatie efficiënt haar criminele activiteiten te laten uitvoeren.[109]

Het netwerk in relatie tot zijn omgeving

De aard van de georganiseerde criminaliteit in Nederland wordt samengevat in de term transitcriminaliteit; grensoverschrijdende illegale handel. *"(...) Niemand zal het belang van de internationale dimensie van georganiseerde vormen van criminaliteit ontkennen, maar onder meer Brits onderzoek suggereert dat uiteindelijk haast alle criminaliteit ergens een lokale basis heeft. De onderzoekers Hobbs & Dunninghan toonden aan dat lokaal gewortelde criminele verbanden niet los kunnen worden gezien van grotere, vaak internationaal opererende netwerken. Zij introduceerden in dit verband de term 'glocal crime'."*[110] Ondanks een internationaal karakter is bij criminele netwerken dus ook vaak sprake van lokale inbedding. In feite wordt een internationaal samenwerkingsverband ook wel omschreven als de samenwerking tussen verschillende lokale eenheden.[111]

Daders opereren vaak vanuit hun eigen vertrouwde omgeving. De verblijfplaats vormt voor zowel autochtone als allochtone Nederlanders vaak het centrum van criminele activiteiten. Het geografisch gebied waarin men elkaar treft, is vaak betrekkelijk klein.[112] *"De lokale inbedding van criminele activiteiten garandeert dus dat er gelegenheden zijn om samenwerkingsrelaties aan te knopen of te bestendigen."*[113] Lokale inbedding is nodig voor het globaal functioneren van samenwerkingsverbanden. Diverse locaties kunnen als ontmoetingsplaats fungeren. *"Daders leren in een divers samengesteld netwerk al snel dat er allerlei half-legale en illegale mogelijkheden zijn om handeltjes op te zetten. Hun veelzijdigheid berust op hun vermogen om van alles aan te pakken als het maar geld oplevert."*[114] Een succesvolle lokale malafide ondernemer wordt wel omschreven als 'local hero'. Keerzijde is dat een 'local hero' vaak niet in staat is het succes op lokaal niveau te ontstijgen.

ontdekte dat de leden van criminele organisaties eveneens angst en geweld binnen de gemeenschap verspreiden om de organisatie, de individuele leden, de economische operaties, de belangrijkste leden, het territorium en de criminele projecten te beschermen. Onderzoekers erkennen dat deze manier om controle over de omgeving te verkrijgen zeer conservatief van aard is, en vaak contraproductief werkt voor de efficiëntie van de organisatie (Van Duyne, 1995), maar men argumenteert eveneens dat het precies deze manier om controle uit te oefenen en het hebben van een gedeelde cultuur zijn die ervoor zorgen dat iedereen harmonieus samenwerkt.[115]

[107] [Bron? En geldt dat nog steeds gezien de recente liquidaties?, red]
[108] Vierde monitor, blz. 22
[109] Calster, van, P. (2008). Netwerkonderzoek als perspectief op georganiseerde criminaliteit, *Justitiële Verkenningen,* 5 (34), 10-32, blz. 39
[110] Idem, blz. 18
[111] Derde monitor, blz.93/
[112] Derde monitor, blz.91.
[113] Derde monitor blz. 92
[114] Derde monitor, blz.92
[115] Calster, van, P. (2008). Netwerkonderzoek als perspectief op georganiseerde criminaliteit, *Justitiële Verkenningen,* 5 (34), 10-32, blz. 41

CONCEPT

Bijlage B. Media-analyse liquidaties Turks-Nederlandse criminelen

In hoofdstuk één staat de deelvraag centraal: *"Hoe worden criminele Turkse netwerken in Nederland in de wetenschappelijke literatuur en recente mediaberichten omschreven en wat is kenmerkend voor deze netwerken?"* Op basis van de literatuur kan een omschrijving worden gegeven van Turkse netwerken in Turkije en hun aanwezigheid in Nederland. Deze literatuur is echter enigszins (ver)oud(erd). Daarentegen zijn er in 2014 en 2015 opvallend veel liquidaties van Turks- Nederlandse criminelen in Amsterdam en Istanbul geweest, die – onder meer door de brute wijze waarop deze zijn uitgevoerd - veel mediaandacht hebben gekregen. Uit die berichtgeving blijkt dat een aantal van deze Turks-Nederlandse criminelen aan elkaar gerelateerd zijn en deel uitmaken van nationale en/of internationale criminele organisaties. Er wordt niet beweerd dat deze Turks-Nederlandse criminelen *met elkaar* één grote criminele organisatie vormen, maar de connecties die er tussen de diverse betrokken personen zijn, leidt er wel toe dat in de mediaberichten gesproken wordt van een 'Amsterdamse onderwereld'. Die onderwereld lijkt zich op basis van wat in de kranten vermeld is, grofweg af te tekenen in drie etnisch groepen -, Turkse-Nederlandse criminelen, Marokkaans- Nederlandse criminelen en Nederlandse criminelen, - die gedeeltelijk met elkaar verweven zijn.[116] Hoewel dus niet gesproken kan worden van een gesloten Turks netwerk, bevat de berichtgeving over de liquidaties van de Turkse-Nederlanders informatie die een actuele aanvulling vormt op de literatuurstudie naar Turkse georganiseerde criminaliteit in Nederland.

Ten behoeve van de beantwoording van de deelvraag zijn daarom krantenartikelen geanalyseerd die onder meer zijn verschenen naar aanleiding van acht liquidaties van Turks- Nederlandse criminelen tussen 2006 en 2015. Wie spelen een rol bij deze liquidaties? Hoe wordt hun rol omschreven? Wat wordt geschreven over de Turks- Nederlandse relatie en welke kenmerken van de Turkse maffia worden benoemd of kunnen worden herkend? De analyse van deze mediaberichtgeving is in deze bijlage uitgewerkt. De belangrijkste bevindingen zijn in hoofdstuk één verwerkt.

1.1. Uitgangspunt analyse

Als uitgangspunt voor deze analyse zijn n=8 liquidaties op Turks- Nederlandse criminelen genomen. Een liquidatie is een afrekening in het criminele circuit. Van al deze acht personen was bekend dat zij zich met criminele activiteiten bezig hielden. Een uitzondering daarop vormt [redacted] Zij is vermoedelijk het slachtoffer geworden van een persoonsverwisseling. Haar schoonzoon [redacted] van wie bekend is dat hij met diverse criminelen omging, zou het eigenlijke doelwit zijn geweest. De liquidaties vonden allen plaats tussen 2014 en 2015 en werden gepleegd in Amsterdam of Istanbul. Tabel 1. geeft een chronlogisch overzicht.

	Datum	Locatie	Naam
1.	4 januari 2014	Amsterdam	[redacted]
2.	9 december 2014	Amsterdam	
3.	24 december 2014	Istanbul	
4.	24 december 2014	Istanbul	
5.	24 december 2014	Istanbul	
6.	31 december 2014	Amsterdam	
7.	14 januari 2015	Amsterdam	

[116] Bad Boys Netwerk, blz.12.

8.	26 april 2015	Amsterdam	

Tabel 1. Overzicht acht liquidaties Turks-Nederlandse criminelen 2014-2015 uit de media

Over deze liquidaties zijn meerdere mediaberichten verschenen, die per persoon zijn verzameld. Een eerste screening van deze mediaberichtgeving gaf aanleiding om aan deze zeven liquidaties nog **n=4** toe te voegen uit eerdere jaren, omdat hier in de media vanwege (veronderstelde) verbanden aan gerefeerd werd. Tabel **x**. geeft een overzicht van toegevoegde liquidaties. Ook van deze liquidaties zijn mediaberichten verzameld.

	Datum	Locatie	Naam
9.	17 februari 2007	Amsterdam	
10.	1 juli 2013	Istanbul	
11.	3 oktober 2011	A58 (tussen Tilburg en Eindhoven)	
12.	23 juni 2006	Tilburg	

Tabel X. Overzicht gerelateerde liquidaties 2014-2015 uit de media

1.2. Analysemethode

In totaal gaat het om **12** liquidaties tussen 2006 en 2015 waarover **n=54** artikelen zijn verzameld. Deze artikelen zijn verzameld op internet. De zoekopdracht in Google betrof de naam van de geliquideerde persoon. De bronnen zijn divers. Zowel landelijk bekende media als het NRC, de NOS, de Volkskrant als minder bekende media zoals misdaadblogs zijn geraadpleegd. Over een aantal van deze liquidaties, zoals die van [redacted], is veel geschreven. Er is geen maximunaantal artikelen per persoon aangehouden, maar het maximum is bepaald door de toegevoegde nieuwswaarde die artikelen nog hebben op de reeds verzamelde artikelen.

Deze mediaberichten zijn geanalyseerd op de kenmerken van criminele netwerken die in het Theoretisch kader zijn benoemd. Hoewel op basis van de mediaberichtgeving niet kan worden gesteld dat sprake is van een gesloten Turks crimineel netwerk, geven de geconsteerde onderlinge verbanden wel aanleiding om te spreken van een 'Amsterdamse onderwereld'. Deze term suggereert dat sprake is van netwerk van personen die elkaar kennen en actief zijn in het criminele circuit. Door de liquidaties van de Turks-Nederlandse criminelen als uitgangspunt te nemen, wordt de aandacht gericht op dit deel van de Amsterdamse onderwereld. De analyse van de **n=54** artikelen kan zicht geven op de kenmerken van de relaties (mogelijk netwerk) tussen de Turks-Nederlandse criminelen. Uiteraard met die beperking dat het alleen zicht geeft op datgene wat op basis van de mediaberichtgeving publiekelijk bekend is.

Voor de analyse zijn de artikelen opgenomen in een analysematrix in Excel. Daarbij zijn de artikelen links in een kolom geplaatst en zijn in de rijen rechts diverse kenmerken van netwerken opgenomen die ook zijn beschreven in het theoretisch kader. Het gaat om kenmerken van verbindingen **(a)**, positie van actoren **(b)**, dynamiek en flexibiliteit **(c)** vertrouwen en wantrouwen **(d)**, geweld en bedreiging **(e)** en de rol van gedeelde normen, waarden en overtuigingen **(f)**. Daaraan zijn nog toegevoegd: rijkdom en status **(g)**, vorm van criminele activiteit die een rol speelt **(h)**, verwevenheid onder- en bovenwereld **(i)**, relatie Turkije en Nederland **(j)**. De **n=54** mediaberichten zijn op deze kenmerken geanalyseerd. De bevindingen daarvan zijn in de navolgende paragrafen verwerkt.

Ten behoeve van de beschrijving van het tweede kenmerk, namelijk kenmerk van verbindingen **(2)** is een tweede Excel bestand gemaakt waarin de namen van alle betrokken personen die in de mediaberichten werden genoemd, zijn verwerkt. Naast de namen van de geliquideerde personen **(n=12)** ging dat nog om **n=44** andere betrokken. Alleen de betrokken die (ook) gerelateerd worden aan criminele activiteiten en mogelijk deel uitmaken van die 'Amsterdamse onderwereld' zijn daarin meegenomen. Deze namen zijn zowel in de linkerkolom weergegeven als in de rijen rechtsboven. In de cellen is de aard van hun relaties beschreven met een verwijzing naar het mediabericht waaruit die blijkt. Op basis van dit schema is in Analyst's notebook een relatieschema gemaakt. **(Zie bijlage X).** In deze netwerkteking zijn de onderlinge relatie en de aard daarvan visueel gemaakt.

1.3. Validiteit van de gegevens

De informatiebron voor deze analyse zijn mediaberichten. Hoewel de journalistiek zich doorgaans probeert te basseren of feiten, wordt ook informatie van bijvoorbeeld informanten meegenomen. Een artikel kan bovendien 'gekleurd' zijn door de mening van de journalist. De betrouwbaarheid van de informatie is daarom niet altijd even groot. Dit is getracht te ondervangen door bijvoorbeeld beweringen die in een bron worden gedaan te staven met dezelfde beweringen in andere bronnen. Indien die andere bronnen er niet waren, is de informatie of niet gebruikt, of is daar waar van toepassing toegelicht dat de betrouwbaarheid van informatie twijfelachtig is.

Daarbij zijn niet alleen de bekende nationale media, zoals de Volkskrant, het NRC en de Telegraaf geraadpleegd, maar ook de regionale media zoal het Parool en blogs van misdaadjournalisten. Met name die laatsten brengen een risico's met zich mee, omdat deze soms van enkele jorunalist zijn die niet onder de controle van een ervaren redactie valt. Dat is een evident nadeel, maar daar staat tegenover dat op deze blogs soms unieke informatie te vinden is, omdat zij zich op hun eigen bronnen basseren. Ook hiervoor geldt dat is geprobeerd om beweringen die gedaan worden te staven met informatie uit andere bronnen en anders aan te geven waneer bepaalde bevindingen niet met zekerheid gesteld kunnen worden.

In de netwerktekening van **Bijlage X.** wordt betrouwbaarheid van relaties tussen personen weergegeven door feiten aan te duiden met een 'vaste' lijnen tussen twee personen, waarschijnlijkheden aan te duiden met een onderbroken lijn en een relatie die gebaseerd is op slechts één bron met een stippellijn.

1.4. Korte omschrijving van de liquidaties

Het uitgangspunt voor deze analyse vormen in totaal 12 liquidaties tussen 2006 en 2015. Hieronder volgt op volgorde van **Tabel x.** en **Tabel x.** daarvan ter introductie een korte beschrijving.

1 *4 januari 2014*

was samen met de bekende Amsterdamse crimineel en oprichter van in Zandvoort. wordt s'avonds van dichtbij meermaals in zijn hoofd geschoten als hij na een familiebezoek op de Slauerhoffstraat in Amsterdam in zijn auto wil stappen. Hij had zijn zestien maanden oude zoontje op zijn arm die ongedeerd bleef. Zijn acht-jarige dochter stond naast hem.

2. Liquidatie *9 december 2014*

wordt op 9 december in de Uiterwaardenstraat in Amsterdam onder vuur genomen. Hij bezwijkt uiteindelijk in deuropening van The Riverside Bar in Amsterdam. Samen met zijn jeugdvriend is hij verdachte geweest van een reeks misdrijven, waaronder afpersing en gijzeling van een drugshandelaar en de liquidatie van en Hij zou samen met door de Nederlandse justitie ook worden verdacht van het transport van 360.000 XTC-pillen naar Turkije.

3 en 4. Liquidaties van *en* *24 december 2014*

wordt 's avonds samen met zijn bodyguard geliquideerd ten noorden van het Taksim plein in Istanbul. komt uit Rotterdam- West en is de jongere broer van de bekende crimineel Beiden hebben in Turkije een reputatie als 'onderwereldbaas' en zouden de controle hebben over het nachteleven in Istanbul.

5. Liquidatie van *24 december 2014*

De uit Alkmaar afkomstige wordt van dichtbij onder vuur genomen als hij in Istanbul staat te wachten voor het rode stoplicht. Zijn Nederlandse vrouw zit op dat moment in een auto achter hem. is

CONCEPT

een van de verdachten in het Passageproces **(zie kader blz. x)**. Volgens een kroongetuige was hij de opdrachtgever van drie liquidaties waaronder die van voorzitter van In het verleden heeft in het eerste elftal van deze Amsterdamse club gevoetbald.

6. Liquidatie van 31 december 2014

wordt enkele malen door zijn hoofd geschoten als hij in zijn auto op het Tussendek in de Banne Noord in Amsterdam staat. In 2010 overleefde hij een aanslag op zijn leven toen hij in een auto zat die op de Torontobrug naast het Amstelhotel in Amsterdam explodeerde. Doordat de auto gepantserd was, bleef hij ongedeerd. was in het verleden de bodyguard van de drugshandelaar ontslaat nadat in december 2007 wordt neergeschoten op de Eosstraat in Amsterdam. zou van deze aanslag verdenken.

7. Liquidatie Beyhan Demirci 14 januari 2015

In de avond van 14 janauri 2015 wordt met een kalasjnikov doodgeschoten op haar balkon in de Amsterdam als zij in het donker onder een deken een sigaret rookt. De politie vermoedt dat men het op haar schoonzoon had gemunt die een tijdje bij haar heeft gewoond. Hij is een bekende van de politie.

8. Liquidatie 26 april 2015

wordt met een automatisch wapen geliquideerd als hij in zijn auto in de S.F. van Ossstraat in Amsterdam rijdt. Hij is de zoon van de bekende crimineel en coffeeshophouder was verwikkeld in diverse conflicten en strafrechterlijkonderzoeken. Samen met zijn jeugdvriend wordt hij verdacht van afpersing en gijzeling van een drugshandelaar en de liquidatie van en Hij zou samen met door de Nederlandse justitie ook worden verdacht van het transport van 360.000 XTC-pillen naar Turkije.

9. Liquidatie 17 februari 2007

was een succesvolle Turks-Nederlandse textielondernemer en voorzitter van de voetbalclub Türkiyemspor. Volgens bronnen van de Telegraaf zou hij echter een van de kopstukken van de Nederlandse heroïnehandel zijn en de voetbalclub met drugsgeld sponsoren. wordt op 17 februari vanuit een rijdend busje op de Jan Rebelstraat in Amsterdam doodgeschoten. Hij was toen onderweg naar het Turkse restaurant Birbey om de verjaardag van zijn 20-jarige zoon te vieren.

10. Liquidatie 1 juli 2013

is een telg uit de bekende criminele familie van en Eind januari 2013 reist hij met zijn vriendin van Amsterdam naar Istanbul waar ze in een hotel verblijven. In juli wordt zijn lichaam in een bos nabij Istanbul gevonden. en worden van enige tijd van de moord verdacht. Zuhuri zou een partij van 60.000 pillen van het trio hebben 'weggetipt' bij de politie.

11. Liquidatie 3 oktober 2011

Het lichaam van de Amsterdamse wordt aangetroffen in een uitgebrande auto langs de A58 tussen Tilburg en Eindhoven. zou een handlanger van zijn geweest tot hij zaken ging doen met een Turkse groep uit Eindhoven. Met deze Turkse groep zou hij ruzie hebben gekregen. is in het verleden veroordeeld voor moord, doodslag, drugshandel en afpersing.

CONCEPT

12. Liquidatie *23 juni 2006*

wordt in zijn auto doodgeschoten als hij die wil parkeren op de Mahlerstraat in Tilburg. De politie stelt al snel vast dat het om een afrekening in het criminele ciruict gaat. In november 2015 wordt gearreseerd op verdenking van moord op nadat deze door kroongetuige van het Passageproces wordt aangewezen.

Op de achtergrond van deze liquidaties speelt het Passageproces dat verwevenheid kent met de liquidaties. Zie het kader voor een korte omschrijving van dat proces. Naar de verwevenheid wordt in de rest van het hoofdstuk daar waar van toepassing verwezen.

Intermezzo: Passageproces

De liquidatiezaak Passage is een van de grootste Nederlandse justitiële onderzoeken naar een reeks van liquidaties in de Amsterdamse onderwereld. Het Passageproces is gestart op 9 februari 2009 en zal waarschijnlijk in de zomer van 2016 worden afgerond. Het draait om zeven moorden, waarvan twee dubbele liquidaties. Vijf van de moorden zijn gepleegd in 1993 de andere twee in 2005 en 2006. De moorden in 1993 betreffen de dubbele moord op de Joegoslaven en de moord op de Amsterdamse sportschoolhouder en de dubbele de moord op de drugshandelaar en zijn vriendin De laatste twee liquidaties hebben betrekking op resp. en Er staan in totaal elf verdachten terecht. Een aantal van hen wordt ook vervolgd voor poging tot moord, wapenbezit, voorbereiden van moordaanslagen, witwassen en deelname aan een criminele organisatie.

De verdachten zijn onder meer , , , , en wordt pas later als verdachte aan het proces toegevoegd na belastende verklaringen van kroongetuige De hoofdverdachten zijn en die door justitie als de rechterhand van wordt beschouwd, zou onder meer opdrachtgever zijn geweest voor de moorden op en Tegen beiden heeft het OM levenslang geëist, maar ze worden vrijgesproken en krijgen relatief lage straffen voor andere vergrijpen. Zo is veroordeeld tot zes maanden gevangenisstraf voor witwassen en het bezitten van twee valse paspoorten. is veroordeeld tot 1,5 jaar gevangenisstraf voor witwassen, maar wordt op 24 december 2014 in Istanbul zelf geliquideerd. is veroordeeld tot een levenslange gevangenisstraf voor o.a. de moord op en In de zaak van heeft een bekentenis afgelegd. Daarvoor heeft het OM acht jaar cel geëist.

Een groot deel van de bewijzen in het proces is gebaseerd op de verklaringen van kroongetuige die zegt de kennis te hebben opgedaan van de verdachte Er is daarnaast ook nog een anonieme getuige die genoemd wordt. heeft ook verklaringen afgelegd in de moordzaken van maken echter geen deel uit van dit proces, omdat verscheidene nog in onderzoek zijn. In 2015 wordt daar ook nog de postume getuigenis van aan toegevoegd. De eveneens geliquideerde drugshandelaar had in 2009 verklaringen laten opnemen waarin hij onder meer aangeeft dat de moord op heeft geregeld.[117]

en worden in dit proces verdacht van voorbereidende handelingen tot moord op (2004). is zelf intussen in Turkije veroordeeld tot een langdurige gevangenisstraf vanwege het voorbereiden van liquidaties en grootschalige drugshandel. wordt later als nieuwe belangrijke kroongetuige aan de zaak toegevoegd. Hij is veroordeeld voor dertig jaar voor de moord op .

[117] http://www.parool.nl/parool/nl/7/MISDAAD/article/detail/4135652/2015/09/04/OM-komt-met-postume-getuige-in-Passageproces.dhtml, geraadpleegd 11 november 2015.

verklaart dat [redacted] opdrachtgever was van de moord op [redacted] zou hem voor die moord hebben betaald en zou ook opdracht hebben gegeven voor de moord op Houtman.

1.5. Kenmerken van verbindingen (a)

In de netwerktheorie zeggen **kenmerken van verbindingen** iets over de aard van de relatie tussen twee of meerdere personen. Die kunnen zakelijk, sociaal of familiar zijn. Daar wordt hier nog één aantegevoegd namelijk 'vijandig'. Een relatie tussen twee personen kan dubbele kenmerken hebben, bijvoorbeeld als twee broers samen een onderneming hebben. Ze zijn dan zowel familiair als zakelijk gerelateerd.

Ten behoeve van de beschrijving van de aard van de verbindingen is een Excel bestand gemaakt waarin de namen van alle betrokken personen die in de mediaberichten werden genoemd, zijn verwerkt. Naast de namen van de geliquideerde personen **(n=12)** ging dat nog om **n=44** andere betrokken. Alleen de betrokken die (ook) gerelateerd worden aan criminele activiteiten en mogelijk deel uitmaken van die 'Amsterdamse onderwereld' zijn daarin meegenomen. Deze namen zijn zowel in de linkerkolom weergegeven als in de rijen rechtsboven. In de cellen is de aard van hun relaties beschreven met een verwijzing naar het mediabericht waaruit die blijkt. Op basis van dit schema is in Analyst's notebook een relatieschema gemaakt. **(Zie bijlage X).** In deze netwerkteking zijn de onderlinge relatie en de aard daarvan visueel gemaakt.

In de netwerktekening **(zie Bijlage X.)** zijn familierelaties met een rode lijn weergegeven, zakelijke relaties met een groene lijn, vijandige relaties met een blauwe lijn en sociale relaties met een zwarte lijn. De bronnen waaruit deze relaties blijken zijn met referende nr's weergegeven. Als meerdere relaties van toepassing zijn tussen twee personen is slechts een weergegeven. De 'sterkste verbinding' is weergegeven; m.a.w. eerst familie (bloedband), dan zakelijk (formeel), dan sociaal en dan vijandig.

Op basis van die netwerktekening blijkt dat tussen de in totaal **n=56** betrokken personen sprake is van alle vier soorten verbindingen. Bij de <u>familierelaties</u> gaat bijvoorbeeld om:

- Vader en zoon [redacted] die beiden in het criminele ciruit actief zijn. De broer van [redacted] zou op een dodenlijst staan[118];
- [redacted] en [redacted] zijn boers die actief zijn in het criminele circuit. [redacted] is volgens informatie van de RID hun neef en [redacted] zou volgens mediaberichtgeving 'een telg' uit dezelfde familie zijn. Zowel [redacted] als [redacted] zouden actief zijn in het criminele ciruit;
- [redacted] is de schoonmoeder van [redacted] komt in de politiesystemen niet voor, maar [redacted] s een bekende crimineel;
- [redacted] en [redacted] zijn neven. Beiden worden verdacht van medeplichtigheid van liquidatie;
- De ex-vriendin van [redacted] is de (huidige) vriendin van [redacted] Van de vriendin is niet bekend of zij zich in het criminele circuit begeeft, maar van [redacted] wel.

Dat mensen van dezelfde familie betrokken zijn bij criminele activiteiten laat zich verklaren. Binnen de criminele wereld gelden de wetten en regels niet waar men doorgaans in het zakelijke leven op terug kan vallen. Zaken worden onder andere gedaan op basis van vertrouwen. *"In de onderzoeken van Klerks (2000a) en Moerland en Boerman (1999) wordt bijvoorbeeld geconcludeerd dat familiebanden een rol van betekenis spelen in de organisatie van criminaliteit. Het gezin en de wijdere familie verschaffen een mate van vertrouwdheid, afscherming en beschikbaarheid die op andere manieren maar moeilijk te organiseren is."*[119]

Wat betreft de <u>zakelijke relaties</u> tussen twee of meer personen gaat het in dit geval om 'zakelijke' activiteiten in het criminele ciruit (gezamenlijke drugshandel bijvoorbeeld.) Slecht bij uitzondering blijkt met betreking tot de **n=56** personen dat zij daadwerlijk een formeel zakelijk verband onderhouden. Het gaat bijvoorbeeld om:

[118] Onbekend of Sevinc Önder zich ook in het criminele circuit begeeft.
[119] De analyse van criminele infrastructuren, blz. 11.

CONCEPT

- [redacted] en [redacted] hebben gezamenlijk geinvesteerd in [redacted] in Amsterdam;
- [redacted] is de 'rechterhand' en bodyguard van [redacted]
- [redacted] zouden een crimineel samenwerkingsverband vormen (diverse bronnen; OM en kroongetuigen);
- [redacted] was de voormalig bodyguard van [redacted]
- [redacted] en [redacted] zijn broers, maar zouden ook samen het nachtleven in Istanbul controleren en zich bezig houden met criminele activiteiten;
- [redacted] en [redacted] doen 'zaken' met [redacted]
- [redacted] en [redacted] doen 'zaken' met [redacted]
- [redacted] zou 'zaken doen' met [redacted] en [redacted][120]
- [redacted] zou 'zaken doen' [redacted]
- [redacted] neemt de 'zaken waar' van de broers [redacted] en [redacted] in Nederland.

Deze 'zakelijke' relaties hebben meest betrekking op zakelijke relaties in het criminele circuit. Van de meeste personen zijn geen legale inkomstenbronnen bekend. [redacted] en [redacted] vormen daar een uitzondering op. Önder exploiteerde diverse coffeeshops in Amsterdam. [redacted] stond behalve als voorzitter van [redacted] bekend als succesvolle textielondernemer.

Tussen de betrokken personen zijn veel sociale relaties zichtbaar. Sociale relaties is wat dat betreft een breed begrip; het kan gaan bijvoorbeeld gaan om vrienden en kennissen. In dit geval gaat het bijvoorbeeld om:

- [redacted] zijn 'jeugdvrienden';
- [redacted] is in de gevangenis bevriend geraakt met [redacted] en [redacted]
- [redacted] en [redacted] zijn vrienden;
- [redacted] en [redacted] zijn 'vage' vrienden;
- [redacted] en [redacted] zijn 'goede vrienden'.
- [redacted] is bevriend met [redacted] en [redacted]
- [redacted] en [redacted] waren 'goede vrienden';
- [redacted], [redacted] en [redacted] kenden elkaar via Türkiyemspor;

Hoe en waar sociale relaties tot stand komen blijkt niet in alle gevallen uit de mediaberichtgeving. In een enkel geval, die van [redacted] en [redacted] gaat het om jeugdvriendschappen. In een andere geval gaat het om vriendschappen die vermoedelijk zijn ontstaan bij de voetbalclub [redacted] aangezien aangegeven wordt dat men elkaar daarvan zou kennen. Van de overige sociale contacten is niet bekend hoe, waar en wanneer die zijn ontstaan. De sterkte van deze verbinding tussen twee personen kan ver uiteenlopen. Vriendeschappen kunnen heel sterk zijn, maar als twee personen slechtse vage kennissen zijn, zal aan de verbinding minder waarde worden gehecht.

Tussen de n=56 zijn veel vijandelijke relaties zichtbaar. Dit zijn relaties tussen twee of meer personen waarvan bekend is dat zij ruzie hebben, rivalen en/of vijanden zijn. Het gaat in dit geval bijvoorbeeld om:

- [redacted] en [redacted] zijn rivalen;
- [redacted] heeft ruzie met [redacted] 'de grootste rat die er is';
- [redacted] is 'bang voor [redacted]
- [redacted] zou [redacted] afpersen;[121]
- [redacted] en [redacted] zouden vijanden zijn;[122]

[120] Deze informatie is niet betrouwbaar. In andere bronnen wordt ook beweerd dat ze vijanden zijn.
[121] Deze informatie is niet betrouwbaar, omdat [redacted] zelf in andere bronnen beweerd dat ze vrienden zijn.

CONCEPT

- [redacted] zou rivaal van [redacted] zijn. Het OM verdenkt [redacted] van opdracht tot liquidatie van [redacted]
- [redacted] en [redacted] hebben ruzie. [redacted] zou [redacted] verdenken van een poging tot moord op hem;
- [redacted] en [redacted] hebben ruzie vanwege dezelfde (ex)- vriendin;
- [redacted] zou opdracht hebben gegeven tot een bomaanslag op [redacted]
- [redacted] en [redacted] zouden [redacted] hebben willen vermoorden;
- [redacted] en [redacted] zouden [redacted] hebben vermoord;
- [redacted] gaf opdracht tot liquidatie van [redacted] en [redacted]

Dat de vijandige relaties ten opzichte van de andere soort relaties meer voorkomt, hangt waarschijnlijk samen met het feit dat door het onderwerp van de berichtgeving (liquidaties) deze relatie meer belicht wordt. Doorgaans doen criminelen er alles aan om zich voor de buitenwereld af te schermen. Een crimineel kan er ook belangen bij hebben om een bepaalde vijandige relaties naar buiten te brengen.

Tot slot wordt nog opgemerkt dat er over een aantal relaties tegenstrijdige verklaringen zijn. Zo is de relatie tussen [redacted] en [redacted] onduidelijk. [redacted] geeft de ene keer aan dat hij geen problemen heeft met [redacted] en de andere keer dat hij door hem afgeperst wordt. De relatie kan zijn veranderd of er kunnen verschillende belangen zijn om verschillend over de aard van de relatie te verklaren.

Vetes

Uit de mediaberichtgeving blijkt dat sommige 'ruzies' verder gaan dan een ruzie tussen twee personen. In relatie tot de broers [redacted] en [redacted] wordt bijvoorbeeld aangegeven dat hun 'groep' al ruim twintig jaar een vete zou uitvoeren met de [redacted][123] [redacted] wordt beschreven als een maffia organisatie die net als de [redacted] deel uitmaakt van de Zwarte Zee maffia. Ze zouden strijden over de macht.

Daarnaast wordt aangegeven dat de Zwarte Zee maffia een strijd uit zou voeren met de Koerdische maffia. Er wordt in mediaberichtgeving aangegeven dat [redacted] connecties met Koerdische maffia heeft. [redacted] [redacted] en [redacted] worden daarentegen tot de Zwarte Zee maffia gerekend.

1.6. Posities van actoren (b)

Behalve de aard van de relaties tussen personen, worden netwerken gekenemerkt door de posities die verschillende personen in het netwerk innemen. Een persoon kan bijvoorbeeld een leiderschapsrol vervullen, of een rol van facilitor of bruggenbouwer. *"Volgens het netwerkperspectief is de criminele leider/ondernemer/ spil een uitzonderlijk persoon, omdat hij structurele openingen overbrugt, en daarom bepaalde leiderschapstrekken bezit."*[124] Een bruggenbouwer legt het contact tussen het ene en het andere netwerk. Een facilitator is iemand die over specifieke kennis of vaardigheden beschikt en criminele activiteiten faciliteert, zoals een notaris of electricien. Om de positie van iemand in een netwerk in beeld te brengen, wordt vaak gekeken naar het aantal contacten dat iemand binnen het netwerk onderhoudt.

In dit geval is geen zicht op een compleet netwerk. In plaats daarvan zijn de mediaberichten geanalyseerd op omschrijvingen van personen. Wat zeggen deze omschrijvingen over de positie die iemand in een netwerk inneemt? **Tabel X.** geeft een overzicht van de duidingen die zijn gebruikt bij een aantal van de 56 personen.

---

[122] Deze informatie is niet betrouwbaar. In andere bronnen wordt ook beweerd dat ze samenwerken en/of dat [redacted] een protégé van [redacted] is.

[123] http://panorama.nl/blog/misdaad-blog/exclusief-zo-werkt-de-turkse-maffia.html, geraadpleegd 7 december 2015.

[124] Justititiele verkennning, blz. 42

Alleen de personen met de meeste omschrijvingen of de opvallendste omschrijvingen zijn in deze tabel opgenomen.

Naam	Omschrijving
	'een absoluut kopstok', 'topcrimineel' (3x), 'maffiabaas', 'baas ' 'gevaarlijke criminele groepering ' 'beruchte Turkse familie ', de wordt geleid door , 'de zijn mannen uit het hoogste echolon van de Turkse narcoboeven, mannen die in heel Europa actief zijn in het criminele milieu', 'de , 'de groep rond de
	'een bekende in de Turkse onderwereld in Nederland, vooral in Rotterdam', 'gevaarlijke criminele groepering ' 'beruchte Turkse , 'de zijn mannen uit het hoogste echolon van de Turkse narcoboeven mannen die in heel Europa actief zijn in het criminele milieu', 'de groep rond
	'iemand voor wie iedere crimineel siddert en beeft', 'onbetwiste leider in Nederland', zou namens de de macht overnemen in Tilburg, 'de angst voor hem was zo groot dat criminelen letterlijk de stad uit vluchten', geniet ver buiten Turkije respect'.
	'crimineel', 'net als zijn vader zeer bekend in het milieu'
	'bekende crimineel' (2x)
	'beroepscrimineel' (2x), 'een bekende Amsterdam- Turkse crimineel', 'had een rol in een reeks onderwereldmoorden', 'de , 'leider van een bende uit het Zwarte Zee gebied'
	'een invloedrijk man in Turkije', 'de groep
	'zware crimineel', 'gevierd zakenman', 'drugshandelaar', 'bekende crimineel', 'bij recherche bekende crimineel'.
	'in drugs handelende voetbalmecanas', 'kopstuk Nederlandse heroïnemaffia'
	'drugshandelaar', 'Turkse crimineel'
	'grote heroïnehandelaar', 'financier van de PKK', 'vertegenwoordiger van een grote clan Koerden',
	'de man van Europa'

Tabel X. Overzicht acht liquidaties Turks-Nederlandse criminelen 2014-2015 uit de media

Wat opvalt aan de omschrijvingen in de media is dat met name de leidersrol omschreven wordt. Termen als 'leider', 'baas' en 'kopstuk' worden wel veel gebruikt. Deze termen suggeren een zeker mate van hierarchie in de netwerken .Uit **tabel x.** blijken vooral de en hun (vermoedelijke) neef een leidersrol te vervullen in het criminele netwerk waar zij deel vanuit maken. Gezien de omschrijvingen zouden zij in heel Europa actief zijn, waaronder Nederland. Over Kocaman wordt bijvoorbeeld geschreven dat *hij "(...) volgens justitie een groep leidt van tien mannen. Het zijn allemaal Turken in de leeftijd van 23 tot 48 jaar. Sommige zijn geboren in Turkije, andere in Nederland. Alle tien hebben antecedenten op het gebied van drugs- en geweldsdelicten."*[125] Daarnaast lijken ieder verschillende netwerken aan te voeren.

Facilitator of bruggenbouwer zijn geen termen die worden gebruikt in de mediaberichten. Met die rollen in een crimineel netwerk is men wellicht minder bekend of het is vanuit journalistiek oogpunt minder interessant om op deze rollen in te gaan. Dat de leiderschapsrollen daarentegen wel veel aandacht krijgen is in die zin opvallend omdat uit (criminologische) onderzoeken blijkt dat in Nederland vrijwel geen sprake van hierarchisch gestructureerde netwerken, maar eerder van fluide netwerken. **(Zie ook Theoretisch kader).** Dat wil overigens niet zeggen dat deze fluide netwerken geen leider kunnen hebben, maar ze zijn mogelijk wel minder hierarchisch georganiseerd als sommige omschrijvingen doen vermoeden. Het kan echter ook zo zijn dat bepaalde netwerken in bijvoorbeeld Turkije wel hierarchisch georganiseerd zijn en we daar in Nederland zicht

[125] De Turkse maffia zit diep in de Nederlandse onderwereld, Panorama, d.d. 1 februari 2015.

op krijgen omdat we met een gedeelte daarvan in aanraking komen. (Zoals [redacted] die namens 'de groep [redacted] de zaken in Nederland zou regelen.')

1.7. Dynamiek en flexibiliteit (c)

De dynamiek en flexibiliteit is van groot belang voor het succes van een criminele organisatie. Arrestaties en in belasgnames hinderen een netwerk soms maar zeer beperkt, omdat schakels van het netwerk vervangbaar zijn. *"Opsporingsinstanties zien een toename van heterogeniteit naar herkomst van de dader binnen criminele samenwerkingsverbanden die actief zijn in Nederland (DNRI, 2005). Dit kan, zo stellen zij, leiden tot de ontwikkeling naar wereldwijde criminele netwerken. Binnen deze netwerken zal een verdere differentiatie van criminele kerntaken waarneembaar zijn. Met andere woorden: de flexibiliteit van de criminele samenwerkingsverbanden zal toenemen (...)."*[126]

Dat laatste lijkt te worden bevestigd in een mediabericht over een strafrechterlijk onderzoek naar [redacted] en de criminele activiteiten van het samenwerkingsverband waar hij deel van uit zou maken in Tilburg. Daarin is vermeldt: *"In een getapt gesprek van [redacted] praat hij met een onbekend persoon over het aantal leden van de organisatie dat vastzit in verschillende landen. Dat zijn er dan 25."*[127] Met andere woorden van de organisatie waar [redacted] deel van uitmaakt en die op dat moment bezig is met een opmars in Tilburg zitten 'in diverse landen' maar liefts 25 personen vast. De groep waar [redacted] deel vanuit maakt lijkt dus wereldwijd actief te zijn (Turkije, Nederland en 'diverse landen') maar wordt in haar activiteiten niet gehinderd door de 25 gedetineerde groepsleden gezien de opmars in Tilburg die tegelijkertijd plaats vindt. Dat lijkt te suggereren dat ofwel de groep waar Kocaman deel vanuitmaakt vele malen groter is, of dat de leden snel weer vervangen zijn door nieuwe leden.

In de overige mediaberichten is geen (in ieder geval niet zo expliciet) aandacht voor de dynamiek en flexibiliteit van het netwerk.

1.8. Vertrouwen en wantrouwen (d)

Een kenmerk van criminele netwerken is de rol die vertrouwen en wantrouwen speelt. *"Binnen die sociale relaties zou het volgens Weerman en Kleemans interessant zijn om de rol van vertrouwen en wantrouwen nader te analyseren. (...) Burt (2001) opende recentelijk een interessante discussie over de schaduwzijde van sociale cohesie. Die kan namelijk gemakkelijk leiden tot roddel, achterklap en karaktermoord."*[128] De laatste kan goed debet zijn aan de liquidatiereeks. Indien men het vermoeden heeft dat iemand niet meer te vertrouwen is, worden soms drastische maatregelen genomen om te voorkomen dat informatie wordt doorgespeeld. Als het vermoeden is dat die informatie aan de politie wordt doorgespeeld, lijkt dat nog urgenter.

In de mediaberichten wordt niet explicitiet ingegaan op de rol van vertrouwen en wantrouwen in het netwerk. Alleen [redacted] zegt daar in een mediabericht wat over: *"Ik heb helemaal niets met Hollanders, dat is het probleem. Ik ben een man van woord. De enige met wie ik een probleem heb is [redacted] Die heeft mij neer laten knallen en ik denk niet dat hij naar een Nederlandse groep gaat met de vraag ik heb iets voor jullie. Dat kan niet."* Uit het bericht spreekt dat [redacted] er trots op is dat hij een man van zijn woord is. Dat hangt volgens hem blijkbaar ook samen met zijn Turkse achtegrond, aangezien hij daarvoor aangeeft dat hij omdezelfde reden 'helemaal niets met Hollanders heeft'.

1.9. Geweld en bedreiging (e)

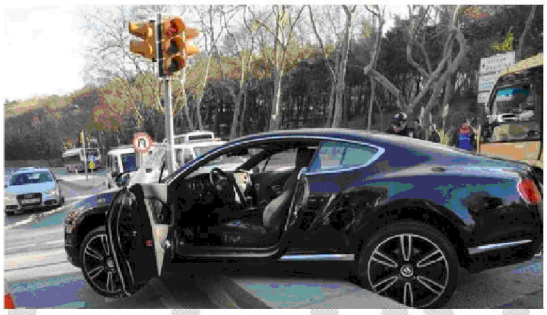
De twaalf liquidaties kregen in de media onder andere veel aandacht vanwege het geweld en de brutaliteit waarmee ze werden uitgevoerd. Tien van de twaalf personen zijn publiekelijk van dichtbij neergeschoten, vaak

[126] Criminele brokers en netwerkstructuren, blz. 56.
[127] De Turkse maffia zit diep in de Nederlandse onderwereld, Panorama, d.d. 1 februari 2015. [redacted]
[128] De analyse van criminele infrastructuren, blz. 12.

CONCEPT

met automatische wapens. Slechts in het geval van [redacted] en [redacted] heeft men geprobeerd het delict te verhullen door respectievelijk het lichaam in een uitgebrande auto langs de snelweg achter te laten en het lichaam in een bos nabij Istanbul te verbergen.

Van de tien liquidaties die publiekelijk zijn uitgevoerd, valt het op dat dit soms op klaarlichte dag en in aanwezigheid van vrouw en kinderen is gebeurd. [redacted] had bijvoorbeeld zijn zestienmaanden oude zoontje op zijn armen toen hij van dichtbij werd neergeschoten. Zijn achtjarige dochter stond naast hem. Het gevaar dat omstanders bij deze liquidaties liepen werd bovendien op de koop toe genomen. Zo werdt [redacted] op klaarlichte dag met automatische wapens doodgeschoten toen hij in zijn Bentley voor het rode stoplichte wachtte. Zijn Nederlandse vriendin reed in een auto achter hem en zag het gebeuren. Mogelijk vermoedden zij overigens reeds een aanslag en reden ze daarom apart.[129]

Figuur 1. Liquidatie [redacted], Istanbull

Figuur 2. Liquidatie [redacted] Amsterdam

In de mediaberichten wordt over de wapens die werden gebruikt bij de liquidaties of in het bezit waren van betrokkenen, gemeld dat het gaat om 'kalasjnikovs', 'een pistoolmitrailleur met verlengd magazijn (Beretta 93R)', 'een doorgeladen pistool', 'een halfautomatisch geweer (GSG, model 5)', 'dubbelloops hagelgeweren', 'volautomatisch aanvalsgeweren', 'revolvers', 'automatische wapens', 'een Glock 26' en 'een Smith&Wesson32-1'. Daarnaast wordt in de mediaberichten ook geschreven over 'handgranaten' en 'bommen'. Behalve met (automatische wapens) is namelijk ook geprobeerd om personen met bomaanslagen om het leven te brengen. Zo heeft [redacted] in 2010 een aanslag op zijn leven overleefd toen in zijn gepantserde voertuig in de kofferbak een bom afging. [redacted] zou ene E.O. opdracht hebben gegeven om [redacted] die een grote schuld bij hem zou hebben, met een bomaanslag in zijn auto om het leven te brengen. De politie kon deze aanslag veredelen en vond de bom onder het bed van E.O. Hij kreeg vijfeneen half jaar celstraaf, maar heeft altijd ontekend.

Daarnaast worden in de mediaberichten siutaties omschreven die een beeld geven van het geweld dat door leden van de onderwereld wordt gebruikt. Zo verklaart kroongetuige van het Passageproces **(zie kader, blz. x)** [redacted] dat [redacted] hem opdracht had gegeven om [redacted] te liquideren. [redacted] handelde in drugs en woonde in dezelfde flat in Buitenveldert Amsterdam als [redacted] Toen [redacted] klaar lag om [redacted] dood te schieten durfde hij het niet aan omdat hij niet helemaal zeker was dat het de juiste persoon was. [redacted] zou daarop hebben gezegd: *"Schiet hem maar gewoon dood, ik neem de verantwoordelijkheid wel als het de verkeerde neger blijkt'. In de flat woonden immers 'toch alleen maar Japanners'."*[130]

Er wordt ook geschreven over het geweld dat Zekeriya Kocaman en 'zijn soldaten' gebruikten in Tilburg toen ze probeerden daar de drugsmarkt over te nemen. *"Aanvankelijk benaderen ze criminelen en ondernemers uiterst vriendelijk en correct, waarna ze een verzoek neerleggen. 'Inmiddels weet iedereen dat dit verzoek gezien moet worden als een eis. Men treedt keihard op en stelt zogenaamde voorbeelden indien de verzoeken niet worden*

[129] http://www.rtlnieuws.nl/nieuws/buitenland/beelden-van-liquidatie-ali-akgun-opgedoken., geraadpleegd 7 december 2015.
[130] http://www.parool.nl/parool/nl/1324/LIQUIDATIEPROCES/article/detail/3817824/2014/12/25/Wie-was-de-doodgeschoten-[redacted]-40.dhtml. Geraadpleegd 7 december 2015.

gehonoreerd of naar tevredenheid worden afgehandeld,' zo staat in het proces-verbaal van de RID. (...) De drie liquidatiepogingen [op [redacted] en [redacted] [redacted] *zijn voorbeelden van de consequenties die het weigeren kan hebben."*[131]

Met uitzondering van dit voorbeeld van geweld dat Zekeriya Kocaman en zijn groep gebruikten tegen lokale criminelen én ondernemers, lijkt het geweld zich met name te richten op leden van de onderwereld zelf. Het lijkt bovendien geen doel op zich, maar een middel van vergelding of een middel om zich te beschermen. Dat laatste is bijvoorbeeld het geval wanneer een persoon wordt geliquideerd, omdat anderen bang zijn dat hij met de politie praat. Daarnaast is mogelijk ook sprake van bedreiging en afpersing. Zo verklaart [redacted] tegenstrijdig als het over [redacted] gaat. De ene keer noemt hij hem 'een vriend' en de andere keer verklaart hij dat hij geld moet betalen aan [redacted] omdat hij door [redacted] wordt afgeperst.

1.10. De rol van gedeelde normen, waarden en overtuigingen (f)

Over gedeelde normen, waarden en overtuigingen blijkt maar beperkt informatie in de mediaberichtgeving te zijn. Een die al eerder aanbod is gekomen is de opmerking van [redacted] die aangeeft, in tegenstelling tot de Hollanders, een man van zijn woord te zijn. Blijkbaar zijn in zijn optiek Turken wel mannen van hun woord.

Betrokkenheid vrouwen

Opvallend aan de uitvoering van de liquidaties is dat vrouwen en kinderen niet in alle gevallen worden ontzien, Zo wordt [redacted] schoonmoeder [redacted] zitten op haar balkon vanaf de straat met een kalasjnikov neergeschoten. Hoewel dat misschien nog een vergissing was, is de poging tot moord op de vrouw van [redacted] [redacted] dat niet. Zij wordt op 4 juni 2015 neergeschoten, maar overleeft het incident. Een maand later wordt ook de ex-vrouw van [redacted] neergeschoten. Zij heeft op dat moment een relatie met [redacted] Het is niet ondenkbaar dat deze schietincidenten niet zozeer met georganiseerde criminaliteit, maar meer (eer)wraak te maken hebben:

"Omdat de zoon van de vrouw [redacted] die op het balkon is dood geschoten een vriendin van [redacted] had afgepakt daarom is die vrouw op het balkon(moeder van [redacted] afgeknalt zeggen bronnen om [redacted] heen. En dat nu een liquidatie poging is gedaan op de weduwe van [redacted] is gewoon een wraak actie om dat moord op die vrouw. Het verhaal van XTC heeft hier niks mee te maken en ander zaken. het is gewoon een 'normale' vette om een meisje geweest iets met eer heeft niks met drugs te maken deze wraak actie."[132]

"En [redacted] had [redacted] gezegd om te betalen omdat hij zijn vriendin had afgepakt omdat hij toch zijn naam te kijk had gezet en [redacted] was bang geworden. [redacted] was het zat geworden om als jongetje weg gezet te worden en zo ging hij met zijn groepje gekke dingen doen. Alleen vlinders crime weer dat [redacted] ook nog een half broertjes heeft want zijn vader had nog bij een andere vrouw een kind. Dit verhaal is nog niet te einde."[133]

1.11. Satus en bezit (g)

Uit de mediaberichtgeving blijkt niet dat betrokken personen in Nederland over uitzonderlijke rijkdom bezitten. Een uitzondering vormt [redacted], maar hij toont die rijkdom met name in Istanbul waar hij regelmatig verblijft. *"Hij woonde in de buurt waar ook de Amerikaanse ambassade is gevestigd. Ik las vandaag in een krant dat het*

[131] De Turkse maffia zit diep in de Nederlandse onderwereld, Panorama, d.d. 1 februari 2015, [redacted]
[132] http://vlinderscrime.nl/nieuws/vrouw[redacted]neer-geschoten/, geraadpleegd 9 november 2015.
[133] http://vlinderscrime.nl/nieuws/najoua-khadiri-weduwe-baris-onder-zwaar-bewaakt/, geraadpleegd 9 november 2015.

CONCEPT

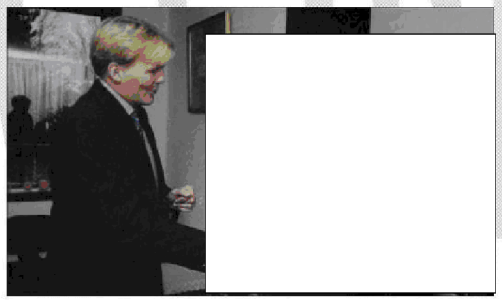
een villa 'van zes miljoen euro' is, onze Turkse bronnen schatten het wel iets lager in (anderhalf miljoen).'"[134] reed daar afwisselend rond in een Bentley, Ferrari of een Mercedes.

De status van een aantal criminelen komt in de berichtgeving beter naar voren. Zo verklaart -, die naar eigen zeggen een liquidatiepoging van de groep van in Tilburg overleefd, - dat die hij steevast als 'de leider' omschrijft, permanent een 'hofhouding van drie mannen om zich heen heeft.' Daarop aansluitend verklaart een andere Tilburger dat "(...) *de ene vaste helper van als de 'hersens' en de ander als 'zijn armen en benen'.fungeert. krijgt zo een bijna mythische status.'"*[135] De laatste opmerking slaat op het feit dat in een rolstoel zit als gevolg van een mislukte aanslag op zijn leven in 2004 of 2005. spreekt geen Nederlands, daarom moeten zijn 'helpers' ook voor hem vertalen.

Filantropie

Een andere manier waarop de status van bepaalde personen naar voren komt is hun, schijnbaar, respectvolle maatschappelijke status. Dit geldt bijvoorbeeld voor voorzitter Tijdens zijn leven gold hij, een succesvolle textielondernemer, als geslaagd voorbeeld van de integratie. Om die laatste reden schudde hij in 2007 nog de hand van prins Willem Alexander. Voor de buitenwereld zou het nieuws dat hij in de heroïnehandel zou zitten als een verassing zijn gekomen. Als financieel investeerder van de voetbalclub kon hij rekenen op veel steun en respect. Hij stond bekend als een prominent lid van de Turkse gemeenschap. **(Zie ook kader.)**

Intermezzo:

Prins Willem- Alexander en **Bron:** www.geenstijl.nl, d.d. 22 februari 2007 + www.panorama.nl

werd op 1 juni 1987 opgericht als In 1990 werd de club omgedoopt tot Turkiyemspor en zou onder die naam bekend worden als een van de topclubs in het Amsterdamse voetbal. Dat gebeurt vooral in de tijd dat (1966) begint te investeren in de club. opende op zijn zestiende een naaiatelier in Amsterdam en groeit al gauw uit tot een succesvol textielondernemer. Hij is officieel voorzitter van de club van 1991 tot en met 1998, maar de jaren erna is hij ook nog actief betrokken bij de club. Onder zijn voorzitterschap heeft de club een begroting van €2 miljoen per jaar.

Op 17 februari 2007 wordt geliquideerd. Hij wordt doodgeschoten nabij in Amsterdam-Osdorp. "*Hij is dan een prominent lid van de Turkse gemeenschap in Nederland, maar zonder dat men het vermoedt tevens één van de belangrijke kopstukken van de Turkse heroïnemaffia in Nederland. De club wordt gesponsord met heroïnegelden. Ook wordt Imaç verdacht van belastingfraude.'"*[136] In 2006 kreeg de club

[134] http://www.misdaadjournalist.nl/2014/12/liquidaties een-turks-onderonsje/, geraadpleegd 11 november 2015.+ http://nos.nl/artikel/2010541-wie-was-ali-akgun.html

[135] Wely, M. van. De Turkse maffia zit diep in de Nederlandse onderwereld. Panorama. 1 februari 2015.

[136] http://www.panorama.nl/crimipedia/nedim-imac, geraadpleegd 11 november 2015.

nog een naheffing van de Belastingdienst van €1.5 miljoen. Ook de Telegraaf meldde in 2005 dat [redacted] al geruime tijd bij politie en justitie in beeld was als kopstuk van de heroinemaffia.[137]

De politie vermoedt dan ook dat de dood van Nedim Imaç een afrekening in het criminele circuit is. Er wordt rekening mee gehouden dat [redacted] die zelf enige tijd bij Türkiyemspor voetbalde, opdracht heeft gegeven tot de moord. Aanvankelijk zouden de twee goed bevriend zijn geweest, maar na 2000 zouden ze gebrouilleerd zijn geraakt. Een postuum openbaar gemaakte verklaring van drugshandelaar [redacted] ondersteunt dit vermoeden. Hij beweert in die verklaring uit 2009 dat [redacted] de liquidatie van [redacted] heeft gegeven.[138] Ook de twee kroongetuigen van het Passageproces, [redacted] en [redacted] verklaren dat [redacted] opdrachtgever van de moord op [redacted] is.[139] Op het moment dat [redacted] geliquideerd wordt, is [redacted] gedetineerd.

Een andere verklaring voor de moord ligt mogelijk in het verhaal dat Nedim Imaç in 2007 een partij van 200 kilo heroïne 'kwijtgeraakt' was en daarom werd bedreigd. Om zichzelf vrij te pleiten had hij de schuld gegeven aan [redacted] die op dat moment in Engeland is. Deze [redacted] is door de Engelse rechter in 2005 tot tweemaal zestien jaar veroordeeld o.a. vanwege heroïnehandel.[140] Daarnaast zijn er geruchten dat [redacted] als burgerinfiltrant voor Amsterdam Unit 7 van de politie fungeerde. Hij mocht 'groot' worden in de heroïnehandel als hij de politie maar van informatie voorzag. Zij waren op dat moment namelijk bezig met een onderzoek naar de heroïnehandel van de Iraanse Rikabadi die via Iran en Turkije heroïne naar Nederland liet brengen. Daar zou het via een Nederlands- Turkse groep worden doorverkocht aan ene [redacted] die het op zijn beurt door verkocht aan de IRA.[141] Tot slot wordt had [redacted] ook nog ruzie met [redacted] Die noemde [redacted] 'de grootste rat die er rondloopt'.[142]

Voor de moord op de [redacted] zijn nooit verdachten veroordeeld. Ook de toedracht is nooit opgehelderd. Met de voetbalclub [redacted] is het slecht afgelopen. Met de dood van [redacted] raakte de club zijn belangrijkste geldschieter kwijt. De schulden lopen op en ook de sponsoren haken af vanwege berichten over vermeend drugsgeld. De financiële problemen worden de club op 20 februari 2009 fataal, dan wordt het faillissement aangevraagd.

Begrafenis [redacted]

De status die bepaalde betrokken hebben, komt misschien nog wel het meest treffend naar voren bij de begrafenis van de Rotterdamse [redacted] en zijn bodyguard cq. rechterhand [redacted] Nadat [redacted] op 24 december 2014 wordt geliquideerd in Istanbul, wordt hij enkele dagen later onder grote belangstelling begraven. Zijn lichaam werd eerst van Istanbul naar Samsum gevlogen in een privévliegtuig en daarna in een konvooi van ongeveer 300 honderd auto's naar zijn geboorteplaats Bafra gebracht. Daar komen bijna 3000 mensen hem de laatste eer bewijzen, waaronder lokale politici zoals de burgemeester. **(Zie afbeelding X.)**

[137] http://web.archive.org/web/20070226094612/http://www.telegraaf.nl/binnenland/59283861/_[redacted]_gaf_opdracht_bomaanslag_.html, geraadpleegd 11 november 2015.
[138] http://www.parool.nl/parool/nl/7/MISDAAD/article/detail/4135652/2015/09/04/OM-komt-met-postume-getuige-in-Passageproces.dhtml, geraadpleegd 11 november 2015.
[139] http://www.at5.nl/artikelen/136695/ros-ali-a-gaf-mij-opdracht-voor-moord-[redacted]geraadpleegd 11 november 2015.
[140] https://www.vn.nl/nederlander-in-engelse-cel-voor-eigen-veiligheid/, geraadpleegd 11 november 2015.
[141] http://www.habergelderland.com/joomla/index.php?option=com_content&view=article&id=2347:bekende-vermoorde-turk-was-infiltrant-van-politie&catid=60:landelijk&Itemid=102, geraadpleegd 11 november 2015.
[142] Zie mediaoverzicht.

Afb. x. Begrafenis [redacted] www.powned.tv. *"Lokale politici zoals burgemeesters behoren tot de duizenden mensen die [redacted] een laatste eer bewijzen."*[143]

1.12. Criminele activiteiten (h)

In de mediaberichtgeving wordt behalve de liquidaties en het opdrachtgeven tot moord diverse criminele activiteiten benoemd waarmee de betrokken zich bezig zouden houden. Dit varieert van drugshandel tot witwassen. Zie voor een overzicht **Tabel X.** Met betrekking tot de liquidaties gaat het vooral over de vraag wie de opdrachtgevers en wie de uitvoerders zijn geweest van de liquidatie alsmede de reden ervan. De redenen blijven vaak onopgehelderd. Deze hangen mogelijk samen met de drugshandel en het praten met de politie.

Criminele activiteit	Aantal keren genoemd
Liquidatie	21
Moord	
Opdrachtgeven moord	
Afpersing	5
Drugshandel	
Witwassen	
Ramkraken / (woning)overvallen	3
Lidmaatschap csv	
Geweld	

Tabel x. Criminele activiteiten van n=56 betrokkenen.

Drugshandel

De drugshandel speelt een prominente rol bij de reeks liquidaties. Alle twaalf personen worden in de mediaberichtgeving daarmee in verband gebracht en dat geld ook voor een groot aantal van de n=44 overige betrokken. Daarbij worden diverse soortden drugs genoemd. *"De tijd dat Turkse drugscriminelen zich vooral concentreren op de handel in heroïne is allang verleden tijd. Wiet is core-business geworden, maar ook de handel in XTC floreert. Twee van de mannen uit de [redacted] worden in november 2011 gepakt op vliegveld Zaventem in België, met 35 kilo xtc in een koffer. In Turkije wordt op dezelfde dag nog zo'n koffer vol pillen onderschept. De twee zouden contact houden met [redacted] en een andere Turk uit Tilburg. De laatste is hij in beeld bij de recherche vanwege een heroïnetransport van Nederland naar Duitsland, waar hij bij betrokken zou zijn geweest."*[144]

[143] Wely, M. van. De Turkse maffia zit diep in de Nederlandse onderwereld. Panorama. 1 februari 2015.

[144] De Turkse maffia zit diep in de Nederlandse onderwereld, Panorama, d.d. 1 februari 2015. [redacted]

CONCEPT

Wapenhandel

[redacted] en [redacted] zijn eenmaal aangehouden in de auto en bleken toen in het bezit te zijn van wapens alsmede een administratie die betrekking leek te hebben op de handel in automatische wapens.[145]

Bedreiging en afpersing

Onderling, maar ook richting buitenstaanders, zou sprake zijn van bedreiging en afpersing. Zo zou de groep rond [redacted] en [redacted] de vermoorde vastgoedhandelaar [redacted] af hebben geperst. [redacted] zou mogelijk [redacted] hebben afgeperst. Van de groep van [redacted] wordt gezegd dat zij (andere) Tilburgse criminelen, maar ook lokale ondernemers bedreigen en afpersen. In geen van de mediaberichtgeving wordt melding gemaakt dat ambtenaren of bestuurders worden afgeperst of bedreigd.

1.13. Verwevenheid onder- en bovenwereld (i)

Op basis van de mediaberichtgeving blijkt sprake te zijn van verwevenheid tussen onder- en bovenwereld. De genoemde verwevenheid doet zich met name voor in Turkije. In een geval wordt aangegeven dat hier ook in Nederland sprake van zou zijn. Daarnaast wordt in de berichtgeving aangegeven dat sprake zou zijn van verwevenheid met activistische groeperingen.

Verwevenheid Turkse bovenwereld

De verwevenheid in Turkije komt bijvoorbeeld in beeld bij de begrafenis van [redacted] in Turkije. Naar Turks gebruik worden kransen geplaatst bij de begrafenis. Een van de kransen zou afkomstig zijn van de betrefende Turkse stadsdeelvoorzitter.[146] Ook de afzenders van de kransen op de begrafenis van [redacted] en [redacted] vallen op. Die zijn onder andere afkomstig van [redacted] Alle drie zijn in Turkije bekend als maffiabazen. "*Wat betreft de Nederlandse tak van de Turkse heroïnehandel mag de naam van [redacted] niet onvermeld blijven. [redacted] werd ook wel [redacted] de Albaniër genoemd, of vanwege zijn Nederlandse periode in de jaren tachtig, [redacted] was een zakenpartner van [redacted] de casinokoning van Turkije. Verder werd [redacted] geassocieerd met [redacted] een ander topstuk van de Turkse maffia in Nederland. Beiden sympathiseerden met het ultranationalisme van [redacted] en [redacted] waren in Amsterdam vaak te vinden in koffiehuis De Zwarte Zee. Hier onderhielden zij contacten met andere criminelen.*" [147]

[redacted] wordt in Turkije verdacht van georganiseerde misdaad, afpersing, mishandeling en gewapende overvallen.[148] [redacted] had/ heeft pan- Turkije overtuigingen en was vermeend lid van [redacted] (Zie kader, blz. X). Opvallend is dat [redacted] volgens Turkse media contact heeft met president Tayip Erdogan. Een foto waarop beiden zichtbaar met elkaar in gesprek zijn, wordt bij het betreffende artikel getoond als bewijs.sprek zijn. **(Zie afbeelding X.)**

De relatie met president Tayip Erdogan komt ook in het strafrechterlijk onderzoek naar de in Tilburg actieve [redacted] genoemd. In een van de tapgesprekken tussen [redacted] en onbekende beller, geeft de laatste aan dat hij [redacted] in contact kan brengen met een van de adviseurs van president Erdogan. Deze beller geeft ook aan dat president Erdogan zou hebben aangegeven dat hij zijn (vermeende) neef [redacted] een 'aardige man' zou vinden.

---

[145] http://www.parool.nl/parool/nl/7/MISDAAD/article/detail/3981654/2015/04/26/Doodgeschoten-man-in-Amsterdam-Osdorp-is-crimineel-[redacted]26.dhtml, geraadpleegd 7 december 2015.
[146] http://suememisdaad.blogspot.nl/2014/12/begrafenis[redacted].html, geraadpleegd 20 november 2015.
[147] https://www.epo.be/peteredel/aanvullingen/hoofdstuk_10/03_[redacted]geraadpleegd 20 november 2015.
[148] Bron: http://www.turks.nl/turkije/algemeen/item/3620-nationalistische-[redacted]-vrijgelaten.html

Verwevenheid Nederlandse bovenwereld

In de veelbesproken strafrechterlijke zaak van de Koerdische wordt door gesuggereerd dat een hooggeplaatste Nederlandse overheidsfunctionaris onder druk zijn strafproces zou hebben beinvloed. is in Nederland in 2002 veroordeeld voor een levenslange gevangenisstraf voor moord, gijzeling en drugshandel. heeft altijd ontkend en stelt dat hij het slachtoffer is van een complot tussen de Turkse overheid en zette zich begin jaren negentig in voor de Koerdische (terroristische) beweging PKK. Hij steunde de PKK financieel. Dit is in Turkije verboden en hij werd het slachtoffer van willekeurige strafvervolging en marteling. Hij vraagt politiek asiel aan in Nederland waar hij in 1998 door justitie verdacht wordt van het leiding geven aan een criminele organisatie en drugshandel. In 2002 wordt hij hier uiteindelijk voor veroordeeld.

Volgens is het bewijsmateriaal in deze zaak gemanipuleerd. Dit wordt in hoger beroep verworpen. Daarnaast zou het strafproces onder druk van de Turkse overheid hebben beinvloed. Volgens zouden de Turken chanteren in verband met zijn seksuele escapades met jonge jongens in Turkije. doet hierover aangifte, maar zijn aangifte wordt niet-ontvankelijk verklaard. In 2012 doet voor de tweede keer aangifte tegen en Dit onderzoek loopt nog. Wetenschapsfilosoof T. Derksen publiceert in 2014 een boek over de zaak en stelt dat de rechters destijds zijn voorgelogen en dat bewijsmateriaal inderdaad gemanipuleerd lijkt te zijn.

Afbeelding x t/m x. Begrafens Laatste afbeelding ontmoering en Tayip Erdogan.

Verwevenheid activistische groeperingen

Behalve verwevenheid tussen de onder- en bovenewereld wordt in enkele artikelen ook geschreven dat verwevenheid tussen onderwereld en activistische groepering zou zijn.

Zo wordt de drugshandelaar gelieerd aan de Grijze Wolven. Hij is tot twaal jaar veroordeeld wegens de moord op in 1998. De voor drugshandel veroordeelde was financier van de PKK. De Iraanse drugshandelaar die in 2007 met behulp van de Nederlandse politie werd ingerekend, zou de drugs via de Taliban in Aghanistan aangeleverd krijgen en deze uiteindelijk via tussenhandelaren aan onder andere de IRA in Noord-Ierland door verkopen. *was*

jarenlang één van de grootste heroïnehandelaren ter wereld. Hij opereerde tussen 1998 en 2007 vanuit Nederland."[149]Behalve de betrokkenheid van [redacted] bij de PKK is de relatie met de andere genoemde activistische bewegingen niet bewezen. (Althans dit blijk niet uit de **n=56** geselecteerde mediaberichten). Indien deze beweringen waar zijn, wordt (in ieder geval een deel van de) opbrengsten uit drugshandel die via Nederland loopt, gebruikt worden om politieke doelen van activistische groeperingen te financieren.

1.14. Relatie Turkije en Nederland (j)

De relatie tussen Turkije en Nederland komt in de berichtgeving op verschillende wijze aan de orde. Zo zouden een aantal betrokkenen tussen Amsterdam en Istanbul heen en weer reizen vanwege de drugshandel. [redacted] deden dat bijvoorbeeld. Anderen, zoals [redacted] zouden zelfs een gedeelte van het jaar in Istanbul wonen. Met betrekking tot de groep rond [redacted] lijkt deze vanuit Turkije te worden aangestuurd door [redacted] De wetenschap dat [redacted] een beroep kan doen op de [redacted] in Turkije zou in Tilburg bij zowel criminelen als ondernemers voor veel onrust hebben gezorgd. Uit dit voorbeeld blijkt dat een schijnbaar lokaal opererende groep mogelijk deel kan uitmaken van een grote internationaal netwerk. Voor de leider van deze groep was het niet eens nodig om de Nederlandse taal machtig te zijn. Omgekeerd heeft [redacted] een tijd in Rotterdam en mogelijk ook in Tilburg gewoond.

Maar er zijn meer suggesties gedaan van contacten tussen Nederland en Turkije. Zo zouden de Nederlandse criminelen [redacted] die deel zouden uitmaken van de groep [redacted] en [redacted] via Istanbul in cocaine handelen. Er wordt in de mediaberichten ook aangegeven dat er contacten zouden zijn tussen (de groep van) [redacted] en [redacted] Over de aard van deze contacten wordt verschillend bericht. Zo wordt in het ene bericht aangegeven dat [redacted] ruzie zou hebben met [redacted] en in het andere bericht dat hij een protégé van [redacted] zou zijn. Dat [redacted] en [redacted] op dezelfde dag geliquideerd worden, zou dan ook geen toeval zijn geweest. Er wordt ook geschreven dat [redacted] informatie zou hebben doorgespeeld over de aanslag op de Turkse drugshandelaar [redacted]. De opdrachtgever van deze aanslag zou uit Nederland komen. Na zijn hoger beroep in Nederland gaat [redacted] naar Istanbul.

De vader van de in Nederland geliquideerde [redacted] zit in Turkije vast op verdenking van ondere andere drugshandel en het gegeven van opdracht tot moord. [redacted] was coffeeshophouder in Amsterdam. Blijkbaar was hij zowel in Turkije als in Nederland actief in het criminele circuit.

[149] http://www.crimesite.nl/grote-belangen-in-oude-heroinezaak/, geraadpleegd 8 december2015.

Bijlage C. Literatuurlijst

A. Lempens en Y. Yesilgöz i.s.m. IRT Noord-Oost. (1996). *Een onderzoek naar de Turkse drugscriminaliteit in de Amsterdamse Mercatorbuurt.*

Bovenkerk F. en Y. Yesilgöz. *De maffia van Turkije*. J.M. Meulenhoff BV, Amsterdam. 2004. Eerste druk 1998.

Bunt van de H.G., Kleemans, E.R. (2012). *Georganiseerde criminaliteit in Nederland. Derde rapportage op basis van de monitor georganiseerde criminaliteit. Boom Lemma Uitgevers.*

Kruisbergen, E.W., Bunt van de H.G., Kleemans, E.R. (2012). *Georganiseerde criminaliteit in Nederland. Vierde rapportage op basis van de monitor georganiseerde criminaliteit. Boom Lemma Uitgevers.*

Bruinsma, Monique., Spapens Toine. (2015). *Fenomeenonderzoek gokzuilen.* Boom criminologie. Den Haag.

[Nog aanvullen, red.]

CONCEPT

Bijlage D. Netwerkkaart aard van verbindingen media-analyse

Bijlage E. Overzicht artikelen media-analyse

1. Kerkhoven, M. Geliquideerde man was beruchte crimineel. *Zaanstreek Vandaag.* 27 februari 2014.

2. Onbekend. Wat was Mehmet D. van plan met dat zware wapentuig? *Het Parool.* 09 mei 2015.

Redactie. Beeld schutter vergismoord 60-jarige vrouw. *Crimesite.nl.* 18 februari 2015.

Redactie. Doelwit balkonliquidatie opgepakt. *Crimesite.nl.* 6 mei 2015.

Vugts, P .Dochter per ongeluk doodgeschoten Beyhan Demirci op dodenlijst. *Het Parool.* 13 mei 2015.

Wely, M. van. Doodsangst in onderwereld. *De Telegraaf.* 15 mei 2015.

Redactie. Politie filmt aanhouding van verdachte in liquidatiezaak Beyhan Demirci. *Het Parool.* 31 maart 2015.

3. Vugts, P.. Doodgeschoten man in Amsterdam-Osdorp is crimineel Baris Onder (26). *Het Parool.* 26 april 2015.

ANP. Baris Onder slachtoffer liquidatie Amsterdam-Osdorp. *RTL Nieuws.* 26 april 2015

Redactie. De laatste liquidatie in een serie. *Crimesite.nl.* 26 april 2015.

Vugts, P. Zoon Turkse topcrimineel aangehouden voor liquidatie oprichter the Sand. *Het Parool.* 13 augustus 2014.

4. Vugts, Doodgeschoten Murat Garki (25) was bekende crimineel. *Het Parool.* 10 december 2014.

5. Vugts, P en Straathof, M. Motief voor moord op oprichter The Sand is nog een raadsel. *Het Parool.* 06 januari 2014.

Redactie. De gepantserde BMW van Houtman. Crimesite.nl. 30 november 2015.

Redactie. Moord: Link met Passagezaak. Crimesite.nl. 6 januari 2015.

6. Vugts, P. Wie was de doodgeschoten Ali Akgün (40). *Het Parool.* 25 december 2014.

Redactie. Ali Chemicali Akgün. *www.camilleri.nl.* 1 januari 2010.

Redactie. Media: 'Ali Akgün was mogelijk informant". *Crimesite.nl.* 28 december 2014.

Redactie. Waarom werd Ali Akgün vermoord? *NOS.nl.* 28 december 2014.

http://suememisdaad.blogspot.n. Ali Akgün doodgeschoten in Istanbul. Ambulance kwam erg laat. 24 december 2014.

7. Onbekend. Weer liquidatie in Istanbul. *De Telegraaf.* 24 december 2014.

CONCEPT

Korterink, H.J. Liquidaties Ali Akgün en Sedat Sahin Turks onderonsje. *Misdaadjournalist.nl.* 27 december 2014.

ANP. Opzienbarend spoor in justitiedossier. [Bron?, red]

Wely, M. van. De Turkse maffia zit diep in de Nederlandse onderwereld. *Panorama.* 1 februari 2015.

8. Pol, P van de. De Turkse doodsbedreigingen in Passage. *Crimesite.nl.* 26 december 2014.

Lensink, H. en Husken .'Liquidatieprocessen - De Turkse lijn'. *Vrij Nederland.* 19 april 2008.

9. Lensink, H. en Husken, M. Schaduwgevechten in Istanbul. *Vrij Nederland.* 16 januari 2015.

Redactie. Driehonderd auto's begeleiden lichaam Vedat S. *Crimesite.nl.* 27 december 2014.

10. Vugts, P. Slachtoffer liquidatie Noord is bekende crimineel Okan Fidan. *Het Parool.* 02 januari 2015.

Vugts, P. OM komt met postume getuige in Passageproces. *Het Parool.* 4 september 2015.

11. Korterink, H.J. Holleeder: Een Turks konijn uit een oude Endstra-hoed. *Misdaadjournalist.nl.* 19 maart 2015.

Waal, B. de. Nieuwe getuige: Holleeder opdrachtgever liquidaties. *Justitieenvandaag.nl.* 19 maart 2015.

12. Lensink, H . Nieuwe verdachte in de Endstra-moord. *Vrij Nederland.* 09 november 2014.

Vrijsen, E. Verdachten moord Endstra op vrije voeten. Nu.nl. 20 oktober 2011.

13. Wely, M. van. Erdogan genoemd in liquidatiedossier Brabant. *MickvanWely.nl.* 19 november 2014.

Bedreigingen binnen Turkse bende. [Bron?, red]

Belleman, S. en Wely, van M. *De Telegraaf.* Aanhouding Murat K. lijkt doorbraak in liquidatiereeks. 5 november 2015.

14. Wely, M. van. Liquidatie reikt tot Erdogan. *De Telegraaf.* 01 mei 2015.

15. Klinken, P. van. Tilburg ontsnapte aan grote crimineel. *Pietervanklinken.nl.* 05 juni 2014.

16. Redactie. Zo werkt de Turkse maffia. *Panorama.* 28 januari 2015.

17. Korterink, H.J. Turkse verwikkeling: de Onder-link. *Misdaadjournalist.nl.* 30 april 2015.

18. Vugts, P, Dun M. van, Piersma, J. Overzicht: De vete in de Turks-Amsterdamse onderwereld. *Het Parool.* 08 juni 2015.

19. Leistra, G. Turkse criminelen doelwit mislukte bomaanslag BMW. *Elsevier.* 19 augustus 2010.

ANP. Opnieuw twaalf jaar voor Karaman-moord geëist. *Digibron.nl.* 8 maart 1991.

CONCEPT

Redactie. Twaalf jaar cel voor moord op Turkse vakbondsleider. *NRC.*23 augustus 1990.

20. Oostveen, M. Slotspektakel zaak-Baybasin nog lang niet in zicht. *NRC.* 25 januari 2001.

Lensink, H. en Husken, M. De zaak Baybasin, kruistocht van een advocate. *Vrij Nederland.21 april 2011.*

21. Onbekend. Ros: 'Ali A. Gaf mij opdracht voor moord Nedim Imac'. *At5.nl.* 04 november 2014.

Pol, W. van de. De Amsterdamse heroïnelijn. *Crimesite.nl.* 17 juni 2012.

Pol, W. van de. Grote belangen in oude heroïnezaak. *Crimesite.nl.* 12 november 2013.

Steinmann, A. Bekende vermoorde Turk was infiltrant politie. *Habergelderland.nl. 20 juni 2012.*

Haas, J. de. Nedim Imac gaf opdracht bomaanslag. *De Telegraaf.*24 februari 2007.

22. Reijner, T. Gaat vrouwenhandelaar Saban Baran de Turkse cel in. *Elsevier.*27 februari 2015.

Ramesar, P. Ik schop je baby uit je buik. *Trouw.*31 mei 2008.

23. Onbekend. [redacted] *Panorama.* 15 november 2012.

CONCEPT

Bijlage F. Malafide Turkse ondernemers Haarlem

Bijlage G. Turkse Tilburgers starten actie: stop met wiet op zolder

Nieuws Cultuur & Leven deVolkskrant

Binnenland

Turkse Tilburgers starten actie: stop met wiet op zolder

Onder Tilburgse Turken is een burgerinitiatief ontstaan tegen de verkeerdelijkheid van wietproductie onder Turken. De actie draagt als motto één taal, Turks voor 'zweet op het voorhoofd'. 'Niet met maffiapraktijken en hennepzolders, maar met hard werken dient men zijn brood te verdienen', zo luidt de boodschap.

Door: Jan Tromp 1 mei 2013, 11:01 43 reacties

Het zogmerk is dat vijftallend mensen, overwegend Turkse Tilburgers, zich aansluiten bij het initiatief. Men kan de actie steunen door van eigen profielfoto te plaatsen op de sociaal gesponde website allesvoorons.nl.

Interview

Leon morgen het interview met Hülya Cigdem in vonk. 'Je bent één gezogen voordat je het weet.'

Initiatiefnemster Hülya Cigdem: 'De bedoeling is dat men zich verbindt, zich uitspreekt en niet langer wegkijkt. 'We moeten niet accepteren dat er een staat binnen de staat ontstaat. Zag tegen je buren: genoeg is genoeg, stop met criminaal verguard geld.'

Mondje dicht

Er woonen ongeveer 5000 Turken in Tilburg. De hennepproductie in de stad is voor een groot deel in Turkse handen. De meeste wiet gaat naar Engeland en Duitsland. De jaarlijkse omzet ligt naar schatting op 500 miljoen euro. Het is een bedrag dat de totale begroting van de stad ruimschoots overstijgt.

Onder Turken in Tilburg is het aanhouden van een hennepzolder een vanzelfsprekendheid gevonden. De risico's zijn beperkt. Doorgaans weet men in familiekring of in de buurt via zich hardhouden met de wietteelt. Hülya Cigdem: 'Maar de ondo is: mondje dicht.' Hennepzolders melden zich, verzorgen apparatuur en logistiek en maken de productie zo tot een riante bijverdienste. Hülya Cigdem en haar man weigerden mee te doen. 'We zijn voor gek verklaard', zegt ze.

Hülya Cigdem. © Allmint

CONCEPT